

Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí

Ročník 3

Vydán dne 29. července 2005

Částka 4

OBSAH:

Usnesení vlády České republiky ze dne 13. dubna 2005 č. 428 o dalších majetkových změnách a konečných dislokacích u vybraného majetku České republiky

Usnesení vlády České republiky ze dne 4. května 2005 č. 532 o změně Koncepte romské integrace a k Informaci o plnění usnesení vlády, týkající se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. prosince 2004

Usnesení vlády České republiky ze dne ze dne 11. května 2005 č. 563 k Programu podpory alternativních paliv v dopravě – zemní plyn

Usnesení vlády České republiky ze dne 11. května 2005 č. 564 k návrhu Koncepte (projektu) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

3. Směrnice Ministerstva vnitra č. j. SC-885/2005 ze dne 30. května 2005 k zákonu č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zákonu č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a zákonu č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů

4. Směrnice Ministerstva vnitra ze dne 2. června 2005 č. j. VS-95/60/2-2005 k jednotnému postupu matričních úřadů při souběžném vedení matričních knih pomocí výpočetní techniky

Seznam platných právních předpisů a směrnic (instrukcí) týkajících se činnosti orgánů krajů a orgánů obcí, aktualizovaný k 31. prosinci 2004

Sdělení Ministerstva vnitra o ztrátě úředních razítek

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 13. dubna 2005 č. 428

o dalších majetkových změnách a konečných dislokacích u vybraného majetku České republiky

V l á d a

I. m ě n í usnesení vlády ze dne 19. června 2002 č. 663, k využití administrativních budov v majetku státu, využívaných dosud okresními úřady a o změně usnesení vlády ze 29. května 2002 č. 551, o řešení aktuálních problémů Pardubického kraje, ve znění usnesení vlády ze dne 3. září 2003 č. 852, usnesení vlády ze dne 14. ledna 2004 č. 46, usnesení vlády ze dne 21. dubna 2004 č. 385, usnesení vlády ze dne 2. června 2004

č. 547, usnesení vlády ze dne 15. září 2004 č. 892, usnesení vlády ze dne 21. září 2004 č. 916, usnesení vlády ze dne 20. října 2004 č. 1007 a usnesení vlády ze dne 24. listopadu 2004 č. 1168 tak, že z důvodu veřejného zájmu mění cílové dislokace uvedené v příloze č. 2 uvedeného usnesení tak, jak je stanoveno v příloze tohoto usnesení;

II. p o v o l u j e podle § 21 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních

vztazích, ve znění pozdějších předpisů, výjimku z § 21 odst. 1 citovaného zákona, k převodu budovy č.p. 102 na stavební parcele č. 505 a garáže na stavební parcele č. 3585 a parc. č. 505, 3585, 644/1 a 649/1 Nádražní ulice, k.ú. Rakovník z vlastnictví České republiky do vlastnictví města Rakovník;

III. s c h v a l u j e ve smyslu usnesení vlády ze dne 10. prosince 2001 č. 1324, ke Statutu Vládní dislokační komise a o Zásadách postupu orgánů státní správy v otázkách dislokace, majetkové změny a konečné dislokace u vybraných budov s pozemky a drobnými stavbami na těchto pozemcích tak, jak je uvedeno v příloze tohoto usnesení s tím, že při uzavírání smluv o bezúplatném převodu vybraných nemovitostí z vlastnictví České republiky do vlastnictví obcí s rozšířenou působností budou respektovány podmínky uvedené v příloze č. 2 k usnesení vlády ze dne 10. prosince 2003 č. 1235, o bezúplatném převodu vybraných nemovitostí po bývalých okresních úřadech z vlastnictví České republiky do vlastnictví obcí s rozšířenou působností, a dále s tím, že v případě převodu:

- a) objektu Sušice II č.p. 260 a č.p. 246, Sušice, není obec Sušice povinna vrátit finanční příspěvek určený na úhradu nákladů spojených se zabezpečením přípravy pro výkon státní správy, který jí byl poskytnut dle § 4 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů,

- b) objektu Nádražní č.p. 102, Rakovník, bude součástí smlouvy o bezúplatném převodu vlastnictví zajištění užívacího práva ve prospěch České republiky – České školní inspekce, a to formou věcného břemene v nezbytném rozsahu;

IV. u k l á d á

1. ministru financí

- a) zabezpečit ve spolupráci s generálním ředitelem Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových realizaci bodu III. tohoto usnesení,
- b) zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí,

2. členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy spolupracovat s ministrem financí a s generálním ředitelem Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových při realizaci bodu III. tohoto usnesení.

Provedou:

členové vlády,
vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy,
generální ředitel Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových

Příloha
k usnesení vlády
ze dne ..... č. ....

1. Bezúplatné převody vybraných objektů s pozemky a drobnými stavbami na těchto pozemcích a konečné dislokace

Obec/Ulice	Určení nemovitostí			Konečná dislokace			Majetkové změny	Předávající		Přijímající	
	č.p./č.o.	Katastrální území	LV číslo	Číslo parcely	Název subjektu	Kapacita budovy		Název	IČ	Název	IČ
Ústí n. Orlicí/Dělnická	1405	Ústí nad Orlicí	60000	stp.č. 3159/1608/14	město Ústí nad Orlicí	21	bezúplatný převod	ÚZSVM	69797111	město Ústí nad Orlicí	00279676
Sušice II	260 246	Sušice nad Otavou	60000	stp.č. 586/4 stp.č. 580/9 stp.č. 580/28	město Sušice	63	bezúplatný převod	ÚZSVM	69797111	město Sušice	00256129

2. Bezúplatný převod a konečná dislokace u vybraných objektů s pozemky a drobnými stavbami na těchto pozemcích na území města Benešov

Ulice	Určení nemovitostí			Konečná dislokace			Majetkové změny	Předávající		Přijímající	
	č.p./č.o.	Katastrální území	LV číslo	Číslo parcely	Název subjektu	Kapacita budovy		Název	IČ	Název	IČ
M a s a r y k o v o n á m .	226	Benešov u Prahy	60000	104	město Benešov	50	bezúplatný převod	ÚZSVM	69797111	město Benešov	00231401
Poštovní	2079	Benešov u Prahy	60000	5/2	ÚZSVM	100	zůstává v příslušnosti hospodařit ÚZSVM				
					Úřad práce v Benešově	18					
					Okresní soud v Benešově	22					
					MV ČR	3					
					MZe-Pozemkový úřad Benešov	18					
					Vodoh. služba v Benešově	3					
					ČSÚ	5					
					Probační a mediační služba	2					
					Volná kapacita	7*					

* v případě, že o volnou kapacitu neprojeví zájem organizační složka státu, bude nabídnuta k využití nestátním subjektům

3. Změny příslušnosti hospodařit a konečné dislokace

Obec/Ulice	Určení nemovitostí				Konečná dislokace			Majetkové změny	Předávající		Přijímající	
	č.p./č.o.	Katastrální území	LV číslo	Číslo parcely	Název subjektu	Kapacita budovy	Počet		Název	IČ	Název	IČ
Frydlant nad Ostravicí/ Náměstí	10	Frydlant nad Ostravicí	2878	48/1 48/2	Úřad práce Frýdek-Místek	5	5	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Úřad práce Frýdek-Místek	00562114
Plzeň/ Uxova	894/5	Plzeň	60000	6310/1 6310/2 6311	Dozor MV Celní ředitelství Plzeň	28	7 21	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Generální ředitelství cel	71214011
Klatovy/ Čápkova	127	Klatovy	60000	stp.č. 4305 3792/110	Zeměděl. agentura a pozemkový úřad Státní rostlinolékařská správa	30	27 3	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Ministerstvo zemědělství	00020487
Bohumín/ Čáslavská	731	Nový Bohumín	60000		Úřad práce Karviná	15	15	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Úřad práce v Karviné	00560791
Vsetín/ 4. května	252	Vsetín	60000	stp.č. 3470/2 5114/36	Hasičský záchranný sbor Český statistický úřad Český červený kříž Vlasta Greipelová	23	11 9 2 1	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje	70887306
Nymburk/ Komenského	1254	Nymburk	60000	stp.č. 1229	Policie ČR	25	25	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Ministerstvo vnitra	00007064
Mladá Boleslav I/ Bělská	72	Mladá Boleslav	60000	stp.č. 53	Policie ČR	16	16	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Ministerstvo vnitra	00007064

4. Majetkové změny a konečné dislokace u vybraných objektů s pozemky a drobnými stavbami na těchto pozemcích na území města Rakovník

Určení nemovitostí			Konečná dislokace			Majetkové změny		Předávající		Přijímající	
Ulice	č.p./č.o.	Katastrální území	LV číslo	Číslo parcely	Název subjektu	Kapacita budovy	Počet	Název	IČ	Název	IČ
Na Sekyře	2123	Rakovník	60000	st.p.č. 3598	ÚZSVM	111	25				
					Katastrální úřad		36				
					Úřad práce Rakovník		15				
					Ředitelství silnic a dálnic		1				
					MV		2				
					Celní úřad Kladno		25				
					Městská knihovna		7				
Na Sekyře	166/II	Rakovník	60000	st. 464	město Rakovník	69	69	ÚZSVM	69797111	město Rakovník	00244309
Nádražní	102 + garáž	Rakovník	60000	st. 505 st. 3585 644/1 649/1	město Rakovník Česká školní inspekce	24	17 7	ÚZSVM	69797111	město Rakovník	00244309

5. Změna příslušnosti hospodařit s vybraným majetkem na území města Tábor

Určení nemovitostí					Konečná dislokace			Majetkové změny	Předávající		Přijímající	
Ulice	č.p./č.o.	Katastrální území	LV číslo	Číslo parcely	Název subjektu	Kapacita budovy	Počet		Název	IČ	Název	IČ
Husovo nám.	2938	Tábor	60000	2342/1 2342/29 2342/30 2342/33 2342/40 2342/64 2342/52 2342/53	město Tábor	212	99	změna příslušnosti hospodařit	ÚZSVM	69797111	Úřad práce v Táboře	00512451
					Pozemkový úřad Tábor		22					
					Český tel. Úřad Tábor		10					
					Policie ČR		7					
					Help Handicap		4					
					Státní rostl. Správa		4					
					NKÚ		9					
					MV ČR		1					
					Úřad práce v Táboře		56					
Roháčova	2614	Tábor	7032	2075/2	ÚZSVM	45	20	změna příslušnosti hospodařit	Úřad práce v Táboře	00512451	ÚZSVM	69797111
					Zdravotní pojišťovna MV		2					
					Concept Trading		3					
					Volná kapacita		20					

6. Majetkové změny a konečné dislokace u vybraných objektů na území města Děčín

Ulice	Určení nemovitostí				Konečná dislokace			Majetkové změny	Předávající		Přijímající	
	č.p./č.o.	Katastrální území	LV číslo	Číslo parcely	Název subjektu	Kapacita budovy	Počet		Název	IČ	Název	IČ
Lázeňská	1268/12	Děčín	60000 4510	104	Český odborový svaz Pedagogické centrum Česká šk. inspekce Český st. úřad MV – odbor pro místní správu ÚZSVM	36	2 2 4 2 3 23	zůstává v příslušnosti hospodařit ÚZSVM				
28. října	1155/2	Děčín	60000 4510	341- 4	město Děčín	110	110	bezúplatný převod	ÚZSVM	69797111	město Děčín	00261238
28. října	bez č.p./č.e	Děčín	60000 4510	365-7	město Děčín	28	28	bezúplatný převod	ÚZSVM	69797111	město Děčín	00261238
U Plovárny	1190	Děčín	60000 4510	2391 2392 2393/1– 3 2394	Reg. Pracoviště KHS Reg. Prac. SÚKL ÚZSVM Státní zastupitelství Úřad práce Děčín Zdravotnictví- pronájem	54	10 3 2 15* 24 100**	zůstává v příslušnosti hospodařit ÚZSVM				
Fügnerova	355	Děčín	60000 4510	2284	Občanské sdružení SENIOR	16	16	zůstává v příslušnosti hospodařit ÚZSVM				

* po redislokaci státního zastupitelství budou uvolněné prostory využity Úřadem práce Děčín

** nejedná se o kancelářskou plochu

USNESENÍ
VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
ze dne 4. května 2005 č. 532

o změně Konceptce romské integrace a k Informaci o plnění usnesení vlády, týkajících se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. prosince 2004

V l á d a

I. b e r e n a v ě d o m í Informaci o plnění usnesení vlády, týkajících se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. prosince 2004, obsaženou v části III materiálu č.j. 607/05;

II. s c h v a l u j e čtvrtou revidovanou Konceptci romské integrace, obsaženou v části IV materiálu č.j. 607/05 (dále jen „Konceptce“);

III. m ě n í

1. usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 789, o opatřeních proti hnutím směřujícím k potlačení práv a svobod občanů, tak, že se zrušuje bod 3/c uvedeného usnesení,

2. usnesení vlády ze dne 14. června 2000 č. 599, ke Konceptci politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity, napomáhající jejich integraci do společnosti, ve znění usnesení vlády ze dne 26. června 2000 č. 658 a usnesení vlády ze dne 12. března 2003 č. 243, tak, že se v příloze uvedeného usnesení - Úkoly k provedení Konceptce politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity, napomáhající jejich integraci do společnosti

- a) zrušuje bod 3/d uvedeného přílohy,
- b) dosavadní bod 3/e označuje jako 3/d, dosavadní bod 3/f označuje jako 3/e a dosavadní bod 3/g označuje jako 3/f,

3. usnesení vlády ze dne 16. června 2004 č. 607, k Informaci o plnění usnesení vlády, týkajících se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečnění opatření přijatých těmito usneseními k 31. prosinci 2003 a k návrhu třetí aktualizace Konceptce romské integrace, tak, že se

- a) zrušuje bod IV/5b uvedeného usnesení,
- b) dosavadní bod IV/5c označuje jako IV/5b, dosavadní bod IV/5d označuje jako IV/5c, dosavadní bod IV/5e označuje jako IV/5d a dosavadní bod IV/5f označuje jako IV/5e;

IV. u k l á d á

1. místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti

- a) zpracovat ve spolupráci s Radou vlády České republiky pro záležitosti romské komunity a vládě do 30. září 2005

předložit návrh realizačního plánu naplňování Konceptce romské integrace v letech 2006 až 2009,

- b) zpracovat a vládě do 30. září 2005 předložit návrh provedení dlouhodobého monitoringu situace romských komunit v České republice v souvislosti se Zprávou o návrhu postupu ke zjišťování statistického zastoupení příslušníků romských komunit ve školách, v evidenci úřadů práce a v jiných institucích (bod 10 pro informaci Záznamu z jednání schůze vlády ze dne 20. října 2003),
- c) předložit vládě do 31. března 2006 zprávu o stavu romských komunit za rok 2005 a informaci o plnění usnesení vlády, týkajících se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. prosince 2005,
- d) zajistit zveřejnění Konceptce a tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí a na Portálu veřejné správy,

2. místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti zpracovat ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí a vládě do 30. června 2006 předložit analýzu možností čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních fondů a dalších programů Evropské unie na romskou integraci v letech 2007 až 2013;

V. v y z ý v á hejtmany, primátora hlavního města Prahy, primátory statutárních měst, starosty obcí s rozšířenou působností a představitele Svazu měst a obcí České republiky k aktivní účasti při naplňování Konceptce.

Provedou:

místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí,
místopředseda vlády a ministr spravedlnosti
a předseda Rady vlády České republiky pro záležitosti romské komunity

Na vědomí:

hejtmani,
primátoři statutárních měst,
předseda Svazu měst a obcí České republiky

Předseda vlády
Ing. Jiří P a r o u b e k ,
v. r.

KONCEPCE ROMSKÉ INTEGRACE

duben 2005

Obsah

1. Základní východiska	169
2. Institucionální a finanční zajištění romské integrace na centrální a lokální úrovni	171
3. Antidiskriminační opatření	174
4. Vyrovnávací postupy	175
5. Sociální vyloučení v romských komunitách	175
6. Vzdělávání	177
7. Integrace na trhu práce	179
8. Bydlení	180
9. Sociální péče	182
10. Zdravotní péče	183
11. Bezpečnostní aspekty romské integrace	183
12. Podpora rozvoje romského jazyka, a kultury, podpora vědeckého bádání	185
13. Závěry	185

1. Základní východiska

1.1. Vláda přistupuje k řešení romských záležitostí ze tří pohledů – z perspektivy lidských práv, z perspektivy národnostní a z širší perspektivy sociokulturní. Tyto přístupy nejsou v rozporu, nýbrž se vzájemně doplňují. Redukce romské problematiky na kterýkoli z nich by byla nežádoucím zkreslením. Vyváženému pojetí, které bere v úvahu všechna tři hlediska, odpovídá i struktura poradních orgánů vlády.

1.2. První z těchto perspektiv vyplývá z nutnosti zajistit, aby všichni občané České republiky, tedy i Romové, mohli v plné míře a bez jakékoli diskriminace užívat všech individuálních práv zaručených jim Ústavou, Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána a také právem Evropské unie. Z hlediska lidských práv se romskou problematikou zabývá Rada vlády ČR pro lidská práva¹⁾ jako poradní orgán vlády, který sleduje vnitrostátní dodržování přijatých a ratifikovaných smluv o lidských právech, připravuje (v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí České republiky) zprávy o plnění závazků plynoucích z těchto smluv a navrhuje vládě či jednotlivým členům koncepční kroky směřující k posílení ochrany lidských práv. Z jednotlivých výborů Rady pro lidská práva se problémům lidských práv Romů věnuje zejména výbor pro odstranění všech forem rasové diskriminace. V menší míře se romských záležitostí týká i práce dalších výborů Rady pro lidská práva, například výboru pro práva sociální, hospodářská a kulturní. Lidskoprávní perspektiva nazírání a přístupu k řešení romských záležitostí zároveň neopomíjí aspekt násobené diskriminace romských žen, které jsou vystavované dvojí diskriminaci a to jako ženy a v důsledku svého etnického původu. Institucionální zabezpečení dodržování mezinárodních závazků s ohledem na rovnost žen zajišťuje Rada vlády pro rovné příležitosti mužů a žen.

1.3. Druhá perspektiva, národnostní, se opírá o specifická práva příslušníků národnostních menšin, jak jsou definována v Hlavě III. Listiny základních práv a svobod, Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin, a to včetně práv kolektivních. Tato specifická práva jsou konkrétně upravena zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů (dále jen „menšinový zákon“, novelizován zákonem č. 320/2002 Sb.) Národnostní menšina je v § 2 odst. 1 tohoto zákona vymezena znaky subjektivními („projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem...“) i objektivními („společenství občanů České republiky..., kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi“). Rovněž jednotlivá práva garantovaná zákonem i výše uvedenou Rámcovou úmluvou úzce souvisejí s kulturou, jazykem a subjektivně pocítovanou kolektivní identitou (právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny, právo na užívání tohoto jazyka v úředním styku a před soudy, na rozšiřování a přijímání informace v tomto jazyce, právo na uchování a rozvoj vlastní kultury, aj.). Česká republika uznává Romy jako národnostní menšinu, která má své zástupce v Radě vlády pro národnostní menšiny,²⁾ poradním orgánu vlády pro záležitosti národnostních menšin, a může tak vyvíjet „úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury“, jak uvádí ustanovení § 2 odst. 1 uvedeného zákona. V tomto směru se na Romy vztahují stejná práva jako na kteroukoli jinou národnostní menšinu žijící v České republice. Při podpoře úsilí romské menšiny o uchování a rozvoj vlastní kultury a jazyka je ale současně důležité citlivě a přiměřeně zohlednit skutečnost, že romská kultura se nemůže opírat, na rozdíl od národnostně menšinových kultur jiných, např. polské, německé či slovenské, o jinak přirozenou podporu institucí mateřských zemí.

1.4. Třetí perspektiva, sociokulturní, vychází z širšího pojetí „romské komunity“ obsaženého v důvodové zprávě k usnesení vlády ze dne 29. října 1997 č. 686 ke Zprávě o situaci romské komunity v České republice a k současné situaci v romské komunitě. O tuto perspektivu se opírá činnost třetího z poradních orgánů vlády, Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity³⁾. Pojem „romská komunita“ se s pojmem „romská národnostní menšina“ překrývá jen částečně. Definičním znakem příslušníka romské národnostní menšiny je aktivní vůle být za příslušníka menšiny považován a společně s ostatními rozvíjet jazyk a kulturu. Příslušníci romské národnostní menšiny jsou tak vymezeni subjektivně. Pojem příslušník romské komunity“ je naproti tomu definován spíše objektivně. Koncepce romské integrace (2004) uváděla, že „příslušníkem romské komunity je *de facto* každý, koho majorita jako příslušníka této sociálně a etnicky definované skupiny identifikuje.“ Tato definice byla kritizována jako příliš široká a neurčitá. Z hlediska formulace opatření na podporu sociální a ekonomické integrace Romů je ale v praktické rovině nezbytné připustit, že objektivní sociokulturní charakteristiky „příslušníka romské komunity“ zahrnují i občany, kteří se např. ve sčítáních lidu či jinak nehlásí k romské národnosti a neprojevují aktivní vůli rozvíjet vlastní jazyk a kulturu. Vědomí své odlišnosti čerpají spíše ze svého postavení ve společnosti, tj. z toho, že jsou majoritní společností odmítáni a marginalizováni. Vzhledem ke své tíživé sociální situaci se mnozí Romové otázkou své příslušnosti k národnostní menšině ani nezabývají; přitom však právě tato kategorie sociálně marginalizovaných Romů musí být adresátem státní politiky, jež bude řešit záležitosti spíše sociální (v oblasti zaměstnanosti, sociální péče a bydlení), než úzce národnostní (rozvoj kultury, jazyka, národnostního školství). Pokud by Koncepce romské integrace a veřejné politiky pojem „příslušník romské komunity“ opustily, musely by jej nutně nahradit jiným pojmem, aby mohly smysluplně interpretovat a zohlednit mezinárodní dokumenty, např. Rady Evropy, a dokumenty Evropské unie, které se týkají postavení Romů. V souladu s výše uvedeným pojetím je i skutečnost, že se příslušníky romské komunity za určitých okolností stávají též osoby neromského původu, které se do romského prostředí začlenily a trvale v něm žijí. Přesnější než pojem „romská komunita“ se přitom jeví použití termínu v množném čísle, „romské komunity“, a to

¹⁾ Dále jen Rada pro lidská práva (zřízena usnesením vlády ze dne 9. prosince 1998 č. 809)

²⁾ Rada byla zřízena v souladu s § 6 odst. 3 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.

³⁾ Nový Statut Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity schválen usnesením vlády č. 100 ze dne 28. ledna 2004 (dříve Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity).

ve smyslu sub-etnického či lokálního společenství. *Vláda v tomto ohledu vítá názory Romů i těch, kteří se romskou kulturou či problémy romských komunit zabývají odborně, které napomohou věcnou diskusí k upřesnění pojmů.*

1.5. Bez zajištění lepší sociálně ekonomické pozice příslušníků romské komunity a adekvátní rozložení těchto pozic ve společnosti majoritní není možné uvažovat o úspěšné integraci ani v dalších sférách společenského života. Přijetím *Národního akčního plánu sociálního začleňování na léta 2004 – 2006*⁴⁾ si vláda klade za cíl zmírňování sociální exkluze, která představuje extrémně špatnou ekonomickou a sociální situaci, jež negativně ovlivňuje celkové schopnosti vyloučených osob a skupin participovat na životě společnosti jako celku. Pro celkové negativní dopady sociální exkluze je boj proti ní naléhavou prioritou vládní politiky. Při naplňování tohoto cíle vláda klade důraz na co největší **podporu aktivace** samotných příslušníků romských komunit **oproti pasivnímu přijímání** pomoci.⁵⁾

1.6. Přes základní rozdělení přístupu k romským záležitostem na lidskoprávní, národnostní a sociokulturní je pochopitelné, že v řadě oblastí se nejméně dvě z těchto perspektiv prolínají. Např. v otázkách školství či zaměstnanosti se řešení sociálních problémů spojuje s obecnou ochranou lidských práv, zejména s ochranou před diskriminací. Samo pojetí integrace příslušníků romských komunit jako politiky vlády pak spojuje dva imperativy, překonání sociálního vylučování a snahu o zachování romské kulturní identity. Integraci příslušníků romských komunit do české společnosti ve všech sférách a zabránění jejich dalšímu sociálnímu vylučování považuje vláda za naléhavý úkol, který se musí odrazit ve vládní politice.

1.7. Ztráta romské identity, kultury a jazyka nesmí představovat podmínku integrace Romů do české společnosti. Integrací je zde myšleno začlenění Romů do společnosti, které jim umožní, aby si zvolili, která kulturní specifika a odlišnosti si přejí zachovat. Proto je základním postojem vlády při její politice vůči romské menšině respekt k romství, jeho tradicím a kultuře.

1.8. Listina základních práv a svobod zakazuje všechny způsoby nátlaku směřující k odnárodnění, ke ztrátě vlastní kultury a jazyka, a to včetně způsobů nepřímých. Integraci je proto nutno odlišit od asimilace, tedy odnárodnění a plného kulturního přizpůsobení Romů majoritní společnosti. Každý jednotlivec se sice může pro asimilaci rozhodnout, ale taková volba musí být svobodná; nikomu v ní nelze bránit, avšak nesmí k ní být ani nucen. I když také asimilační cesta může vést k plnohodnotnému občanství, je vláda přesvědčena, že by bylo kulturní ztrátou pro celou společnost, kdyby se asimilace stala pro všechny Romy řešením. Případná kolektivní asimilace Romů by vždy musela vyvolávat podezření, že je způsobena neochotou či neschopností majoritní společnosti přijmout Romy při zachování jejich kulturní identity.

1.9. Koncepce romské integrace je plně slučitelná s procesem emancipace Romů jako národnostní menšiny, tj. nalézání a upevňování vlastní kulturní identity, který se mezi Romy již rozvíjí. Tento přístup vychází z přesvědčení, že čím více se budou Romové cítit Romy, tím budou svobodnější a odpovědnější občany. Svými opatřeními bude vláda sledovat, aby emancipačnímu úsilí Romů nebyly ve společnosti kladeny překážky. Emancipace jako taková je ovšem výsledkem svobodného rozhodnutí Romů samotných, nikoli výsledkem politiky vlády.

1.10. Ve snaze zlepšit postavení Romů přijímá vláda Koncepci, jež směřuje k nápravě křivd spojených se staletými diskriminací a škod způsobených před rokem 1989 politikou vynucované asimilace. Současně je vláda připravena čerpat ze všech pozitivních zkušeností, které byly v minulosti získány. Vláda hodlá pokračovat v odstraňování překážek, které brání Romům v jejich úsilí o sociální a kulturní vzestup. Tyto překážky jsou jak na straně majoritní společnosti, tak na straně Romů samotných.

1.11. Hlavním cílem Koncepce romské integrace je zlepšení postavení Romů ve všech sférách života společnosti, kde mezi majoritní společností a značnou částí Romů existují nedůvodné a nepřijatelné rozdíly v neprospěch Romů, a dosažení bezkonfliktního soužití příslušníků romských komunit s ostatní společností. Koncepce vytyčuje sedm priorit, které současně reflektují princip genderového mainstreamingu:

- a) odstranění vnějších překážek, které brání začlenění příslušníků romských komunit do společnosti, tedy především odstranění všech forem diskriminace jednotlivců i celých skupin vymezených rasou, barvou pleti, národností, jazykem, příslušností k národu či etnické skupině
- b) pomoc při odstraňování vnitřních překážek, které brání začlenění příslušníků romských komunit do společnosti, tedy především odstranění handicapu ve vzdělání a kvalifikaci
- c) zlepšení sociální úrovně příslušníků romských komunit je třeba v nejbližším období považovat za prioritu, která vyžaduje zvláště intenzivní pozornost, především snížení jejich nezaměstnanosti, zlepšení bytové situace a následně zdravotní situace, předcházení sociálnímu vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků
- d) zastavení vzniku a šíření vyloučených romských enkláv tzv. ghettoizace
- e) zajištění rozvoje romské kultury a romského jazyka
- f) vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků, v němž příslušnost ke skupině vymezené rasou, barvou pleti, národností, jazykem či příslušností k národu není důvodem k odlišnému posuzování jednotlivce a zacházení s ním
- g) zajištění bezpečnosti příslušníků romských komunit

⁴⁾ Usnesení vlády ČR ze dne 21. července 2004 č. 730

⁵⁾ Vztah Koncepce romské integrace a Národního akčního plánu sociálního začleňování není souběžný, ale vzájemně doplňující. Koncepce romské integrace specifikuje postupy sociálního začleňování, jak jsou obsaženy v Národním akčním plánu, do konkrétních opatření zaměřených na jednu ze zvláštních cílových skupin.

1.12. V souvislosti se vstupem ČR do EU se vláda zavazuje využít všechny nové a dostupné prostředky napomáhající k sociálnímu začleňování příslušníků romských komunit. V této souvislosti budou všechny její aktivity odpovídat *Společnému memorandu o sociálním začleňování*, podepsanému 18. prosince 2003 v Bruselu mezi ministrem práce a sociálních věcí ČR a komisařkou EU pro oblast zaměstnanosti a sociální záležitosti, a *Národním akčnímu plánu pro sociální začleňování*, přijatém usnesením vlády ze dne 21. července 2004 č. 730. Vláda podpoří zavedení takových mechanismů, jež zaručí využití strukturálních fondů EU (obzvláště pak Evropského sociálního fondu a Evropského fondu regionálního rozvoje) na podporu programů směřujících k sociálnímu začleňování příslušníků romských komunit, včetně jejich využití pro výzkumné a evaluační studie hodnotící současnou situaci romských komunit v ČR a dopad programů financovaných ze strukturálních fondů EU na příslušníky romských komunit.

1.13. *Koncepci politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity, napomáhající jejich integraci do společnosti* (dále jen „Koncepce“), v níž jsou výše uvedené priority obsaženy, přijala vláda svým usnesením ze dne 14. června 2000, č. 599 její první aktualizaci usnesením ze dne 23. ledna 2002 č. 87 a druhou aktualizaci usnesením ze dne 12. března 2003 č. 243. Třetí aktualizaci přijala vláda usnesením ze dne 16. června 2004 č. 607. Čtvrtá, předkládaná, aktualizace k 28. únoru 2005, odráží vývoj situace od doby schválení třetí aktualizace, především pak schválení věcného záměru zákona o životním minimu a hmotné nouzi, schválení Národního akčního plánu sociálního začleňování a Národního akčního plánu zaměstnanosti, přijetí Národního akčního plánu k Dekádě romské inkluze 2005-2015 a přijetí nového školského zákona. Předkládaná Koncepce romské integrace (2005) nemění základní východiska ani priority, jak byly stanoveny vládou v předchozích koncepcích, ale usiluje o zpřesnění, aktualizaci a hledání nových cest k jejich naplňování. Koncepce je zpracována jako střednědobá, tj. počítá s horizontem tří let, s tím že vláda rozhodne o její případné dřívějším doplnění či změně, pokud tak ukáže aktuální potřeba.⁶⁾ Práce na nové verzi Koncepce romské integrace se zúčastnil tým nezávislých expertů z akademické obce a neziskových organizací. Závěry jejich práce jsou zahrnuty v textu předkládané Koncepce.

2. Institucionální a finanční zajištění romské integrace na centrální a lokální úrovni

2.1. Základním předpokladem úspěšné realizace Koncepce romské integrace do společnosti je spolupráce a angažovanost centrálních i místních úřadů a občanské společnosti. Mezi zainteresovanými subjekty by měl existovat vztah partnerství, založený na vzájemné podpoře. Na vládní úrovni se vytvářejí mechanismy a rámcové podmínky, které umožní představitelům samospráv, nevládním neziskovým subjektům a samotným občanům provádět politiku integrace v praxi.

Centrální úroveň

2.2. Na integraci příslušníků romských komunit se významně podílejí dva poradní orgány vlády – Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity a Rada vlády ČR pro národnostní menšiny. Na jednotlivých ministerstvech dále působí speciální odborné orgány. Součástí institucionálního zajištění na lokální úrovni jsou romští poradci a asistenti, jakož i romští koordinátoři na krajských úřadech. V širším slova smyslu patří k institucionálnímu zajištění i další romští profesionálové zaměstnávaní státem či samosprávou. Například ústřední orgány státní správy zaměstnávají celkem 7 zaměstnanců, kteří se zabývají alespoň částečně romskou problematikou. Jejich práce je důležitá proto, aby zřetele na specifické problémy Romů byly zakomponovány do širších koncepčních dokumentů a politik v daných oblastech, např. v zaměstnanosti, bydlení, vzdělávání a podobně. Pokud si vypůjčíme termín běžný na úseku dosahování rovnosti žen a mužů, můžeme mluvit o tom, že posláním těchto pracovníků by měla být podpora „mainstreamingu“ politik rovných příležitostí pro Romy. Jen propojením mainstreamingu s opatřeními zacílenými na specifické skupiny se politiky mohou stát skutečně účinnými. Je žádoucí uvažovat o tom, jak napomoci, aby tito úředníci plnili svůj úkol co nejkvalitněji a nejefektivněji. Jednou z možností je podpora jejich vzdělávání o romských záležitostech, další vytvoření určité neformální sítě, např. pro sdílení informací.

2.3. Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity se jako poradní orgán vlády významně podílí na institucionálním zajištění integrace romských komunit. Na centrální úrovni je zároveň jediným meziposobním orgánem, jehož cílem je sjednocení integračních aktivit ministerstev ve vztahu k romským komunitám. Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity jako poradní orgán vlády nemůže kontrolovat plnění úkolů v působnosti orgánů krajů a obcí s rozšířenou působností ani z jejich neplnění vyvozovat závěry. Nutnost institucionálního posílení romské integrace potvrzuje také *Společné memorandum o sociálním začleňování⁷⁾ a Národní akční plán sociálního začleňování⁸⁾*. Jako možné řešení bylo původně zvažováno zřízení agentury ve formě příspěvkové organizace nebo obecně prospěšné společnosti.⁹⁾ Později bylo navrženo zřízení organizační složky státu

⁶⁾ Dřívější každoroční aktualizace Koncepce romské integrace byla odůvodněna v období formování základních postojů vlády a ověřování jejich platnosti. V současné době se ale ukazuje, že každoroční aktualizace Koncepce není nezbytná a že má i své nevýhody, zejména co se týče adresátů jejich doporučení, pro které může být obtížné orientovat se v častých dílčích změnách Koncepce.

⁷⁾ V Memorandu se uvádí, že „pro urychlení integrace Romů do společnosti je třeba založit agenturu, jejímž cílem bude realizace programů směřujících k integraci příslušníků romských komunit a dále předcházení sociálnímu vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků s využitím strukturálních fondů EU.“

⁸⁾ V Národním akčním plánu sociálního začleňování se uvádí, že „Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity jako poradní orgán však není a patrně ani nemůže být optimálně vybavena (působností, prostředky ani personálně) k tomu, aby byla partnerem samosprávám, jež mají být nabídkou služeb a zdrojů pozitivně motivovány k realizaci integračních řešení.“

⁹⁾ Viz Analýza možností zintenzivnění a zefektivnění práce v zájmu předcházení sociálního vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků prostřednictvím k tomu určené agentury. (Vláda vzala materiál na vědomí usnesením č. 1113 ze dne 13. listopadu 2002).

u Ministerstva práce a sociálních věcí anebo organizační jednotky Úřadu vlády, ale v tomto ohledu nebylo dosaženo konsensu, zejména vzhledem ke skutečnosti, že jednou z priorit vlády je zabránění růstu státního aparátu. V nejbližším období je proto nadále nutné hledat jiné cesty institucionálního zabezpečení předcházení sociálnímu vyloučení, tak, aby na úrovni centrální (nikoli ale nutně jako součást státní správy) existovala struktura, která by nabídkou služeb a zdrojů pozitivně motivovala samosprávy k realizaci integračních opatření. Jedním z dílčích kroků v tomto směru by mohla být podpora nestátních neziskových organizací, které se podílejí na rozdělování prostředků z fondů EU, jako jsou Nadace pro rozvoj občanské společnosti nebo Národní vzdělávací fond. (Viz také bod 5.7 dále).

Dotační politika státu v oblasti integrace romských komunit

2.4. Vláda každoročně vynakládá nemalé finanční prostředky na integraci romských komunit¹⁰⁾. Podle zpětných informací získaných z terénu ale nejsou finanční prostředky vždy adekvátně zacílené a neřeší zatím problém integrace sociálně vyloučených romských komunit systémově. Podle vyhodnocení některých programů, je malá efektivita zapříčiněna mj. tím, že vládní politika v konkrétních opatřeních upřednostňuje integrační snahy založené na národnostním hledisku před inkluzivními intervencemi založenými na hledisku sociálním.¹¹⁾ Značný objem finančních prostředků je neúčelně využíván na *ad hoc* aktivity, které mají krátké trvání. Aktivity financované státem v této oblasti se nedostatečně vyhodnocují. Dalším problémem při rozdělování státních prostředků v rámci dotačních řízení na účely sociálního začleňování romských komunit je značný resortismus a tím rozdrobení prostředků. Přitom *de facto* neexistuje orgán, jež by efektivně koordinoval politiku jednotlivých resortů v této oblasti a vytvářel priority dotačních politik státu v této oblasti pro jednotlivý kalendářní rok. *Pro efektivnější naplňování Konceptce romské integrace je nutné přehodnotit stávající systém finanční podpory a navrhnout takový rámec, jež umožní realizovat opatření navrhovaná v Konceptci, dlouhodobě na lokální úrovni, ve spolupráci všech relevantních partnerů.*

2.5. Současná implementační struktura pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních fondů plně nekoresponduje s reálnými potřebami sociálně vyloučených romských komunit. Mechanismus čerpání finanční pomoci je pro žadatele nepřehledný a složitý. V současné době jsou k dispozici čtyři možnosti podpory, které se liší jak po obsahové tak i administrativní stránce. Nejširší možnosti dává Společný regionální operační program (SROP), který ve svém opatření 3.2 umožňuje financovat poskytování přímých služeb pro cílové skupiny v konkrétních regionech. Jedná se o podporu tzv. měkkých investic, tedy ne na infrastrukturu pro tuto oblast. Infrastrukturu pro oblast rozvoje lidských zdrojů zajišťuje opatření 3.1 SROP. Druhou možností je Operační program Rozvoj lidských zdrojů, opatření 2.1, které umožňuje podporu projektů pro tuto cílovou skupinu, avšak pouze projektů v tzv. národním měřítku (projekty přesahující region NUTS II.). Další možností podpory je Jednotný programový dokument pro Cíl 3 hl. m. Praha, který zajišťuje podporu této cílové skupiny pro region Praha. Poslední možností podpory je tzv. Globální grant, tedy opatření 2.3, které svoji povahou má podpořit vzdělávání a posílení kapacit poskytovatelů sociálních služeb v regionech a samotné poskytování těchto služeb u projektů, které nesplňují minimální požadovanou finanční hranici pro projekty v ostatních možnostech podpory. Další možností je čerpání prostředků z Iniciativy Společenství EQUAL.¹²⁾ Každá z těchto variant má odlišný administrativní a implementační systém a nezaručuje ve svém celku transparentnost takto poskytovaných prostředků na účely romské integrace. Vzhledem k tomu, že implementační struktury plní širší společenské cíle, než je podpora integrace romských komunit, nelze požadovat, aby jejich formování bylo podřízeno jen uvedenému hledisku. Reálným opatřením jsou proto spíše aktivity směřující k podpoře informovanosti potenciálních žadatelů o finanční pomoc z těchto fondů o existujících možnostech podpory z Evropských fondů a programů a způsobech podávání žádostí a čerpání prostředků¹³⁾. Tento úkol je zvláště náročný i proto, že v novém finančním období Evropské unie, které začíná rokem 2007, dojde k úpravám a změnám jak ve struktuře jednotlivých fondů a programů, tak v možnostech čerpání.

Romští krajsí koordinátoři a romští poradci

2.6. Zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), byla zřízena funkce krajského romského koordinátora. Proces obsazení krajských koordinátorů romských poradců byl dovršen; ve všech krajích byli koordinátoři v průběhu let 2002-2003 přijati do pracovního poměru. Dosavadní zkušenosti potvrdily význam obsazení funkcí krajských koordinátorů romských poradců, kteří představují spolehlivé pojítko a důležitý systémový prvek umožňující propojení integračních aktivit na centrální a regionální úrovni. *Pozice koordinátorů by měla být do budoucna posilována a dále systematizována.* Centrální orgány státní správy a samosprávy by měly využívat koordinátory jednak při řešení problémů souvisejících s integrací romských komunit, ale především při tvorbě koncepčních materiálů. Ke zvýšení významu činnosti koordinátorů přispěje systém jejich dalšího vzdělá-

¹⁰⁾ Podle údajů poskytnutých Ministerstvem financí ČR jednotlivá ministerstva vynakládají na dotační programy zaměřené na integraci romských komunit přes 100 mil. Kč ročně. Tento údaj však nezahrnuje všechny finanční prostředky, které stát vynakládá na integraci romských komunit, ale pouze ty, které jsou vynakládány v rámci dotačních řízení. Více ve *Zprávě o stavu romských komunit*, Praha, Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity, 2004.

¹¹⁾ Ivana Šimíková, Pavel Navrátil, Jiří Winkler: *Hodnocení programů zaměřených na snižování rizika sociálního vyloučení romské komunity*, Praha, VÚPSV – Výzkumné centrum Brno, 2003, s. 53.

¹²⁾ Iniciativy Společenství jsou zvláštní programy zřízené Evropskou unií k řešení specifických problémů, dotýkajících se celého území EU, které doplňují jiné programy. V rámci Iniciativy EQUAL podpořila EU v letech 2000-2004 celkem 45 projektů, které se týkaly také Romů (v celé EU).

¹³⁾ Kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity zde hraje neocenitelnou koordinační úlohu mezi zástupci občanské společnosti, zástupci měst a obcí a jinými aktéry a relevantními institucemi na centrální úrovni.

vání, jednotné metodické vedení a vhodné pracovní zařazení v rámci krajských úřadů. V neposlední řadě je třeba klást vysoké požadavky na výběr koordinátorů. Dobré výsledky v rámci jednotlivých krajů přináší především kvalitní spolupráce mezi členy Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, koordinátory a zaměstnanci kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

Jakkoliv funkce krajského koordinátora za krátkou dobu své existence získala poměrně značný význam, přetrvávají některé problémy, které je třeba řešit. V první řadě jde o nejednotné pracovní zařazení v rámci krajských úřadů (na odboru sociálních věcí a zdravotnictví, odboru kultury a památkové péče, bezpečnosti a problematiky menšin, oddělení prevence anebo humanitárních věcí, v některých případech pracují přímo pod kanceláří hejtmána), které je plně v kompetenci ředitele krajského úřadu. Svými zaměstnavateli jsou koordinátoři zpravidla vnímáni jako sociální pracovníci či romští poradci. Úkolem krajského koordinátora by měla být především koordinační a metodická činnost, poradenství směrem ke krajskému úřadu, metodické vedení poradců, informační činnost a organizace seminářů. Úkolem koordinátorů je také důsledné uplatňování metod a principů gendrového mainstreamingu a zohledňování potřeb romských žen, vystavených násobné diskriminaci. Jako optimální se jeví zařazení koordinátorů do agendy kanceláře hejtmána. Toto centrální zařazení by koordinátorům umožnilo uplatňovat v plné míře nezbytný meziresortní a mezioborový přístup a jednotné pracovní zařazení ve všech krajích by zároveň přispělo k lepší komunikaci mezi kraji v celorepublikovém kontextu. Práce, jíž se krajští koordinátoři věnují, nabývá stále většího rozsahu a je v zájmu optimalizace jejich výkonu, aby měli svého asistenta. V současné době nemají krajští koordinátoři jednotné metodické vedení ústředním orgánem státu a je v zájmu stabilizace jejich funkce, aby jim takové vedení bylo poskytnuto.

2.7. Ukončením činnosti okresních úřadů k 31. prosinci 2002 byla většina jejich romských poradců a asistentů delimitována na obce s rozšířenou působností. V současné době v naprosté většině případů byla agenda romského poradce na pověřené obci spojena s jinými, často nesouvisejícími agendami, anebo byl naplňováním romské integrace pověřen dosavadní pracovník obce s několika jinými agendami. Řada romských poradců byla propuštěna, někteří delimitaci odmítli a další odešli po krátké době výkonu kumulované funkce. Podle dostupných informací lze soudit, že mnohé pověřené obce tuto agendu svěřily vybraným pracovníkům jen formálně, nebo dokonce ani neurčily pracovníka, který ji bude mít na starosti. Lze konstatovat, že souvislá síť romských poradců pokrývající celé území státu byla do značné míry zpřetrhaná. Tím, že zřízení funkce romského poradce a asistenta není uloženo zákonem, nelze ani obce přimět k tomu, aby takové pracovníky zaměstnaly. Usnesením vlády ze dne 16. června 2004 č. 607 bylo uloženo místopředsedovi vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje navrhnout v tomto smyslu novelizaci příslušných ustanovení zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin.¹⁴⁾ Ukazuje se ale jako legislativně značně obtížné vymezit zákonem objektivní okolnosti, při jejichž naplnění by funkce poradce měla být zřízena. Nelze aplikovat mechanický přístup a uložit zřízení funkce romského poradce tam, kde by nebylo účelné, například proto, že v daném místě nežije významnější romská komunita nebo zde nejsou žádné specifické problémy. Přesto je ale nutné uvažovat o metodickém vedení z centrální úrovně, které by zaručilo jednotný, odborně kvalifikovaný pracovní postup těchto pracovníků.

Lokální úroveň

2.8. Pojem integrace příslušníků romských komunit se od roku 2002 stává součástí právního řádu České republiky. Tato změna se odehrála v souvislosti s reformou veřejné správy a dotýká se činnosti samospráv, tj. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Jde o novelizaci menšinového zákona (č. 273/2001 Sb.) zákonem 320/2002 Sb. v následujícím znění:

„§ 7 Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

§ 8 Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti.“

2.9. Platná právní úprava, která ovlivňuje proces integrace příslušníků romské komunity do společnosti není plně vyhovující. Nezahrnuje totiž konkrétní definice úkolů v oblasti integrace, tedy především konkrétních opatření, v nichž má integrace spočívat. Zkušenosti ukazují, že definování vhodných opatření Koncepcí romské integrace k jejich naplňování nestačí. V případě samostatné působnosti nelze obce a kraje usneseními vlády z hlediska jejich postavení podle Ústavy vázat vůbec. V případě působnosti přenesené sice usneseními vázány jsou, usnesení se však mohou pohybovat jen v rámci zákonů upravujících konkrétní rozsah státní správy svěřené obcím a krajům. Vláda tedy, v rámci Koncepce romské integrace, pouze navrhuje opatření, jež obce a kraje mohou v rámci naplňování výše uvedených zákonných norem používat.

2.10. Cílem politiky vlády musí být napomáhání obcím při realizaci výše citovaných ustanovení menšinového zákona a motivování obcí k uplatňování preventivních opatření. Tyto cíle mohou být naplněny ustavením vhodného pracoviště, které by bylo koncepčním, koordinačním, výkonným a monitorovacím místem ve věcech integrace romské komunity nebo zvýšením kompetencí stávajících resortů či kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity. Výrazným motivačním nástrojem je spolufinancování konkrétních aktivit obcí v dané oblasti. V současné době neexistuje dotační program státu, jež by podporo-

¹⁴⁾ Usnesení vlády ze dne 16. června 2004, č. 607 ukládá v bodu IV.5 d) navrhnout novelizaci, „jež podrobněji upraví působnost krajských úřadů a obecních úřadů s rozšířenou působností na úseku integrace příslušníků romských komunit do společnosti, včetně metodického výkonu státní správy v této oblasti.“

val komplexní aktivity obcí v oblasti integrace romských komunit či komplexní aktivity obcí v oblasti sociálního začleňování. Řešení se nabízí v tvorbě komplexních lokálních rozvojových programů, které budou zahrnovat střednědobý plán předcházení sociálnímu vyloučení romských komunit na lokální úrovni, využití všech dostupných a použitelných opatření nabízených státem a návrhy zapojení všech relevantních institucí, neziskových organizací a cílových skupin do realizace programu. *Stát by se na tvorbě programů měl podílet nejenom ideově – aktivní poradenskou rolí při vytváření programů, ale také finančně.*

2.11. Představitelé místních samospráv i jejich úředníci jsou o obsahu vládní Koncepce málo informovaní a většina o ni nejeví příliš velký zájem. Vláda se proto musí zasadit o větší informovanost o Koncepti romské integrace a aktivitách vlády v oblasti integrace romských komunit na regionální a lokální úrovni. *V tomto směru by mohla být přínosná intenzivnější spolupráce se Svazem měst a obcí a s Asociací krajů při pořádání osvětově-vzdělávacích akcí a školení.*

2.12. Velkým úskalím při tvorbě Koncepce romské integrace a sledování její implementace je obtížná měřitelnost její efektivity, tj. stupně dosažené integrace. Vláda proto podporuje vypracování systému monitoringu a kontroly zavedení evaluačních mechanismů, které ověří účinnost uplatňovaných koncepčních řešení.

3. Antidiskriminační opatření

3.1. Vláda považuje úsilí o odstranění rasové diskriminace ve všech oblastech života za nezbytnou součást snahy o vybudování právního řádu demokratické společnosti, založené na důsledném dodržování lidských práv.

3.2. Příslušníci romské menšiny vytýkají české společnosti diskriminaci zejména v oblasti hospodářských a sociálních práv. Vládní dokumenty i zkušenosti nevládních organizací dlouhodobě ukazují, že Romové se s diskriminací setkávají poměrně běžně zejména při hledání nového zaměstnání nebo bydlení, ale i v podnikatelských zařízeních poskytující veřejnosti služby nebo zboží. Diskriminace konkrétního jednotlivce se může stát závažnou překážkou získání stabilního bydlení a nalezení odpovídajícího zaměstnání - zejména je-li doprovázena dalšími negativními faktory jako nedokončené vzdělání a chudoba (např. v podobě „původu z místa se špatnou pověstí“). Diskriminační praktiky nesporně přispívají k sociálnímu propadu romských rodin s existenčními problémy a prohlubují fatalistické postoje jednotlivců, kteří dospívají, k přesvědčení, že změny své špatné situace vlastním úsilím nedosáhnou. Oběťmi diskriminace se ale stávají i dobře situovaní a vzdělaní příslušníci středních vrstev. V posledních letech bylo z iniciativy nevládního sektoru okolo dvou desítek případů diskriminace Romů v bydlení, přístupu k zaměstnání a službám zažalováno před soudy. Reakce veřejnosti na tyto případy ukazuje, jak málo se v posledních deseti letech změnilo na odmítavém postoji české společnosti vůči romské menšině.

3.3. Pro jakékoliv návrhy řešení je klíčové, zda existují důvody koncipovat opatření k potlačování rasové diskriminace vůči Romům jako specifické skupině. Variantou k tomuto postupu je zahrnout úsilí o odstranění rasové diskriminace Romů mezi opatření zaměřená na širše koncipovanou cílovou skupinu, zahrnující i další skupiny obyvatel ohrožených rasovou diskriminací, tj. např. přistěhovalce z etnicky nebo kulturně odlišných skupin. Pojem „rasový“ přitom v souladu s Úmluvou o odstranění všech forem rasové diskriminace označuje jakoukoli diskriminaci na základě barvy pleti, etnického původu či národnosti. Diskriminace vůči Romům je tedy nepochybně rasovou diskriminací, což je potvrzeno i rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky.

3.4. Cílem, jež si vláda v této oblasti vytýčila, je působit na veřejné mínění, pokud má vést k uvědomění si rasové netolerance jako problému a jeho vědomému odmítnutí. Vláda proto bude i nadále financovat Kampaň proti rasismu, jejímž smyslem je prosazování myšlenek tolerance a porozumění jinakosti a rozmanitosti. Kampaň si klade za cíl podporu vzájemného poznávání a lepšího chápání různých kultur, které žijí ve společném státě. Nedílnou součástí působení na majoritu musí být vyvážené informace o romské komunitě a jejích příslušnících, jež budou prezentovány v médiích, a podpora pozitivního obrazu romského etnika spolu se zdůrazněním kladného přínosu pro celou společnost.

3.5. Předpokládá se, že institucionální zajištění ochrany před rasovou diskriminací bude nově řešeno v rámci antidiskriminačního zákona, projednaného v dubnu 2005 jako tisk č. 866 a 867 v poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, a to rozšířením pravomocí veřejného ochránce práv. Je podstatné, že jde o institucionální zajištění ochrany před diskriminací prostřednictvím pomoci obětem, řešení konfliktů cestou mediace a osvětou. Penalizace diskriminace zůstane v působnosti specializovaných inspekčních orgánů a soudů. Mezi kompetence veřejného ochránce práv jako orgánu ochrany před diskriminací má patřit také provádění nezávislého výzkumu. Lze očekávat, že tato působnost významně přispěje k lepšímu poznání reality diskriminace, s níž se potýkají Romové, i vytvoření mechanismů, jak jí identifikovat a účelně ji předcházet.

3.6. K podpoře boje proti diskriminaci přispěje v letech 2005 a 2006 též národní vzdělávací kampaň, spolufinancovaná z prostředků Akčního programu Společenství pro boj s diskriminací, jež je jedním z komunitárních programů Evropské unie. Kampaň bude z pověření vlády v roce 2005 realizovat Národní vzdělávací fond, o. p. s. a bude zaměřena na školení soudců a zaměstnanců státní správy o antidiskriminačních politikách EU.

4. Vyrovnávací postupy

4.1. Kromě trvalého úsilí o odstranění rasové diskriminace, tj. o zajištění rovného zacházení, je nutno rozvíjet i vyrovnávací postupy¹⁵⁾ zaměřené na osoby, které jsou ve znevýhodněné situaci z různých sociálních a historicky podmíněných důvodů, přičemž toto vymezení není omezeno jen na příslušnost k romské komunitě. Ani důsledná ochrana proti diskriminaci, jejíž dosažení je samo o sobě dlouhodobým procesem, totiž nestačí k odstranění dlouhodobého, po generace utvářeného znevýhodnění. Zastavit společenský propad romských komunit lze pouze vyrovnávacími postupy, jež budou sledovat jako hlavní cíl integraci romských komunit a získání ekonomické soběstačnosti jejich členů. V tomto smyslu musí být specifický přístup kombinován s úsilím o přizpůsobení obecných opatření a zdrojů s ohledem na specifické podmínky a potřeby Romů. Z cíle vyrovnávacích postupů vyplývají i vhodné prostředky, jimiž jsou především aktivity vedoucí ke zvýšení vzdělanostní úrovně a profesní kvalifikace. Jedná se tedy o oblasti, kde existuje objektivně popsitelné znevýhodnění, a proto jsou zvláště vhodné k aplikaci vyrovnávacích postupů k jejich vyrovnání. Jsou-li takové postupy účinné, plní zároveň dva velmi důležité úkoly - jsou schopny vyrovnat nevýhody a tak zabránit budoucí diskriminaci a mají potenciál pozitivního působení na veřejné mínění.

4.2. Při vyrovnávacích postupech nejde vláda cestou kvót, které by určovaly počty Romů v určitých zaměstnáních nebo mezi přijatými uchazeči o studium, ale cestou cílené asistence, která umožní těmto osobám překonat znevýhodnění a vyrovnat se s požadavky na ně kladenými. Vláda přistupuje k vyrovnávacím postupům s perspektivou dosáhnout cílů s nimi spojených do roku 2020.

4.3. Vyrovnávací postupy směřující k překonání historicky vzniklého znevýhodnění některých skupin jsou výslovně povoleny jak Mezinárodní úmluvou o odstranění všech forem rasové diskriminace, tak i Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin. Z dikce těchto předpisů vyplývá, že taková opatření nelze považovat za diskriminaci, a to ani za tzv. diskriminaci pozitivní. Vláda proto označuje taková opatření důsledně jako vyrovnávací postupy, ne jako pozitivní diskriminaci.

4.4. Pro praktické využití vyrovnávacích postupů a implementaci jakýchkoliv programů směřujících k integraci romských komunit je nezbytné mít k dispozici relevantní dlouhodobé informace a data o počtu příslušníků romských komunit a jejich situaci. V materiálu předloženém vládě dne 20. října 2003¹⁶⁾ bylo navrženo řešení využití již dostupných dat a informací z interních resortních statistik a sčítání lidu v kombinaci s dlouhodobými sociologickými výzkumy. Zjišťování takových informací je často odmítáno odkazy na čl. 3 odst. 2 a čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, jež ale směřují rovinnu individuální (svoboda rozhodování o národnosti, ochrana osobních údajů) s rovinnou hromadných, neindividualizovaných dat zjišťovaných pro statistické účely. Řešení tohoto problému, který je spíš metodologický než právní, odstraní jeden z faktorů, jež dosud limitují uplatnění vyrovnávacích postupů v celé řadě oblastí. Vyjasnění těchto problémů je nutné hledat také v návaznosti na diskusi o těchto otázkách v Evropské unii. Evropská komise se v současné době, v souvislosti s implementací tzv. antidiskriminačních směrnic, intenzivně pokouší definovat možnosti sběru dat, která se týkají sledování postavení rasových, etnických a dalších menšin ve společnosti.¹⁷⁾

5. Sociální vyloučení v romských komunitách

5.1. Sociální vyloučení je proces, jímž jsou někteří jedinci vytěsňováni na okraj společnosti a je jim zabráněno participovat plně na životě společnosti, a to v důsledku chudoby nebo nedostatku základních dovedností a příležitostí k celoživotnímu vzdělávání nebo v důsledku diskriminace. To je vzdaluje od práce, příjmů a možností vzdělání a také od společenských sítí a aktivit. Mají malý přístup k moci a rozhodovacím orgánům, a tak se často cítí bezmocní a neschopní kontrolovat rozhodnutí, která ovlivňují jejich každodenní život.¹⁸⁾

¹⁵⁾ Pojem „vyrovnávací postupy“ je širší než např. pojem „pozitivní akce“ či „afirmativní akce“, jak je známe např. z USA. Tento pojem zahrnuje jak užší cílená podpůrná opatření, jako je např. program podpory pro romské žáky středních škol, kde při účasti v daném programu je příslušnost k romské komunitě klíčovým znakem, tak širší vzdělávací a sociální programy, jako je např. Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které podporují sociální začlenění. V některých oblastech, např. bydlení, sociální dávky a péče je ale přiměřenější mluvit o sociálních opatřeních. Pojem „vyrovnávací postup“ spíše indikuje narovnávání šancí a příležitostí na pomyslné startovací čáře než zmírňování dopadů znevýhodnění. Mají-li vyrovnávací postupy povahu relativního zvýhodnění příslušníků určité skupiny, neměly by být uplatňovány déle, než je nezbytné pro dosažení jejich cílů.

¹⁶⁾ *Zpráva o návrhu postupu ke zjišťování statistického zastoupení příslušníků romských komunit ve školách, v evidenci úřadů práce a jiných institucích*, Praha, Český statistický úřad, 2003.

¹⁷⁾ Významným krokem v tomto směru byla konference EU *European Conference on Data to Promote Equality* konaná v Helsinkách 9.-10. prosince 2004, zorganizovaná v rámci Akčního programu společenství pro boj s diskriminací. Důvodem zorganizování konference byla mimo jiné skutečnost, že v této oblasti existují mezi jednotlivými zeměmi Evropské unie propastné rozdíly, s tím, že co je v jedné zemi považováno za běžné a prospěšné opatření, je v jiné zemi vnímáno jako porušení základních ústavních principů. Na základě zadání Evropské komise byly také zpracovány dvě odborné studie týkající se stávající praxe zemí EU při sběru statistických dat vztahujících se k diskriminaci a o možnostech dalšího společného postupu v rámci Evropské unie. Studie autorů Niklase Reutera, Timo Makkonena a Olli Oosi (2004) *Study on data collection to measure the extent and impact of discrimination in Europe* mimo jiné uvádí, že ze zkoumaných 13 zemí bývalé evropské patnáctky (mimo Španělsko a Itálii) jedinou zemí, která ve sčítáních lidu nebo v registrech obyvatelstva zjišťuje či uvádí „rasu nebo etnicitu“, je Velká Británie. Vedle toho Irsko zjišťuje příslušnost ke komunitě „travelleru“.

¹⁸⁾ Council of European Union. *Joint Report by the Commission and the Council on social inclusion*. Brussels, 5 March 2004, 7101/04 s.8.

5.2. Jak ukazují nejaktuálnější rozsáhlejší výzkumy zaměřené na sociálně ekonomickou situaci příslušníků romské komunity¹⁹⁾, standardní faktory determinující riziko sociálního vyloučení jsou v rámci této komunity silné. Mezi tyto faktory patří zejména:

- vícedětné rodiny,
- dlouhodobá nezaměstnanost, nejčastěji postihující oba rodiče včetně ekonomicky aktivních dětí,
- závislost na sociálním systému a chudoba,
- zadluženost,
- nájemné, drahé a nekvalitní bydlení spolu s nechráněnými nájemními vztahy.

5.3. Silné zastoupení znevýhodňujících faktorů pravděpodobně odkazují k negativnímu vlivu etnicity jako determinanty sociálního vyloučení. Překrývání sociálního a etnického vyloučení je ve svém důsledku nejen závažný problém sociální, ale také problém politický. Příslušníci romské komunity, jako etnické skupiny, ať již objektivně fungující (ve smyslu svébytné funkční kultury sdílené všemi jejími členy), subjektivně konstruované (ve smyslu aktivního prožívání etnické identity), či konstruované zvnějšku (ve smyslu připisování určitých atributů ze strany majority), nemohou být však z důvodu zachování spravedlnosti, solidarity, ale také efektivity ochrany všech členů společnosti, pojímání jako zvláštní kategorie sociální politiky. ***Etnická příslušnost ve všech výše uvedených významech tedy nemůže být považována za faktor rozhodující, ale je nutné ji zohledňovat jako faktor rizikový.***

5.4. Přijetím Národního akčního plánu sociálního začleňování na léta 2004 – 2006 si sociální politika klade za cíl zmírňování sociální exkluze. Zvláštní pozornost je v tomto dokumentu věnována mimo jiné i romské komunitě, jako jedné ze specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením. Strategie sociálního začleňování, kterou vláda přijala v rámci Národního akčního plánu sociálního začleňování, vychází ze závěrů Evropské rady v Lisabonu, které iniciovaly zahájení tzv. Lisabonského procesu, jehož cílem jsou komplexní ekonomické a sociální reformy v rámci EU v období od 2000 – 2010 v duchu udržitelného rozvoje.

5.5. Jedním z šesti základních úkolů, které si Evropská unie klade v souvislosti s dostupností hlavních služeb poskytovaných státem, je větší propojení mezi jednotlivými politickými oblastmi a koordinace provádění programů a plánů s přístupy na regionální a místní úrovni. Důraz se klade také na propojování národní, regionální i místní úrovně pro efektivní implementaci jednotlivých politik. Členské země EU se na summitu v Nice (prosinec 2000) zavázaly přijímat opatření vedoucí k dosažení čtyř cílů:

- usnadnit účast v zaměstnání a přístup ke zdrojům, právům, zboží a službám všem lidem;
- prevence rizika sociálního vyloučení;
- pomoc nejvíce ohroženým skupinám obyvatelstva;
- mobilizace všech stran účastnících se boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení.

5.6. Integrované poskytování služeb v oblasti sociálního vyloučení romských komunit je svou povahou činnost značně specifická, neboť musí brát v úvahu sociokulturní odlišnosti dané historickým vývojem od většinové společnosti. „Malá úspěšnost dosavadních opatření směřujících k odstranění a prevenci sociálního vyloučení, resp. k integraci romských komunit, je způsobena především tím, že jednotliví realizátoři opatření - tj. zejména ministerstva - řeší jen dílčí problémy. Ministerstva realizují Koncepti romské integrace nanejvýš v úzké výšce vymezené kompetenčním zákonem. Problémy související se sociálním vyloučením jsou však komplexní, složité a vnitřně provázané. Většina příslušníků romských komunit se potýká se začarovaným kruhem ztíženého přístupu ke kvalitnímu bydlení, vzdělání a možnostem výdělečné činnosti“²⁰⁾.

5.7. Prohlubující se sociální vyloučení příslušníků romských komunit a souběžná fragmentace sítě romských poradců vyvolávají naléhavou potřebu vzniku nástroje k realizaci politiky státu ve spolupráci se samosprávou. Jako reálný model se jeví pověření existujícího subjektu, nebo vytvoření nového, ke zprostředkování přímé sociální intervence v lokalitách výskytu sociálního vyloučení, zamezování takového vylučování a odstraňování jeho následků. Pověřené nebo nově vytvořené těleso by mělo vypracovat nabídku služeb pro samosprávy a romské komunity v jejich působnosti. Tato nabídka by měla směřovat do oblasti bydlení, kde by mohla být provázána např. s přihlášním se obce do Programu výstavby podporovaných bytů Ministerstva pro místní rozvoj, poskytováním terénních sociálních služeb a pomocí příslušníkům romských komunit v přístupu ke vzdělávání a výdělečné činnosti. Pověřený subjekt by mohl čerpat finanční prostředky z položky Předcházení sociálního vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu, respektive z programu, který je z těchto peněz financován.²¹⁾

¹⁹⁾ „Výzkum internetnických vztahů“ provedený v rámci projektu Phare v roce 2000 na vzorku 947 respondentů Fakultou sociálních studií Masarykovy Univerzity v Brně. Výsledky výzkumu byly publikovány v knize Navrátil, Pavel a kol. (2003) Romové v české společnosti. Praha: Portál. Zpráva z výzkumu viz též www.clovekvtisni.cz, www.fss.muni.cz.

Mezinárodní srovnávací výzkum „Human Development of Roma Community in Central and Eastern Europe“, provedený na přelomu roku 2001/2002, v České republice na vzorku 1000 respondentů, zaštiťovaný International Labour Organization a United Nations Development Programme a v České republice koordinovaný prof. Tomášem Sirovátkou z Fakulty sociálních studií Masarykovy Univerzity v Brně. Zpráva z výzkumu viz www.undp.sk.

²⁰⁾ Viz Analýza možností zintenzivnění a zefektivnění práce v zájmu předcházení sociálního vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků prostřednictvím k tomu určené agentury. (Vláda vzala materiál na vědomí usnesením č. 1113 ze dne 13. listopadu 2002).

²¹⁾ V roce 2005 jsou finanční prostředky v tomto programu poskytovány formou dotací, lze ale uvažovat i o jiné formě, která by nejlépe odpovídala povaze a účelu poskytnutých prostředků (např. veřejná zakázka).

6. Vzdělávání

6.1. Základním cílem aktivit vlády je řešit vzdělávání Romů variantními strategiemi vzhledem k jejich specifickým potřebám s upřednostněním standardních vzdělávacích možností a institucí, v nezbytných případech s individuálními či skupinovými vzdělávacími programy.

6.2. Cílem vyrovnávacích postupů v oblasti vzdělávání Romů je zásadní změna dosavadní situace, kdy značný počet romských dětí dosahuje jen nejnižšího možného stupně vzdělání. Komplexní přístup k romským dětem před jejich vstupem do školy bude zajištěn realizací Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. K překonání sociokulturního handicapu potřebují tyto děti přípravný program a cílenou asistenci. Optimální formou je příprava těchto dětí na vstup do školy v mateřských školách v kolektivu složeném z dětí většiny i menšiny. Má-li být dosaženo překonání sociokulturního handicapu, je třeba, aby romské děti navštěvovaly mateřské školy celé tři roky, tedy od tří let. Tomu nesmí bránit sociální situace rodiny, která by měla být o užitečnosti tohoto opatření přesvědčována terénními sociálními pracovníky, romskými poradci nebo asistenty pedagoga. K účinnému přesvědčování může posloužit i fakultativní sociální dávka na úhradu nákladů mateřské školy pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, jejíž poskytování bude podmíněno řádnou docházkou těchto dětí do mateřské školy. Pokud se nepodaří začlenit romské dítě do MŠ na celé tři roky, je třeba využít osvědčenou formou přípravného programu - přípravné třídy pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí (dále jen „přípravné třídy“). V těchto třídách musí učit zkušení pedagogové. Přípravné třídy budou zřizovány při základních a mateřských školách.

6.3. Formou cílené asistence je využívání asistenta pedagoga²²⁾ (dříve označovaných jako „romští pedagogičtí asistenti“ a „asistenti učitele - vychovatelé“), kteří pocházejí v převážné většině z romských komunit. Tito asistenti pracují ve všech typech škol a školských zařízení. Asistent pedagoga v souladu s pokyny pedagoga pomáhá žákům s aklimatizací a usnadňuje komunikaci pedagoga s žáky, jejich rodiči a případně celou romskou komunitou. Asistenti pedagoga pracují v mateřských školách, přípravných třídách, základních školách, speciálních a zvláštních školách, na středních odborných učilištích a v institucích ústavní a ochranné výchovy, pokud v těchto zařízeních je vyšší procento žáků ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a všude tam, kde špatné výsledky romských dětí na potřebu této asistence ukazují.

6.4. V oblasti sekundárního a terciárního vzdělávání jsou to pak nástroje typu stipendií, jež pomohou překonat sociální znevýhodnění studentů.

6.5. Zásadní změny jsou žádoucí zejména v předškolní výchově, neboť mateřskou školu dosud navštěvuje nedostatečný počet romských dětí. V důsledku toho pak mnohé nastupují školní docházku nepřipraveny, což má negativní vliv na jejich další úspěšnost. V zákoně č. 561/2004 o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) je v § 123 zavedeno v mateřské škole bezplatné vzdělávání v posledním roce před nástupem do základní školy. Je však žádoucí, aby romské děti navštěvovaly mateřskou školu od tří let, celé tři roky.

6.6. Ačkoli počet přípravných tříd i asistentů je relativně vysoký²³⁾, je skutečná potřeba větší. Dosud na mnoha místech, kde školy navštěvuje nezanedbatelný počet žáků ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, nebyly zřízeny přípravné třídy ani vytvořeny funkce asistentů pedagoga.

6.8. Postupně se zvyšuje počet asistentů pedagoga, kteří dosáhli středoškolského a vyššího vzdělání, nebo mají o dosažení vyššího vzdělání zájem. Tento žádoucí zájem je od školního roku 2003/2004 podporován vytvořením vstřícného programu na vyšší odborné pedagogické a sociální škole v Mostě – studijní obor 75-31-J/001, který umožní těmto mladým lidem dosáhnout pedagogické vzdělání studiem při zaměstnání.

6.9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v naprosté většině již není zřizovatelem škol a nemůže tedy jako v minulosti uplatňovat přímé metody jejich řízení. Není však přípustné, aby stát ponechal zavádění vyrovnávacích postupů ve vzdělávání pouze na zřizovateli, neboť mu zůstává odpovědnost za plnění závazků plynoucích z mezinárodních smluv o lidských právech²⁴⁾. Ministerstvo může využít řadu nepřímých motivačních nástrojů. Významnou roli v dalším rozšiřování počtu škol, které využijí možnosti ustanovení funkce asistenta pedagoga a zřízení přípravného ročníku, hraje zprostředkování motivujících informací. Ministerstvo může též napomoci šíření praktických zkušeností s využíváním těchto postupů prostřednictvím vzdělávací nabídky pedagogických center a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství. Vláda proto usnesením ze dne 7. listopadu 2001

²²⁾ První „romské pedagogické asistenty“ zavedly nevládní organizace Nová škola a Společenství Romů na Moravě. Od 1. září 1997 do 30. června 2000 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zavádění vychovatelů – asistentů učitele, jakož i vytváření přípravných tříd, experimentálně ověřovalo. Po vyhodnocení experimentu jako úspěšného jsou tyto třídy a funkce zřizovány na základě Metodického pokynu MŠMT č.j. 25484/200-22.

²³⁾ K 31. prosinci 2004 jich bylo 126 s celkovým počtem žáků 1779. V roce 2003 pracovalo ve školských zařízeních – především v přípravných a prvních třídách základních a zvláštních škol celkem 332 vychovatelů - asistentů učitele v následujícím roce nastoupilo do škol 52 dalších.

²⁴⁾ Neuspokojivý stav romského vzdělání se týká mj. závazků plynoucích z Úmluvy o právech dítěte, Mezinárodního paktu o právech sociálních, hospodářských a kulturních, jakož i Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace, a bývá pravidelně předmětem kritiky příslušných výborů.

č. 1145 uložila ministru školství, mládeže a tělovýchovy průběžně zintenzivňovat podporu a propagaci zřizování přípravných tříd a funkce vychovatel - asistent učitele s cílem rozšířit tyto formy vyrovnávacích postupů systematicky tam, kde se u romských žáků projevují vzdělávací problémy a přípravné třídy a funkce vychovatel - asistent učitele dosud zřízeny nebyly.

6.10. Podpora ve vzdělávání romských žáků je systémově řešena v novém školském zákonu, který již neodděluje základní a zvláštní školy, ale stanoví v rámci základního vzdělávání podmínky pro to, aby všem žákům bylo poskytováno vzdělání a podpora, odpovídající jejich specifickým vzdělávacím potřebám. Ve vyhlášce o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných (č. 73/2005 Sb.) jsou již určeny základní školy pro žáky se specifickými poruchami učení, základní školy pro žáky se specifickými poruchami chování, základní školy praktické a základní školy speciální, ve kterých podle individuálních vzdělávacích plánů, umožňujících snížení počtu žáků ve třídě i navýšení finančních prostředků, s využitím asistentů pedagoga mohou být vzdělávány děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Vyrovnávání příležitostí podpoří i změna současné základní školy a posílení její schopnosti udržet v hlavním proudu vzdělávání i děti ze sociálně a kulturně handicapujícího prostředí. Cestou k tomuto cíli je diferencovaný a individualizovaný přístup k dětem v základní škole – a zejména zohlednění tohoto úkolu školy jak v pregraduální přípravě učitelů, tak v jejich dalším vzdělávání.

6.11. Součástí povinné přípravy učitelů k multikulturním přístupům ve výchově a vzdělávání je, že by měli být seznámeni i s „minimem“ znalostí o romské komunitě, romském jazyce a kultuře a o zvláštnostech komunikace s romskými rodiči. Tato témata budou zařazována i do postgraduálního studia učitelů Učitelé i budoucí učitelé by měli být poučeni jak vznikají stereotypy a předsudky a jak je lze zážitkovou formou odstraňovat. Práci s předsudky by si měli osvojit nácvikem.

6.12. Učitelé romských dětí musí spolupracovat s rodiči těchto dětí. S těmi by měli předem prodiskutovávat všechny záležitosti týkající se dětí (školní stravování, pobyt v družině či školním klubu, zdraví dítěte, výlety, prázdninové tábory apod.), zdůrazňovat jim důležitost pravidelné školní docházky i domácí přípravy. Vztah rodičů ke škole by měl být co nejlepší, měli by se sem chodit poradit ve věcech, které se týkají jejich dětí, škola pro ně musí být stále otevřená.

6.13. Romským dětem, ale i dospělým Romům, je důležité umožnit kultivaci romského jazyka v bezplatných jazykových kurzech. V těchto kurzech budou děti i další zájemci současně seznamováni s romskou tradiční kulturou, literaturou i historií. Pro tyto kurzy budou zpracovány učební texty včetně didaktických příruček pro učitele. Učit v těchto kurzech by mohli absolventi romistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, nebo učitelé, jejichž mateřský jazyk je romština.

6.14. K vyrovnávacím postupům v romském vzdělávání nepatří vytváření odděleného romského školství, jakým je národnostní školství polské; Romové ve své většině rovněž zřizování takového národnostního školství nepožadují. Je však nutno vzít v úvahu již existující školy s převahou žáků z odlišného sociokulturního prostředí (nepřesně označované jako tzv. komunitní školy), do nichž spádově, ale i z důvodu přístupu majoritní společnosti chodí převážně romské děti²⁵). Cílem státní politiky není uměle zvyšovat počet takových škol, což by bylo považováno za podporu segregáčních tendencí. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy však musí usilovat alespoň o to, aby za situace, kdy už vzdělávací segregace fakticky nastala, mohly tyto školy poskytnout romským dětem plnohodnotné vzdělání a přispět k jejich integraci do společnosti. Proto vláda uložila ministryni školství, mládeže a tělovýchovy²⁶ úkol vedoucí ke zpracování projektu škol s celodenním programem, na jehož nevýukové části je účast žáků dobrovolná. Tyto školy budou vedle školního vzdělávání a poskytování prostoru a příležitosti pro mimoškolní aktivity dětí (celodenní program) poskytovat i vzdělávání dospělým (kultivace romského jazyka a znalost romské historie, tradic a kultury, doplňování základního vzdělání, kurzy dle zájmu a potřeby případně i rekvalifikační kurzy ve spolupráci s úřady práce) a sociální poradenství romským rodinám. Prostředky na tyto nadstandardní aktivity budou školám přidělovány z grantů na základě předložených projektů.

6.15. Pro vytvoření dobrých vztahů mezi romskými žáky a jejich spolužáky je nutné, aby všichni žáci byli vedeni k toleranci a multikulturní výchově. Je nutné aby se multikulturní výchova prolínala do všech předmětů školních vzdělávacích programů i ve školách, kde žádní romští žáci nebudou.

6.16. Úspěšnost romských žáků ve škole je podmíněna do značné míry jejich domácí přípravou a podporou ze strany rodičů. Aby rodiče dětem pomáhali nebo alespoň nebránili v domácí přípravě, je třeba některé přesvědčovat. Nejlepší přesvědčovací metodou je umožnit rodičům účast na práci školy. Škola musí být pro rodiče otevřená, musí zde mít možnost se kdykoli přesvědčit, jak se jejich dítě učí a jak je s ním zacházeno. Je třeba pro rodiče připravit ve škole takové možnosti (účast v kurzech, na školních představeních, sportovních soutěžích, výstavkách apod.), aby do školy našli cestu a chodili sem rádi.

6.17. Součástí překonávání vzdělanostního handicapu je i vzdělávání dospělých, kteří v důsledku sociokulturního znevýhodnění v minulosti absolvovali pouze zvláštní školu nebo ukončili školní docházku v nižší než deváté třídě základní školy a cesta k dalšímu vzdělání se jim tím uzavřela. Pro tyto dospělé již jsou vytvořeny kurzy k doplnění základního vzdělání, které však potřebují nejen aktivnější propagaci; žádoucí je také větší orientace těchto kurzů na dovednosti prakticky uplatnitelné na trhu práce.

²⁵) Takové školy jsou např. v Chánově (Most), v Předlicích (Ústí nad Labem), v Ostravě-Přívoze, v Praze 3 a v dalších místech.

²⁶) Bod II. 1 b) usnesení vlády ze dne 7. listopadu 2001 č. 1145.

6.18. Mnoho romských dětí a mladistvých je umístěno v institucích ústavní a ochranné výchovy. Je žádoucí, aby tyto děti vyrůstaly, pokud je to možné, v osvojitelských rodinách nebo v pěstounské péči nebo alespoň v ústavech rodinného typu. V době prázdnin bude těmto dětem umožněno navštěvovat původní rodinu, nebo rodinu, která má o tento druh pomoci dětem zájem, případně účastnit se táborů, kurzů, letních škol, kde bude mít možnost kontaktu s dětmi z romských i neromských rodin.

6.19. Další prioritou je potřeba umožnit sociálně znevýhodněným studentům, včetně romských, v rostoucím počtu dosažení středoškolského, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělání. Program podpory romských žáků středních a vyšších odborných škol má jednoznačně vyrovnávací (afirmativní) charakter. Jeho cílem je prostřednictvím finanční podpory (úhrada školného na soukromých školách, cestovného, stravného a školních a ochranných pomůcek) umožnit romským žákům středních škol pokračovat či zahájit studium, kterého by se jinak ze sociálních důvodů museli vzdát.²⁷⁾ Program, jež by měl plnit obdobnou funkci, bude zaveden i v rámci vysokoškolského vzdělávání.²⁸⁾ Finanční zajištění těchto programů bude v rámci přípravy návrhu státního rozpočtu na příslušný rok a nepřekročí schválené střednědobé výdajové rámce.

6.21. Další programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy s celostátní působností jsou realizovány v souladu s Nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity.

7. Integrace na trhu práce

7.1. Vláda chápe uplatnění Romů na trhu práce jako základní předpoklad jejich sociálního začlenění. Je si vědoma skutečnosti, že integrace Romů na trhu práce vyžaduje komplexní přístup, který je zaměřen na zlepšení schopností příslušníků romské komunity pro fungování v podmínkách měnícího se českého trhu práce a současně na umožňování prosazení práva přístupu těchto občanů k trhu práce a institucím, které uplatnění na trhu práce usnadňují. Problém marginalizace na pracovním trhu velké části příslušníků romské komunity úzce souvisí s kumulací nedostatků a omezení v úrovni vzdělání, v odborné kvalifikaci, v horším zdravotním stavu a v motivaci pracovat jako zaměstnanci za peníze významně nepřevyšující obligatorní sociální dávky. Navíc je přístup k pracovním příležitostem výrazně ovlivňován diskriminací na základě etnické příslušnosti z důvodu zakořeněných předsudků v české společnosti. Romské ženy jsou pak dále vystaveny tradičním případům genderové diskriminace v přístupu k ekonomické aktivitě (při přijímání do zaměstnání, při odměňování, při následném pracovním postupu), a tím se jejich zhoršená situace dále prohlubuje.

7.2. Nezaměstnanost Romů v České republice je rozsáhlý a dominantní sociální problém. Specifická míra nezaměstnanosti příslušníků romské komunity se odhaduje na 45 až 50 procent. Charakteristickým rysem nezaměstnanosti Romů je její dlouhodobost. Do kategorie dlouhodobě nezaměstnaných patří asi 75 procent nezaměstnaných Romů. Poměrně velká část z nich je přitom nezaměstnaná několik roků. Po tuto dobu ztrácí zbytky pracovní kvalifikace, prohlubuje se jejich materiální a sociální deprivace a upevňuje kultura chudoby. Specifickým problémem a současně faktorem prohlubujícího se sociálního vyčlenění dlouhodobě nezaměstnaných Romů je výskyt lokalit s vysokou koncentrací této skupiny obyvatelstva.

7.3. Vysoký stupeň nezaměstnanosti romské populace je však také způsoben chybějící motivací, kdy práce za mzdu, která příliš nepřevyšuje poskytované obligatorní sociální dávky, není nikterak lákavá. Pokud nedojde ke změně poměru výše minimální mzdy a příjmů poskytovaných ze sociálního systému, jsou všechna ostatní opatření v konečné účinnosti sporná a jejich efektivita omezená. Problémem není výše minimální mzdy, ale nedostatečně motivačně nastavené podmínky sociálních příjmů, které nepodmiňují příjem sociálních příjmů aktivní činností nebo účastí na aktivačním opatření.

7.4. Lze konstatovat, že Romové jsou oproti jiným skupinám populace jen málo zasaženi obecnou vládní politikou zaměstnanosti. Velké procento Romů čelí výrazným obtížím v získávání přístupu na pracovní trh, což je reálným důvodem pro zavedení cílených a specializovaných opatření adresovaných romským komunitám. Principem takových opatření je dát každému šanci v přístupu na trh práce, tj. vyrovnat jeho handicap, než jde na trh práce, nikoli následně.

7.5. Cílem aktivit vlády musí tedy být významné zvýšení zaměstnatelnosti Romů na otevřeném trhu práce a snížení ukazatelů dlouhodobé nezaměstnanosti. Toho lze v dlouhodobé perspektivě dosáhnout zvýšením úrovně vzdělání Romů, zejména zvýšením podílu Romů dosahujících úplného středoškolského a vysokoškolského vzdělání. S ohledem na výrazné faktické znevýhodnění na trhu práce jsou bezprostředně potřebná masivní a potřebám Romů odpovídající opatření v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, která by byla provázána s dalšími veřejnými politikami (vzdělávací politika, politika bydlení, politika sociálních služeb). Vyšší úrovně zaměstnatelnosti a stability zaměstnání Romů lze dosáhnout větší provázaností jednotlivých opatření adresovaných romským uchazečům o zaměstnání.

7.6. Vláda si uvědomuje, že mladí lidé v romských komunitách postrádají ve svém okolí dostatečné množství vzorů pracovní kultury a pracovních návyků, které by je stimulovaly k hledání zaměstnání. Romské tradice jsou bližší spíše neformální a krátkodobější pracovní aktivity. Vláda bude aktivně podporovat zvýšení motivace ke stálému zaměstnání zejména mladých

²⁷⁾ Celkem bylo v roce 2000 podpořeno asi 900 žádostí, v roce 2001 již 1531, v roce 2002 bylo uspokojeno přibližně 2500 žádostí, v roce 2003 bylo uspokojeno 2577 žádostí a v roce 2004 2314 žádostí.

²⁸⁾ Informace o podpoře studia romských studentů byla vládě předložena 3. listopadu 2004 (č.j. 1424/04).

nezaměstnaných Romů ve věkové kategorii do 30 let prostřednictvím jejich přípravy a aktivizace na pracovním trhu. Vedle standardních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti je potřebné podpořit uplatnění nových opatření, jako jsou například vytipování a výběr kandidátů programů terénními sociálními pracovníky působícími v romské komunitě, posilování komunikačních schopností a základů počítačové gramotnosti mladých lidí, zvyšování jazykové kompetence, absolvování programu asistované přípravy pro zaměstnání či možnosti převzetí institucionální garance a podpory při hledání pracovního uplatnění.

7.7. Je účelné, aby vláda soustředila svoji pozornost na podporu a rozvoj nezávislého drobného podnikání mezi Romy. Nezávislá ekonomická činnost Romů odpovídá kulturní tradici některých společenských vrstev této skupiny. Rozvoji nezávislému drobnému podnikání stojí v cestě obtížná adaptace začínajících podnikatelů na legislativní a administrativní rámec podnikatelských aktivit v České republice. Současně existují významné příležitosti pro osoby samostatně výdělečně činné v sociálně vyloučených lokalitách a chudinských čtvrtích měst. Je tedy nutné, aby vláda vytvořila takové nástroje podpory drobného podnikání mezi Romy (například prostřednictvím podnikatelských inkubátorů), jež zjednoduší vznik a existenci malých a středních romských podniků.

7.8. Komplexnost řešení problému uplatnění romské pracovní síly na trhu práce vyžaduje také komplexní řešení. Prostředkem k budování takového provázaného přístupu je podpora vytváření lokálních programů spolupráce mezi pracovníky pracovního poradnictví a vedení pracovní kariéry v organizacích služeb zaměstnanosti (úřady práce, specializované nestátní neziskové organizace) a pracovníky široce pojaté sociální práce (individuální, skupinové, komunitní, terénní).

7.9. Sociální pracovníci působící v romských komunitách mohou přispět k řešení problémů nezaměstnanosti a uplatnění na pracovním trhu několika způsoby. Jednak jsou jejich služby nezbytné při zvládání důsledků nezaměstnanosti, zejména dlouhodobé. Z hlediska zvýšení provázanosti a komplexnosti intervencí na trhu práce mají sociální pracovníci velký význam dále v tom, že mohou efektivně napomáhat při zapojení nezaměstnaných na pracovním trhu formou poradenské pomoci, asistencí a podporou při vytváření rodinných, sociálních a vzdělávacích předpokladů uplatnění na pracovním trhu. Předpokladem k realizaci tohoto provázaného přístupu k řešení problému integrace romské pracovní síly na trhu práce je finanční podpora státu pro rozvoj neziskových organizací zabezpečující uvedené sociální služby. Jejich současná kapacita napomáhat v programech podporovaného zaměstnávání Romů je velmi malá.

7.10. Dalším klíčovým opatřením, podporovaným vládou, které umožní uvedenou spolupráci, je změna organizace práce na úřadech práce. Tyto úřady nemají zatím dostatek poradenských specialistů, kteří by měli pravomoc a kapacitu koordinovat společný postup se spolupracujícími organizacemi. Práce s dlouhodobě nezaměstnanými lidmi žijícími obvykle v sociálně vyloučených lokalitách totiž vždy předpokládá řetězec provázaných aktivit, mezi nimiž sociální práce i poradenství orientované na trh práce vytvářejí předpoklady ke zvýšení efektů a účinků uplatněných opatření. K těmto aktivitám patří: sociální práce v lokalitách uplatňující strategie zplnomocnění, navazující individuální poradenství v rámci veřejných služeb zaměstnanosti, příprava pro zaměstnání zahrnující cílené profesní poradenství, výcvik v sociálních dovednostech, pracovní výcvik a zkušenost. Zvláštní formou aktivity je pak vytváření jakýchsi „zásobníků práce“ obsahující programy podporovaného zaměstnávání romské pracovní síly s využitím subvencovaných pracovních míst a dalších výhod (daňových úlev) pro zaměstnavatele. Konečně poslední návaznou aktivitou je vedení pracovní kariéry a pracovní dohled.

7.11. Je žádoucí, aby vyjmenovaná opatření, podporovaná vládou, důsledně zohledňovala specifické potřeby vyplývající z postavení romských žen. Zejména sociální pracovníci v roli poradců pro zaměstnatelnost a další subjekty přispívající k realizaci strategie zaměstnanosti, musí zároveň reflektovat nutná opatření potřebná ke snižování rozdílů mezi muži a ženami v uplatnění na trhu práce, vyplývající z požadavků eliminace genderové diskriminace.

8. Bydlení

8.1. Bydlení je negativně ovlivňováno nedokončenou transformací, jež má za následek systémové nedostatky, např. existenci dvojích cen nájemného, zastaralou úpravu nájemních vztahů, nedostatečné vymezení role obcí v této oblasti. Na bydlení mnoha příslušníků romských komunit však vedle těchto problémů působí navíc řada dalších negativních vlivů a procesů, které postihují převážně nebo pouze tyto komunity, např. diskriminace, jejich vytěsňování mimo katastrální území obce, prvky segregace, či dokonce ghettoizace a vznik slumů.

8.2. Vedle uvedených vnějších vlivů je třeba také brát v úvahu specifika vyplývající z romské etnicity – např. početnost rodin, větší rodinná soudržnost a respektování tradiční kultury vedoucí k ubytovávání dalších rodinných příslušníků v již přeplněných bytech jako i přetrvávající zvyklosti z let před r. 1989, např. časté spoléhání se na vnější pomoc ze strany státu, obce apod.

8.3. Obecné systémové nedostatky mohou v některých ohledech dopadat intenzivněji na příslušníky romské komunity. Např. občanský zákoník nevyváženě chrání více nájemce než pronajímatele, což v konečném důsledku paradoxně vede k vytěsňování řady příslušníků romských komunit z prostoru nájemního bydlení. (Pronajímatel se již předem obává, že by s problematickými nájemníky jen těžko ukončovali nájemní vztah.) Vymezení role obcí v oblasti bydlení v zákoně o obcích je neurčitě a nedostatečně, což vede k tomu, že je obtížné jednoznačně stanovit, co mají obce v oblasti bydlení dělat a zároveň hodnotit, zda činnost v této oblasti je či není z jejich strany dostatečná a správná. Řada krajů, pokud jde o otázky bydlení, nevyužívá důsledně

svých dozorových pravomocí ve vztahu k obcím s poukazem na to, že tato oblast je z jejich kontroly vyloučena. I to se pochopitelně týká více těch, kteří jsou na pomoc obcí při získání či udržení bydlení více odkázáni.

8.4. Také neexistence celospolečenského konceptu a systému poskytování „sociálního bydlení“²⁹⁾ dopadá velkou měrou právě na značnou část příslušníků romských komunit, neboť řada z nich patří k sociálně nejslabším skupinám obyvatel. Pojem sociální bydlení není v současnosti obsahově vymezen, není stanoveno, kdo a za jakých podmínek má na tento druh bydlení nárok, kdo je poskytovatelem, nejsou jasné vazby na bytovou politiku státu a obcí. Tento zásadní nedostatek nepříliš úspěšně kompenzují některé programy na výstavbu bytů pro sociálně potřebné³⁰⁾. Ty však představují pouze dílčí, řešení otázek. Realizace těchto programů je také zcela závislá na aktivním přístupu obcí. Ty však v drtivé většině žádají o dotace na projekty, které romské komunity vůbec nezasahují.

8.5. I přes uvedené systémové nedostatky záleží především na jednotlivých obcích, jaký přístup k řešení problémů spojených s bydlením sociálně potřebných zvolí. Bytovou politiku řady obcí ve vztahu k příslušníkům romské komunity však lze označit přinejmenším za krátkozrakou a necitlivou. Obce nezřídka preferují represivní postupy přinášející okamžitý efekt bez ohledu na to, že tak dochází k ještě většímu sociálnímu propadu a bezradě lidí vůči nimž jsou tato opatření uplatňována. Rezignují tak na svojí sociální roli, např. poskytování obecních bytů sociálně potřebným rodinám, a upřednostňují svojí roli ekonomickou, např. upřednostňováním lukrativních pronájmů obecních bytů tzv. obálkovou metodou.

8.6. Většina Romů nemá vzhledem ke své sociální situaci přístup k vlastnickému bydlení a využívá proto bydlení nájemní. Jejich přístup i k této formě bydlení je však omezený; to je způsobeno jednak jejich sociální situací, kdy si nemohou dovolit hradit tržní nájemné, a jednak jejich diskriminací v přístupu k bydlení. Romové bývají diskriminováni při hledání bydlení, a to nejen ze strany soukromých pronájemců, ale i obcí, které nezřídka definují podmínky pro obsazování obecních bytů tak, že jsou z přístupu k obecním bytům vyloučeni ve velké míře právě příslušníci romských komunit (např. je podmínkou pro přijetí žádosti o obecní byt čistý trestní rejstřík osoby žadatele a v některých případech i všech budoucích zletilých uživatelů bytu, nejedná se o osobu dlouhodobě nezaměstnanou nebo o osobu, která žila v bytě s neplatičem). V rámci pokračujícího procesu sídelní segregace jsou mnozí Romové často vytěšňováni do ubytoven v okrajových částech měst s nízkou nebo žádnou dostupností služeb. Dokazování rasové diskriminace v takových případech je však velmi obtížné, neboť jde často o rodiny vyznačující se kromě odlišné etnické příslušnosti i různými sociálními problémy, nebo rodiny narušující občanské soužití. Vytěšňováním Romů tak dochází k vytváření novodobých ghett a slumů, v nichž se koncentruje sociálně nejslabší vrstva obyvatelstva, což vede ke vzniku zdravotnických, hygienických a bezpečnostních rizik a k rozvoji sociálně-patologických jevů v těchto oblastech. Řešení uvedených problémů si v budoucnu vyžádá mnohem větší náklady, než jaké by vyžadoval aktivní a preventivní přístup předcházející sociálnímu vyloučení v současnosti. Obce tak ve skutečnosti jen oddalují řešení problémů nebo jej přesunují na stát.

8.7. V oblasti bydlení nejsou povinnosti obce jednoznačně vymezeny a obce tak mají poměrně široké možnosti, jak postupovat. V praxi lze nalézt obce, které uplatňují **sociálně citlivý přístup** a přistupují k bydlení příslušníků romských komunit tak, aby zabránily jejich postupujícímu sociálnímu propadu, např. brání různými zákonnými cestami vzniku dluhů na nájemném, v případě existujících dluhů využívají splátkové kalendáře, využívají terénní sociální práci apod.. Tento přístup však nelze označit za běžný standard chování místní samosprávy vůči příslušníkům romských komunit. Mnohem častější jsou postupy, kdy obce dostupné nástroje pro prevenci ztráty bydlení nevyužívají, a naopak provádějí politiku vedoucí k vytěsnění rizikových skupin nájemníků z prostoru nájemního bydlení, případně zcela mimo katastrální území obce. V praxi tak obce např. využívají právní neznalosti nájemníků dosáhnou změny právního stavu v užívání bytu a v případě nízké právní ochrany vystěhování (např. změnou nájemních smluv na smlouvy podnájemní nebo smlouvy o ubytování, změnou nájemní smlouvy na dobu neurčitou na nájemní smlouvu na dobu určitou). Je nutné podotknout, že právní neznalosti nájemníků využívají nejen obce, ale i ostatní majitelé bytových domů.

8.8. Ke zlepšení nebo odstranění problémů s bydlením, jež sužují velké množství příslušníků romských komunit, je nezbytné směřovat k zastavení negativních trendů vedoucích u mnoha příslušníků romských komunit k jejich sociálnímu vyloučení nebo k dalšímu prohlubování vyloučení. Tento cíl lze dosáhnout intenzivnějším využíváním terénní sociální práce s rodinou, v rámci níž je analyzována sociální situace rodiny. Terénní sociální práce vhodnými prostředky a s využitím metod sociální práce směřuje k odstranění nežádoucích faktorů - různých sociálních problémů, např. neplacení nájemného, narušování občanského soužití, atd. Je rovněž nezbytné využívat dostupné nástroje umožňující předcházení vzniku nebo eliminaci již existujících dluhů na nájemném a službách spojených s bydlením.

²⁹⁾ Podoby sociálního bydlení jsou v zahraničí různé. Přesto můžeme pojem sociální bydlení vymezit v obecnější rovině. Např. podle M. Harloe lze pod širší pojem sociálních opatření v oblasti bydlení (tj. sociálního bydlení) zahrnout opatření dvojího druhu: 1) veřejnou (státní) podporu tržních forem bydlení (podpora nabytí vlastnického bydlení, podpora možnosti zapojení se do tržního tj. soukromého nájemního bydlení) a 2) sociální nájemní bydlení. Sociální nájemní bydlení má tři charakteristické rysy: 1. Je poskytováno majiteli za cenu, která není v zásadě stanovena s ohledem na dosažení zisku. Tito majitelé jsou obvykle právně omezeni na poskytování neziskového bydlení nebo je jejich zisk limitován. 2. Sociální bydlení je přidělováno administrativním způsobem podle určité představy „potřebnosti“, přestože nemusí být nutně přidělováno těm, kteří jsou v objektivně nejhorší situaci. Schopnost platit nájem je důležitá, není však zpravidla určujícím kritériem přidělení bytu. 3. Kvantita a kvalita a podmínky poskytování tohoto typu bydlení jsou mnohem více a bezprostředněji ovlivněny politickým rozhodnutím nežli tržními silami.

Harloe, M. (1995). *The People's home. Social rented housing in Europe and in America*. Oxford: Blackwell.

³⁰⁾ Program výstavby podporovaných bytů, Program na podporu výstavby nájemních bytů pro nízkopříjmové osoby.

8.9. Vláda se také musí zasadit o předcházení vzniků ghatt a slumů a řešení problémů již vzniklých ghatt. Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné vytvoření systému sociálního bydlení; je nezbytné obsahově vymezit pojem sociální bydlení, stanovit kdo a za jakých podmínek má na sociální bydlení nárok, toto legislativně upravit včetně vazeb na bytovou politiku státu a obcí. Je nutné podpořit vzdělávací aktivity o procesech segregace a ghettoizace, jakož i důsledcích těchto procesů apod. zaměřených na úředníky obcí a krajů, s cílem ovlivnit jejich jednání v přístupu k péči o bydlení sociálně potřebných osob.

8.10. Vláda se musí zasadit o posílení a důsledné využívání dozorových pravomocí krajů nad samostatnou působností obcí (např. kontrola pravidel pro přidělování bytů nebo způsobů přijímání a projednávání žádostí o byt).

8.11. V této souvislosti je nutnosti přijetí nových zákonů o sociálních službách a hmotné nouzi, které by mohly poskytnout obcím kromě jiného také účinné nástroje pro prevenci ztráty bydlení.

9. Sociální péče

9.1. V rámci sociálního systému vláda vytváří nástroje k aktivnímu vyhledávání jednotlivců a rodin ohrožených sociálním vyloučením. Pouze za předpokladu, že budou vytvořeny efektivní nástroje monitorování sociálního vyloučení, zejména v jeho nejextrémnějších podobách, je velmi pravděpodobné, že zachytí i většinu sociálně vyloučených osob z řad romské komunity. Při tvorbě těchto nástrojů je nutné vzít v úvahu, že extrémní podoby sociálního vyloučení zůstávají ze své povahy skryty, dokud se neprojeví v sociálně patologických či společensky nebezpečných formách, kdy je velmi složité je účinně řešit. Takové formy sociálního vyloučení se vyskytují ve zvýšené míře právě u příslušníků romské komunity a v prostředí lokalit, kde jsou koncentrováni.

9.2. V kontextu snižování rizika sociálního vyloučení v prostředí romských komunit, ve kterých dochází k extrémním formám sociálního vyloučení, je kromě oblasti trhu práce a bydlení, kterým se věnují jiné kapitoly Koncepce, relevantní zejména systém státní sociální podpory a sociální péče. Za účelem snižování sociálního vylučování v těchto prostředích, je nezbytné zefektivňovat stávající a vyvíjet nové formy sociální práce a sociální péče.

9.3. Výkon sociální práce je nezbytnou doprovodnou činností systému poskytování sociálních dávek a plní účel aktivizace klientů a zároveň účel kontroly jednak nezaujatosti vyplácení těchto dávek ze strany dávkových specialistů i jejich následného využívání klienty. Objektivní posouzení sociální situace domácnosti v současné době klade vysoké nároky na sociální práci v terénu, profesionalitu a nezájatost sociálního pracovníka. Pokud současný systém sociální péče, jehož nedílnou součástí je i sociální práce, není schopen z kapacitních důvodů takový terén pokrýt, je nezbytné jej personálně posílit.

9.4. Mnozí z příslušníků romské komunity žijí v důsledku segregačních politik měst a obcí koncentrovaně a segregovaně v určitých lokalitách, kde se soustřeďuje větší množství problémů. V důsledku sociální izolace od většinové společnosti a koncentrace jedinců a rodin s nejnižším sociálním statutem (nevzdělaných, dlouhodobě nezaměstnaných a nejchudších), zde vzniká sociálně homogenní komunita a vytváří se svébytný společenský systém s alternativními životními strategiemi. Tyto strategie se projevují v různých formách až po sociálně-patologické chování – ztráta sociálních návyků a dovedností vede k vytváření svébytného výměnného obchodu (zastavování věcí, lichva), šedé ekonomiky, černého trhu, kriminality apod. Tento systém je objektivní reakcí na stav anomie a extrémního vyloučení a z krátkodobého hlediska umožňuje alternativní životní strategie, které sociální situaci příslušníků těchto komunit dočasně usnadňují, ale v dlouhodobé perspektivě jejich sociální vyloučení prohlubují a uzavírají v bludném kruhu.

9.5. „Sociálně vyloučeným lokalitám/komunitám“ definovaným koncentrací jednotlivců a rodin s nadměrným výskytem různých forem problémů a handicapů vedoucích k sociálnímu vyloučení (např. souběh dlouhodobé nezaměstnanosti, nedostatečného příjmu, nízké kvalifikace, sociální potřebnosti, výskytem nezaopatřených dětí a problematickými podmínkami a kvalitou bydlení) je nutné zacílit specifické nástroje sociální pomoci, které mohou situaci sociálního vyloučení v takových lokalitách řešit. Je **potřeba specifických nástrojů - forem sociální práce, způsobů poskytování sociálních služeb a dávek**. Mezi tyto nástroje například patří:

- terénní sociální práce, komunitní práce, poradenství;
- propojení jednotlivých forem sociálních dávek a jejich poskytování s různými životními situacemi klientů tak, aby plnily zamýšlený účel – zajišťovaly důstojné přežití (úhradu nákladů spojených s výživou a věcmi každodenní spotřeby, základního vybavení domácnosti), jistotu bydlení (úhrada nájmu a služeb spojených s bydlením, případně splátkových kalendářů, pokud vznikly vysoké nedoplatky na službách a energiích) – forma by mohla být obdobná jako u již zavedené instituce třetího příjemce, je však nutné tuto instituci systematicky a podle jasných pravidel uplatňovat (použít ji u každého klienta, který splňuje určité podmínky, např. opakované problémy s úhradou nájmu a služeb spojených s bydlením) a zároveň nedomotivovaly při hledání pracovního uplatnění.

Některé ze zmíněných zvláštních forem (účelově vázaných) a způsobů (účelově propojovaných) byly již v rámci sociálního systému zavedeny, nejsou však všude uplatňovány za stejných podmínek.

9.6. Systém poskytování sociálních dávek hraje významnou roli v zajištění nezbytných životních potřeb jednotlivců (rodin), nejsou však u řady z nich nezastupitelným a dostatečným řešením. V procesu zmírňování sociálního vyloučení nabývá na významu terénní sociální práce jako součást systému sociální pomoci. Tento prvek sociální pomoci je v současnosti v prostředí sociálně vyloučených lokalit oslaben, zejména z důvodu limitních kapacit pracovníků. Přechodnou, ale velmi důležitou úlohu v současné době sehrává vládní program **Terénní sociální práce ve vyloučených romských komunitách**. Tento program je považován ze celostátní program vyrovnávacích postupů v oblasti sociální péče. Je veden snahou o změnu sociální politiky spočívající v přenesení důrazu z poskytování sociálních dávek k sociální pomoci s důrazem na práci s klienty přímo v sociálně vyloučených romských komunitách. Cíl práce terénního sociálního pracovníka (dále jen TSP) je analyzovat sociální situaci rodin v těchto lokalitách a vhodnými prostředky s využitím metod sociální práce přispět k odstranění nežádoucích faktorů bránících jejich integraci do společnosti. Vláda by se měla i nadále zasazovat o zvýšení efektivity realizace tohoto programu. Proto je nutné:

- konkrétně a přesně definovat a sjednotit cíle výkonu terénní sociální práce
- sjednotit způsoby vedení a podporovat kvalitu vedení TSP, včetně zajištění supervize a evaluace
- rozšířit síť TSP do lokalit, kde je objektivní potřeba terénní sociální práce, ale kde není zatím vykonávána
- posílit počty TSP v těch lokalitách, kde již TSP působí, ale jejich kapacita nedostačuje objektivním potřebám
- zabránit tomu, aby nezanikala místa TSP tam, kde již byla vytvořena
- podporovat a zajišťovat průběžné vzdělávání TSP
- profesionalizovat výkon terénní sociální práce
- zvyšovat kompetence TSP.

10. Zdravotní péče

10.1. V oblasti zdravotní politiky patří úsilí o redukci sociálních rozdílů ve zdraví k prioritám a nacházíme je mezi prvními cíli programu WHO *Zdraví pro 21. století*. Mezi základní bariéry při zlepšování zdravotního stavu romské populace patří provázanost sociálních problémů s problémy zdravotními a rizikový životní způsob. Jednou z možností, jak napomoci řešení těchto problémů, je navržená činnost zdravotně sociálního pomocníka, který bude v úzké spolupráci s terénními sociálními pracovníky působit na příslušníky romské komunity v oblasti prevence nemocí, zejména v podpoře zdravého stylu života a životosprávy. Tato funkce byla pilotně ověřována v Ostravě od roku 2003, kde se osvědčila.

10.2. Ministerstvo zdravotnictví připravilo materiál, jež může sloužit jako primární zdroj informací pro vznik a fungování zdravotního sociálního pracovníka při nestátních neziskových organizacích. S ohledem na postupně získávané zkušenosti lze v budoucnu způsob zajištění zdravotně sociálního pomocníka modifikovat.

11. Bezpečnostní aspekty romské integrace

11.1. V důsledku zvýšeného výskytu kriminogenních faktorů se sociálně vyloučené romské komunity potýkají s různými projevy kriminality:

- kriminalita zasahující romskou komunitu z vnějšku, zejména rasově motivovaná trestná činnost. Riziko kriminality s extremistickým podtextem se vztahuje na všechny Romy bez ohledu na jejich sociální postavení.
- kriminalita a další rizikové jevy působící uvnitř sociálně vyloučených romských komunit, lichva, kuplířství, prostituce, distribuce a užívání drog atd. Řada těchto jevů je celospolečenským problémem. Některé z nich, např. lichva, jsou však specifickým problémem sociálně vyloučených komunit a právě vinou sociální segregace zůstávají často neřešeny.
- kriminalita jednotlivců vycházející zevnitř těchto komunit, které jsou často důsledkem výskytu výše uvedených sociálně patologických jevů v komunitách.

11.2. Zajištění bezpečnosti Romů patří mezi priority vlády ČR v oblasti romské integrace. Úkolem pověřených institucí je nepřetržitě analyzovat bezpečnostní situaci romských komunit, posoudit rizika a přijmout opatření na jejich účinnou eliminaci. Při zajišťování bezpečnosti Romů usiluje ČR o aktivní podporu bezkonfliktního a tolerantního multikulturního soužití. K tomuto postupu zavazují vládu ČR úmluvy světových organizací, právní dokumenty a směrnice.³¹⁾

11.3. Na zajištění bezpečnosti Romů se aktivně podílí Ministerstvo vnitra a Policie ČR. Policie ČR klade důraz na důsledné odhalování a postihování projevů xenofobie, rasismu a extremismu. Činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě je upravena Závažným pokynem policejního prezidenta č. 100/2002.

11.4. Občanská sdružení hlásající rasovou nenávist lze podle ustanovení § 12 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, rozpustit. Tento postup byl v roce 2000 uplatněn proti neonacistickému seskupení Národní aliance a v roce 2002 proti občanskému sdružení Republikánská mládež. Rovněž postup Policie ČR proti kolektivním vystoupením

³¹⁾ Jedná se především o Program činnosti světové konference OSN proti rasismu pro rok 2002, Úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace (OSN, 1965), Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin (Rada Evropy, 1995) a související zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, směrnici 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se provádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na rasový či etnický původ, Listinu základních práv a svobod, hl. III., Práva národnostních a etnických menšin atd.

přívrženců pravicově extremistického hnutí skinheads se zlepšil. O aktivitách Policie ČR pravidelně informuje Zpráva o problematice extremismu na území České republiky, od roku 2004 Informace o problematice extremismu na území ČR, která je konsensuálním výstupem orgánů státní správy a veřejnosti je přístupná na webových stránkách Ministerstva vnitra. Na základě usnesení vlády č. 903 ze dne 12. září 2001 ke Zprávě o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000 byla zřízena meziresortní Komise pro boj s extremismem, rasismem a xenofobií, která je poradním orgánem ministra vnitra.

11.5. Pro efektivnější řešení rizikových jevů uvnitř romských komunit podporuje vláda ČR systémový přístup Policie ČR ve vztahu k Romům a programy a aktivity zaměřené na prevenci kriminality a eliminaci sociálně patologických jevů na místní úrovni. Výhodiskem těchto aktivit jsou základní koncepční a programové vládní dokumenty *Strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007* (dále jen *Strategie prevence*) a *Národní strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám* (dále jen *Národní strategie*).

11.6. Určitým posunem v přístupu Policie ČR vůči menšinám je **ustavení styčných důstojníků pro menšiny**, kteří působí od února roku 2005 při všech krajských policejních správách. Úkolem těchto styčných důstojníků je především poskytování pomoci příslušníkům menšin při řešení konkrétních problémů spojených s životem minority, spadajících do zákonné působnosti Policie ČR a spolupráce se zástupci samosprávy, státní správy a nevládních organizací. Nesou také zodpovědnost za realizaci Plánu činnosti příslušné krajské správy Policie ČR ve vztahu k menšinám, na jehož formulaci se zásadním způsobem podílejí.

11.7. Ve vztahu k Romům podporuje Ministerstvo vnitra a Policie ČR zejména programy prevence kriminality na místní úrovni, program Partnerství, zavádění mechanismu asistenta Policie ČR a další projekty sledující výše zmíněné cíle. Ministerstvo vnitra a Policie ČR hodlá vytvářet podmínky pro rozšiřování těchto aktivit do dalších regionů. Velký důraz bude klást na další rozvoj komunikace a spolupráce s těmi členy romských komunit, kteří projeví aktivní zájem o spolupráci na těchto programech a projektech.

11.8. Součástí preventivních opatření, je, v souvislosti s násilím na romských ženách ve formě rozšířeného násilí v rodině a obchodování se ženami, rozvoj programů na potírání domácího násilí v romských komunitách a dostupnost informací pro oběti domácího násilí a obchodování se ženami v romských komunitách. Důležitým prvkem těchto opatření jsou také metodologie pro orgány činné v trestním řízení ohledně zacházení s těmito oběťmi a s oběťmi obchodování se ženami.

11.9. Základním předpokladem pro úspěšnou implementaci preventivních opatření ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám je důsledné potírání všech forem diskriminace v policejní práci. Ministerstvo vnitra a Policie ČR zintenzivní nábor příslušníků menšin k Policii ČR, přičemž využijí vhodných prostředků k propagaci své zaměstnanecké politiky vůči příslušníkům minoritních skupin, a zavedou systém kontroly chování policistů v rámci základní odborné přípravy s ohledem na případné xenofobní a rasistické projevy. Je nezbytně nutné, aby Inspekce Ministerstva vnitra důsledně vyšetřovala a potírala nezákonné postupy členů policejního sboru vůči Romům.

11.10. Klíčovou součástí úsilí o omezení bagatelizace trestných činů je školení příslušných pracovníků, zejména policistů. Osoby připravující se na práci policisty školeny jsou, proces výchovy k lidským právům a interkulturní výchově vyžaduje další pozornost. Školení musí být spojeno s přidělením dostatečných finančních prostředků na jeho realizaci. Do budoucna je nutné usilovat o zapojení nepolicejních odborníků, zástupců akademické obce i občanské společnosti do procesu vzdělávání policistů. Tento bod se týká nejen výchovy proti rasismu a k toleranci, ale i lidských práv obecně.

11.11. Pozitivním krokem je spolupráce Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity s Ministerstvem vnitra při vytváření funkce asistentů policie z romské minority, tak jak je definována v Národní strategii pro práci policie ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám v ČR. Asistenti policie z řad romských komunit mají posílit vzájemnou důvěru mezi Policií ČR a romskou komunitou³²⁾. Ministerstvo vnitra předpokládá rozšíření projektu do dalších rizikových lokalit s významným zastoupením romské populace, případně s výskytem sociálně vyloučených komunit. Funkce asistenta policie bude využívána jako doplněk mechanismu styčných důstojníků pro problematiku menšin.

11.12. Jako hodnotící mechanismy efektivity zaváděných opatření budou využívána sociologická šetření zaměřená na vztah Policie ČR a národnostních a etnických menšin, pravidelné hodnotící zprávy o průběžné implementaci programových dokumentů (*Strategie prevence*, *Národní strategie*) a pravidelně předkládaná *Informace o problematice extremismu na území ČR*.³³⁾

³²⁾ V roce 2003 se uskutečnil pilotní projekt boje proti lichvě v romské komunitě v Ostravě. Dvě romské policejní asistentky zaměstnané v o.s. Vzájemné soužití se významně podílely na práci policie v boji proti lichvě a pomáhaly obětem lichvy v romské komunitě. V roce 2004 byl odstartován druhý projekt tohoto druhu v Chebu, kde dvě terénní sociální pracovnice zaměstnané na MěÚ Cheb polovinu své pracovní náplně věnují spolupráci s policií.

³³⁾ Vývoj situace v oblasti boje proti extremismu byl od roku 1998 popisován v periodických vládních zprávách (pod názvem Zpráva o problematice extremismu na území ČR), které podávaly detailní informaci o české extremistické scéně, trestné činnosti s extremistickým podtextem a o aktivitách celé státní správy v dané oblasti za uplynulý rok. Na ně od roku 2004 kontinuálně navazuje Informace o problematice extremismu na území České republiky, která je samostatnou přílohou Zprávy o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.

12. Podpora rozvoje romského jazyka, a kultury, podpora vědeckého bádání

12.1. Romskému jazyku a romské kultuře musí být věnována odpovídající odborná pozornost. Předním úkolem při rozvoji romské kultury je výzkum a podpora aktivního rozvoje kultury a jazyka. Pod vlivem postupující jazykové a kulturní asimilace zejména mladé generaci Romů hrozí reálné nebezpečí ztráty kulturních tradic, lidové slovesnosti i jazyka samotného. Pro udržení a aktivní rozvoj romské kultury a jazyka se doporučuje pokračovat ve vypisování grantů na projekty sběru lidové slovesnosti. Trvá zájem o pořádání regionálních a celostátních akcí na podporu a propagaci romského jazyka a kultury, ať již hudebních, literárních či divadelních.

12.2. Předním odborným pracovištěm v oblasti romské kultury a jazyka je seminář romistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Je jediným pracovištěm v České republice, které připravuje odborníky-romisty v komplexním magisterském programu. Jejich počet je vzhledem k aktuální i výhledové potřebě plně vzdělaných odborníků zcela nedostačující. Zatím byl jazykový obor otevřen pouze třikrát, v letech 1991, 1996 a 2002; v roce 2003 se poprvé otevřel také v bakalářském programu. Romistika na Filozofické fakultě UK je pouze seminářem Indologického ústavu a potýká se s naprosto nedostatečnými finančními a prostorovými podmínkami pro výuku i odbornou činnost; náklady jsou hrazeny z různých grantů³⁴⁾. Významnou vzdělávací a ediční činností přispívá k poznání romské historie a kultury také program romského vzdělávání Univerzity Palackého v Olomouci. Světově ojedinělá instituce dokumentující dějiny a hmotnou i duchovní kulturu Romů působí v Brně - Muzeum romské kultury. Vedle terénních výzkumů a budování sbírkových kolekcí působí jako centrum multikulturní výchovy. Vydává odbornou romistickou literaturu. Pořádá kurzy romštiny pro veřejnost.

12.3. V souladu s *Nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity*, je od roku 2002 Ministerstvo kultury poskytovatelem státních dotací na činnost redakcí romských národnostních periodik.

12.4. Nedílnou součástí rozvoje romské kultury a jazyka je i výzkumná činnost etnografická (tradice, folklór) a lingvistická (včetně dialektologických studií). Pro kvalifikované vytváření politiky romské integrace je ovšem nanejvýš potřebný také výzkum v širším smyslu, tj. kulturně-antropologický a sociologický výzkum dynamiky vnitřního vývoje romských komunit i jejich interakcí s majoritní společností. Mezi priority takového výzkumu patří zejména vztahy a zkušenosti Romů s postoji majority, poznání mechanismů sociální exkluze, rozvoj metod sociální práce, demografický vývoj a sociální mobilita. Vláda a příslušné orgány státní správy by proto měly hledat efektivní formy podpory i pro financování těchto výzkumů dalšími akademickými pracovišti (mimo již uvedená), včetně univerzit, výzkumnými a odbornými pracovišti a také kvalifikovanými nestátními neziskovými organizacemi a dalšími subjekty.³⁵⁾

13. Závěry

13.1. Předkládaná Koncepce romské integrace nemění zásadní východiska dosavadního přístupu vlády. Nabízí aktualizaci priorit a konkrétních postupů a nová řešení. Součástí této aktualizace je také položení důrazu, v rámci schválených priorit, na ty, kde se na rozdíl od jiných nepodařilo docílit obratu, tj. zlepšení sociální úrovně příslušníků romských komunit, zejména snížení jejich nezaměstnanosti, zlepšení bytové situace a následně zdravotní situace a předcházení sociálnímu vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků. Zdůraznění této aktuální potřeby není návratem k asimilačním politikám, jak je někdy tento důraz na integraci v sociální a ekonomické sféře nesprávně interpretován. Koncepce naopak respekt k romské kultuře podtrhává i tím, že nově navrhuje, aby bylo za vládní přístup explicitně označeno i to, co je v praxi již realizováno – tj. zohlednění skutečnosti, že na rozdíl od příslušníků jiných národnostních menšin žijících na území České republiky se romská národnostní menšina nemůže ve svých snahách o uchování a rozvoj vlastního jazyka a kultury opřít o existenci institucí v mateřské zemi. Příkladem tohoto přístupu je podpora, kterou vláda v uplynulých letech poskytovala Muzeu romské kultury v Brně jako instituci, jež má zásadní význam pro uchování kulturního dědictví Romů, a to nejen těch, kteří žijí v České republice. Jiným významným příkladem je podpora romského festivalu Khamoro.

13.2. Předkládaná Koncepce je otevřena k celospolečenské diskusi. Jak bylo uvedeno, je zpracována pro střednědobé období tří let, ale s tím, že v případě potřeby bude aktualizována dříve. Předseda Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity bude každoročně vládě, Radě vlády ČR pro záležitosti romské komunity a široké veřejnosti předkládat Zprávu o stavu romských komunit v České republice a Informace o plnění Koncepce romské integrace a prováděcích usnesení. Případnou potřebu dřívější aktualizace Koncepce budou tyto dokumenty signalizovat.

13.3. Z Koncepce vyplývá potřeba pokračování a dalšího rozvoje již existujících - nesporně úspěšných a i v zahraničí kladně

³⁴⁾ V letech 2000-2002 též z položky Podpora projektů romské integrace kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu, jejíž využití doporučovala Rada vlády pro záležitosti romské komunity.

³⁵⁾ V uplynulých letech se na takovém výzkumu významně podílely např. Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, Fakulta humanitních studií Západočeské univerzity v Plzni, Etnografický ústav Akademie věd České republiky, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí – centrum Brno a z nestátních subjektů např. Člověk v tísni, o. p. s., Poradna pro občanství, občanská a lidská práva a pražská kancelář Mezinárodní organizace pro migraci, sdružení Socioklub. Tento výzkum významně v některých případech podpořila i některá ministerstva, např. Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo vnitra.

hodnocených - programů, především programu Podpora romských žáků středních škol a programu Terénní sociální práce ve vyloučených romských komunitách. Pokračovat nepochybně bude i zahájený proces tvorby multikulturních výukových programů pro všechny typy škol. Trvalou potřebou zůstává systematictější a plošnější vytváření přípravných ročníků a funkcí asistentů pedagoga na školách s romskými žáky.

13.4. Další programy s celostátní působností jsou realizovány příslušnými resorty (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; Ministerstvo práce a sociálních věcí; Ministerstvo kultury) v souladu s Nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity. Ve fázi realizace se ocitají i programy, které nejsou specificky zaměřeny na romskou komunitu, ale poskytují prostor pro řešení jejích problémů (např. program podporovaného bydlení).

13.5. Přijetím Národního akčního plánu sociálního začleňování na léta 2004 – 2006 si vláda klade za cíl zmírňování sociální exkluze v romských komunitách. Protože probíhající procesy sociálního vyloučení se doposud nepodařilo účinně ovlivnit, je této prioritě v následujících letech nutné věnovat maximální pozornost a úsilí. Při naplňování tohoto cíle vláda klade důraz na co největší podporu aktivace samotných příslušníků romských komunit oproti pasivnímu přijímání pomoci.

13.6. Jako klíčový úkol pro následující období se jeví vytvoření nástroje (či nástrojů) státní politiky pro spolupráci se samosprávami, jehož cílem by bylo řešit jednotlivé aspekty sociálního vyloučení – od sociální péče v úzkém slova smyslu přes problémy s bydlením, přístupem k výdělečné činnosti a vzděláváním – flexibilně a souběžně, tj. přes hranice resortních působností. Tento úkol nabyl na naléhavosti v souvislosti s reformou veřejné správy a vstupem ČR do EU, ale dosud se nepodařilo navrhnout schůdné a efektivní řešení.

13.7. V souvislosti s možností čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních fondů a dalších fondů a programů Evropské unie na sociální začleňování romských komunit se ukazuje jako nezbytné provedení celkového vyhodnocení současné dotační politiky státu v této oblasti a absorpční kapacity českých nestátních neziskových organizací aktivních v tomto segmentu, na jehož základě lze přijmout taková opatření, která zefektivní vynakládané finanční prostředky ze státního rozpočtu a evropských fondů. Přitom je možné navázat na již provedené dílčí studie. Žádoucí je rovněž intenzivnější a účinnější zprostředkování informací potenciálním žadatelům, kteří realizují programy týkající se integrace romské komunity, o možnostech čerpání z těchto prostředků, což bude zvláště aktuální vzhledem k modifikaci některých fondů a programů EU od roku 2007.

13.8. Větší pozornost musí být v následujícím období věnována i potřebám romských žen, které čelí znevýhodnění jednak v důsledku přetrvávající společenské nerovnosti mezi muži a ženami, jednak z důvodů etnických. Na potřeby této cílové skupiny je nutno brát ohled ve vztahu k výkonu sociálních práv, se zvláštním zřetelem na práva přístupu k zaměstnání a povolání, dále ve vztahu k právům sexuálním a reprodukčním a v neposlední řadě ve vztahu k násilí páchanému na této skupině, zejména násilí v rodině a obchodování s příslušnicemi této skupiny.

13.9. Nesporný význam má i provádění dlouhodobých sociologických výzkumů týkajících se romské problematiky a rozvoj bádání o romské problematice ve všech relevantních sférách společenského života. Je žádoucí docílit užšího spojení a spolupráce mezi výzkumem a tvorbou politik a praktických opatření, což je trend, který se některá ministerstva – v oblasti romské i jiné – již pokoušejí aplikovat. V tomto ohledu je možné hledat poučení také v Evropské unii, kde jsou příprava a realizace politik, například v oblasti antidiskriminační, vždy doprovázeny prováděním nezávislých výzkumů, které mapují možnosti realizace politik a následně hodnotí jejich implementaci.

USNESENÍ
VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
ze dne 11. května 2005 č. 563

k Programu podpory alternativních paliv v dopravě – zemní plyn

V l á d a

I. s c h v a l u j e

1. Program podpory alternativních paliv v dopravě – zemní plyn, obsažený v části III materiálu č.j. 663/05,

2. indikativní cíl dosáhnout do roku 2020 podílu spotřeby zemního plynu na celkové spotřebě pohonných hmot v dopravě minimálně 10 % v souladu s COM (2001) 370 (Bílá kniha evropské dopravní politiky);

II. u k l á d á

1. ministru průmyslu a obchodu ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem dopravy a ministrem životního prostředí do 31. srpna 2005 jednat s Transgas, a.s. a regionálními distribučními plynárenskými společnostmi o uzavření dobrovolné dohody, která stanoví účast plynárenství na výstavbě sítě plnicích stanic na zemní plyn, závazek provedení praktických zkoušek simulujících rizika plynového pohonu a finanční účast plynárenství na marketingové podpoře programu,

2. 1. místopředsedovi vlády a ministru financí stabilizovat výši spotřební daně pro stlačený zemní plyn a zkapalněný zemní plyn pro dopravu nejvýše na úrovni minimální spotřební daně stanovené směrnicemi EU, a to na období do roku 2020 s tím, že v případě naplnění zákonných podmínek bude uplatněna cenová regulace u cen stlačeného zemního plynu a zkapalněného zemního plynu používaného v dopravě,

3. ministru průmyslu a obchodu do 31. ledna 2006 zavést standardní režim sledování a monitorování jakosti stlačeného zemního plynu v rámci vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 229/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na pohonné hmoty pro provoz vozidel na pozemních komunikacích a způsob sledování a monitorování jejich jakosti,

4. místopředsedovi vlády a ministru dopravy podle možností rozpočtu kapitoly Ministerstva dopravy zachovat systémovou podporu rozvoje obnovy vozidel městské hromadné dopravy a veřejné linkové autobusové dopravy s pohonem na zemní plyn – příspěvek na pořízení autobusů na stlačený zemní plyn i po roce 2007,

5. místopředsedovi vlády a ministru dopravy ve spolupráci s ministry průmyslu a obchodu, zemědělství a životního prostředí do 30. června 2006 zpracovat technicko-ekonomickou analýzu využití všech základních vhodných alternativních paliv v dopravě (včetně zkapalněného zemního plynu) v podmínkách České republiky,

6. ministru životního prostředí zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí;

III. d o p o r u č u j e hejtmanům a primátorům měst s městskou hromadnou dopravou zavést krajské a městské příspěvky na pořízení autobusů na plynový pohon pro městskou hromadnou dopravu a veřejnou linkovou dopravu.

Provedou:

1. místopředseda vlády
a ministr financí,
místopředseda vlády a ministr dopravy,
ministři průmyslu a obchodu,
životního prostředí,
zemědělství

Na vědomí:

hejtmani

Předseda vlády
Ing. Jiří P a r o u b e k ,
v. r.

USNESENÍ
VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
ze dne 11. května 2005 č. 564

k návrhu Koncepce (projektu) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

V l á d a

I. s c h v a l u j e Koncepti (projektu) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání uvedenou v části III materiálu č.j. 667/05 (dále jen „Koncepce“);

II. u k l á d á

1. ministryni školství, mládeže a tělovýchovy

a) ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí a ministryní zdravotnictví průběžně koordinovat činnost jednotlivých institucí, které o děti pečují (sociálně-právní ochrana dítěte, zdravotnická zařízení, pedagogicko-psychologické poradenství) ve sjednoceném systému, aby se dosáhlo šance vytvářet společně sociální a pedagogicko-psychologické diagnózy problémů dětí z rizikového prostředí, včetně prostředí znevýhodňujícího sociálně a sociokulturně,

b) průběžně realizovat programy a opatření v oblasti počátečního a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí v předškolním vzdělávání, zaměřené na rozvíjení kompetencí pedagogických pracovníků pro vzdělávání dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v období od tří let dítěte do nástupu do povinné školní docházky,

c) průběžně realizovat programy a opatření zaměřené na zvýšení počtu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které budou absolvovat předškolní vzdělávání v mateřských školách nebo v přípravných třídách pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí,

d) realizovat programy zaměřené na pilotní ověřování projektů včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí se zaměřením na:

da) vytvoření středisek včasné péče při mateřských školách nebo základních školách zřizujících přípravné ročníky,

db) vytvoření a realizace pobytových kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky,

dc) vytvoření a realizace prezenčních dlouhodobých kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky,

e) informovat vládu o výsledcích opatření vyplývajících z Koncepce do 28. března 2008 a zároveň předložit aktualizaci Koncepce,

f) zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí,

2. místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí a ministryni zdravotnictví spolupracovat s ministryní školství, mládeže a tělovýchovy v rámci úkolu podle bodu II/1a tohoto usnesení,

3. ministryni školství, mládeže a tělovýchovy, místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí a ministryni zdravotnictví průběžně realizovat společné programy a opatření resortu školství, sociálních věcí a resortu zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnosti za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky a předškolní přípravou dětí se odpovědně zabývali, a o výsledcích těchto opatření informovat vládu do 28. března 2008;

III. d o p o r u č u j e

1. hejtmanům, primátorům hlavního města Prahy a statutárních měst, starostům obcí, představitelům Asociace krajů České republiky a Svazu měst a obcí České republiky aktivní účast na naplňování Koncepce,

2. rektorům veřejných vysokých škol, aby tyto školy v akreditovaných studijních programech připravujících pedagogické pracovníky zohlednily význam včasné péče.

Provedou:

ministryně školství, mládeže a tělovýchovy,
zdravotnictví,
místopředseda vlády
a ministr práce a sociálních věcí

Na vědomí:

hejtmani,
primátor hlavního města Prahy,
primátoři statutárních měst

Předseda vlády
Ing. Jiří P a r o u b e k ,
v. r.

3.

S M Ě R N I C E

Ministerstva vnitra

č.j. SC-885/2005 ze dne 30. května 2005

k zákonu č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zákonu č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a zákonu č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů

Odvětví: evidence a jiné správní činnosti

Ministerstvo vnitra vydává tuto směrnici:

HLAVA I.**K zákonu o evidenci obyvatel****Čl. 1**

Při hlášení změny místa trvalého pobytu obecní úřady, v hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň úřady městských částí nebo městských obvodů, pokud tak stanoví statuty těchto měst a na území vojenských újezdů újezdní úřady (dále jen „ohlašovna“) zkontrolují údaje na vyplněném přihlašovacím lístku k trvalému pobytu (dále jen „přihlašovacím tiskopis“). Správně vyplněný a podepsaný přihlašovacím tiskopis zašle pro účely zavedení údajů do informačního systému na příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, městské části určité Statutem hlavního města Prahy a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň magistráty těchto měst (dále jen „obecní úřad obce s rozšířenou působností“). Obecní úřad obce s rozšířenou působností po zavedení údajů do informačního systému zašle přihlašovacím tiskopis zpět ohlašovně. Ohlašovna může zaslat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností místo přihlašovacím tiskopisu jeho ověřenou fotokopii, kterou obecní úřad obce s rozšířenou působností nezasílá zpět.

Čl. 2

Po oddělení vyznačené části občanského průkazu ohlašovna současně státnímu občanu České republiky (dále jen „občan“) vydá potvrzení o změně místa trvalého pobytu, které občan předkládá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu pověřenému vedením matrik¹⁾ (dále jen „matriční úřad“), společně s žádostí o vydání občanského průkazu a se stanovenými doklady. Ohlašovna bezodkladně písemně oznámí číslo potvrzení spolu se jménem, popřípadě jmény, příjmením a datem narození občana obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který občanský průkaz vydal.

Čl. 3

V případě, že občan sdělí ukončení trvalého pobytu na území České republiky, zaznamenaná ohlašovna příslušná podle místa trvalého pobytu občana tuto skutečnost na přihlašovacím tiskopisu v části „Jiné záznamy“. Ohlašovna zašle přihlašovacím tiskopis se záznamem nebo jeho ověřenou fotokopii na

¹⁾ § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností pro účely zavedení údajů do informačního systému. Obecní úřad obce s rozšířenou působností po zavedení údajů do informačního systému zašle přihlašovacím tiskopis zpět ohlašovně. Ověřená fotokopie se zpět nezasílá.

Čl. 4

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady poskytují údaje z informačního systému evidence obyvatel:

- a) písemně
- b) elektronicky dálkově nebo na technických nosičích, nebo
- c) elektronicky způsobem umožňujícím dálkový přístup do informačního systému evidence obyvatel (ON-LINE).

HLAVA II.**K zákonu o občanských průkazech****Čl. 5****Zapisování údajů do občanských průkazů bez strojově čitelných údajů**

(1) Občanský průkaz se vyplňuje psacím strojem nebo tiskárnou počítače.

(2) Do občanského průkazu se fotografie upevňuje pomocí oboustranného samolepícího štítku.

(3) Zápis příjmení se provádí velkými písmeny (např. „NOVÁK“). Jméno, popřípadě jména se zapisují malými písmeny (např. „Jan“). Zápis musí být umístěn pod názvem příslušné rubriky.

(4) Zápis data narození se provádí čísly v pořadí: den, měsíc, rok. Den a měsíc se vždy vypisují dvojčíslím s tím, že u jednocíslerného čísla předchází nula. Označení letopočtu se provádí vždy čtyřčíslím (např. označení data 01.06.1959).

(5) Zápis pohlaví se provádí slovy „muž“, „žena“.

(6) Při zápisu rodného čísla se třímístná nebo čtyřmístná koncovka odděluje lomítkem (např. 675229/0981).

(7) Zápis data vydání občanského průkazu se provede obdobně jako v odstavci 4.

(8) Zápis doby platnosti občanského průkazu se provede

tak, aby den, kterým končí doba platnosti, se číselně shodoval s číselným označením dne vydání.

(9) V zápise do rubriky „Vydal“ se uvede název obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který občanský průkaz vydal, a to tak, že se zkratka označení správního úřadu zapíše obvyklým způsobem a název obce velkými písmeny (např. „MěÚ RYCHNOV NAD KNĚŽNOU, Magistrát města KLADNO, ÚMČ PRAHA 13“).

(10) Zápis místa trvalého pobytu se provádí v tomto pořadí:

- uvede se nezkrácený úřední název města nebo obce (např. „Ústí nad Labem“),
- název části obce nebo městské části v úplném znění (např. „Trmice“),
- úřední název ulice, náměstí, nábřeží (např. „náměstí Svatopluka Čecha, Pod Lipami“),
- číslo popisné nebo evidenční,
- pokud je objekt označen číslem orientačním, uvede se za číslem popisným, od něhož se oddělí lomítkem,
- název okresu, v hlavním městě Praze název obvodu.

(11) Zápis rodného příjmení se provádí malými písmeny (např. „Nováková“).

(12) Zápis rodinného stavu občana se provádí slovy „svo-bodný (á)“, „ženatý-vdaná“, „rozvedený (á)“, nebo „vdovec-vdova“.

(13) Zápis místa a okresu narození občana se provádí v úplném znění podle stávajícího územního členění státu. U občanů narozených v cizině se místo narození nezapíše. Zapíše se pouze název státu podle Číselníku zemí,²⁾ který oznámí obecním úřadům obcí s rozšířenou působností Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“).

(14) Do rubriky „Zvláštní záznamy“ se zapisují údaje v následujícím znění:

- „omezení způsobilosti k právním úkonům“,
- „zákaz pobytu v ...od ... do ...“,
- „zbavení způsobilosti k právním úkonům: opatrovník: jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, trvalý pobyt“ (je-li opatrovníkem orgán místní správy, popřípadě jeho zařízení, zapíše se za slovem „opatrovník:“ jeho následující identifikační údaje: „název a sídlo“).

(15) Zápis označení absolventa vyšší odborné školy, akademického titulu, stavovského označení, jiného titulu absolventa vysoké školy, označení „docent“ nebo „profesor“ (dále jen „titul“) nebo vědecké hodnosti se provádí do rubriky „Zvláštní záznamy“. Pořadí titulů nebo vědeckých hodností není stanoveno a obecní úřad obce s rozšířenou působností je bude zapisovat v pořadí, v jakém je občan uvede do žádosti o vydání občanského průkazu. Tituly a vědecké hodnosti se zapisují ve zkratce, pokud je stanovena zvláštním právním předpisem.

(16) Zápis údajů o manželovi se provádí do rubriky „Zvláštní záznamy“. Zápis údajů se provádí v pořadí:

- příjmení, které se provádí velkými písmeny (např. „NOVÁK“),
- jméno, popřípadě jména se zapisují malými písmeny (např. „Jan“),
- rodné číslo se zapisuje obdobně jako v čl. 5 odst. 6; v případě, že manžel nemá přiděleno rodné číslo, uvede se datum narození, které se zapisuje obdobně jako v čl. 5 odst. 4.

(17) Zápis nezletilých dětí se provádí do rubriky „Zvláštní záznamy“. Zápis se provádí v pořadí:

- příjmení, které se provádí velkými písmeny (např. „NOVÁK“),
- jméno, popřípadě jména se zapisují malými písmeny (např. „Jan“),
- rodné číslo se zapisuje obdobně jako v čl. 5 odst. 6; v případě, že dítě nemá přiděleno rodné číslo, uvede se datum narození, které se zapisuje obdobně jako v čl. 5 odst. 4.

(18) Po vyplnění občanského průkazu se v jeho pravém dolním rohu otiskne kulaté razítko se státním znakem o průměru 20 mm s názvem obecního úřadu obce s rozšířenou působností (dále jen „úřední razítko“). Pro tyto účely se používá speciální černá razítková barva. Otisk razítka musí být čitelný.

(19) Občanský průkaz se opatří termolaminačním pouz-drem s transparentním hologramem, který překrývá příslušnou část fotografie. Laminátor může být zapnut maximálně na 140 stupňů Celsia. Barevné fotografie je možné laminovat až po prodlevě jedné hodiny od jejich výroby, jinak může dojít k porušení barevné stálosti fotografie.

Čl. 6

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností předávají matrič-ním úřadům a orgánům církve oprávněným oddávat, tiskopisy „Potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu“.

Čl. 7

Evidence občanských průkazů

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede oddě-leně abecedně řazené žádosti o vydání občanského průkazu. Odděleně se vede evidence:

- běžná, ve které jsou založeny žádosti občanů, kteří mají trvalý pobyt ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a žádosti občanů, kteří ukončili trvalý pobyt na území České republiky a poslední trva-lý pobyt měli ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- odkládací, ve které jsou založeny žádosti občanů, kteří změnili místo trvalého pobytu, kteří zemřeli nebo pozbyli státní občanství České republiky.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zapisuje na žádost o vydání občanského průkazu do rubriky „Úřední záznamy“ číslo „Potvrzení o změně místa trvalého pobytu“, které obdržel podle čl. 2, a žádost založí do odkládací evi-dence.

²⁾ Opatření Českého statistického úřadu vyhlášené v částce 44/1993 Sb., ve znění pozdějších aktualizací.

(3) Žádosti o vydání občanského průkazu téhož občana lze vést společně, avšak je nutné průběžně sledovat dodržování lhůt stanovených ustanovením § 17 odst. 6 zákona o občanských průkazech.

Čl. 8

Obecní úřad obce s rozšířenou působností zahájí správní řízení o skončení platnosti občanského průkazu, jestliže došlo k úřední změně názvu obce, městské části, městského obvodu, ulice, čísla popisného, evidenčního (orientačního) nebo ke vzniku nové obce, městské části nebo městského obvodu anebo dojde-li v souvislosti se změnou územní příslušnosti obce k jinému okresu ke změně adresy trvalého pobytu občana.

Čl. 9

Znehodnocování a likvidace občanských průkazů a tiskopisy

(1) Znehodnocení občanských průkazů vydaných do 30. dubna 1993 (tzv. „typ knížka“) se provede vytržením listů. Znehodnocení občanských průkazů vydaných od 1. května 1993 (tzv. „typ karta“) se provede přestřížením. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností a matriční úřady zabezpečí ochranu osobních údajů po znehodnocení občanských průkazů před jejich likvidací.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vyhotovuje koncem každého kalendářního měsíce seznam občanských průkazů určených k likvidaci, v němž se uvedou čísla popřípadě série těchto občanských průkazů. Seznam se prověřuje a potvrzuje komisionálně. Likvidaci občanských průkazů zajišťuje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(3) Tiskopisy „Potvrzení o občanském průkazu“, „Potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu“ a „Potvrzení o změně místa trvalého pobytu“, likvidují obecní úřady způsobem, který zamezí po jejich likvidaci čitelnost vyplněných osobních údajů občana.³⁾

HLAVA III.

K zákonu o cestovních dokladech

Čl. 10

(1) Cestovní pas, cestovní průkaz a jiné doklady vydávané na základě mezinárodních smluv obecním úřadem obce s rozšířenou působností (dále jen „cestovní doklad“) se vyplňují psacím strojem nebo tiskárnou počítače, kromě provádění zápisů dále uvedených.

(2) Ruční zapisování údajů do cestovních dokladů se provádí k tomu určeným speciálním psacím prostředkem s černou barvou. K otisku úředního razítka se používá speciální červená razítková barva. Otisk úředního razítka musí být čitelný. Do cestovního dokladu se fotografie upevňuje pomocí oboustranného samolepícího štítku.

Čl. 11

Zapisování údajů do cestovního pasu

(1) Při zapisování údajů do cestovního pasu se číselné údaje zapisují arabskými čísly obdobně jako v čl. 5 odst. 4. Zápis začíná pod číselným označením rubriky a je umístěn do středu řádky.

(2) Zapisování údajů do cestovního pasu bez strojově čitelných údajů se provádí tak, že v položce

- a) Číslo pasu/Passport No.
se zapisuje evidenční číslo cestovního pasu, kterým je cestovní pas perforován,
- b) 01 Příjmení/Surname
se zapisuje velkými písmeny (např. „NOVÁK“). Pokud má občan víceslovné příjmení, jehož celé znění nelze do položky zapsat, zapíše se do datové stránky první část příjmení. Celé příjmení se zapíše do rubriky „Úřední záznamy“ a opatří se úředním razítkem a vlastnoručním podpisem úředníka obce s rozšířenou působností, který zápis provádí (dále jen „vlastnoruční podpis“),
- c) 02 Jméno/Given names
se zapisuje jméno, popřípadě jména, velkými písmeny (např. „KAREL“),
- d) 04 Datum narození/Date of birth
se zapisuje celé datum arabskými čísly obdobně jako v čl. 5 odst. 4,
- e) 05 Rodné číslo/Personal No.
se zapisuje obdobně jako v čl. 5 odst. 6,
- f) 06 Pohlaví/Sex
se zapisuje velkými písmeny u mužů „M“ a u žen „F“,
- g) 07 Místo narození/Place of birth
se zapisuje velkými písmeny místo narození (např. „SUŠICE“). U občanů narozených v cizině se místo narození nezapisuje. Zapíše se pouze třímístný kód státu podle Číselníku zemí,²⁾ který oznámí obecním úřadům obcí s rozšířenou působností ministerstvo,
- h) 08 Datum vydání/Date of issue
se zapisuje datum vyhotovení cestovního pasu arabskými čísly obdobně jako v čl. 5 odst. 4,
- i) 09 Datum platnosti/Date of expiry
se zapisuje platnost na dobu jednoho roku ode dne vyhotovení. Zápis doby platnosti cestovního pasu se provede obdobně jako v čl. 5 odst. 8,
- j) 10 Pas vydal/Authority
se zapisuje název obce s rozšířenou působností, jejíž obecní úřad cestovní pas vydal (např. „KLADNO“).

(3) Zapisování údajů o občanech mladších 15 let (dále jen „dítě“) do cestovního pasu rodiče se provádí

- a) do položky 13 Děti/Children u cestovního pasu se strojově čitelnými údaji podle vzoru uvedeného v příloze č. 11 vyhlášky č. 177/2000 Sb. v pořadí: číslo zápisu, jméno, popřípadě jména, příjmení, celé datum narození a pohlaví zapisovaného dítěte,
- b) do položky 13 Děti/Children/Enfants u cestovního pasu se strojově čitelnými údaji podle vzoru uvedeného v příloze č. 8 vyhlášky č. 642/2004 Sb. v pořadí: číslo zápisu, příjmení, jméno, popřípadě jména, celé datum narození a pohlaví zapisovaného dítěte,
- c) do položky 12 Děti/Children u cestovního pasu bez strojově čitelných údajů v pořadí: číslo zápisu, jméno,

³⁾ § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb.

popřípadě jména, příjmení, celé datum narození a políčko zapisovaného dítěte. Je-li dítě zapsáno do cestovního pasu se strojově čitelnými údaji již při jeho vydání, potvrdí se zápis úředním razítkem na pravé straně zápisu a vlastnoručním podpisem. V případě dodatečného zapsání dítěte do vydaného cestovního pasu rodiče se k úřednímu razítku a vlastnoručnímu podpisu připojí datum provedení dodatečného zápisu. Dojde-li k chybnému zápisu dítěte do vydaného cestovního pasu, chybný zápis se přeškrtně k tomu určeným speciálním psacím prostředkem s černou barvou a stejným způsobem se učiní zápis s textem: „Zápis úředně zrušen.“. Zrušení zápisu se potvrdí úředním razítkem, vlastnoručním podpisem a datem zrušení zápisu.

- (4) Zapisování titulů a vědeckých hodností se provádí tak, že
- a) titul a vědecká hodnost se zapisují ve zkratce, pokud je stanovena zvláštním právním předpisem,
  - b) titul a vědecká hodnost se zapisují v pořadí, v jakém je občan uvede do žádosti o vydání cestovního pasu,
  - c) zápis se na pravé straně potvrdí úředním razítkem a vlastnoručním podpisem. Tento postup se neuplatní, pokud se titul zapisuje do cestovního pasu bez strojově čitelných údajů za příjmení. V případě dodatečného zapsání titulu nebo vědecké hodnosti se k otisku úředního razítka a vlastnoručnímu podpisu připojí datum provedení zápisu,
  - d) titul a vědecká hodnost se zapisují
    1. do položky 12 u cestovního pasu se strojově čitelnými údaji; nelze-li pro nedostatek místa zapsat titul a vědeckou hodnost, popřípadě další tituly a vědecké hodnosti do položky 12, zapíše se do úředních záznamů na stranu 30 u cestovního pasu podle vzoru uvedeného v příloze č. 11 vyhlášky č. 177/2000 Sb. nebo na stranu 5 u cestovního pasu podle vzoru uvedeného v příloze č. 8 vyhlášky č. 642/2004 Sb.; obdobně se postupuje i při dodatečném zápisu titulů a vědeckých hodností;
    2. do položky 01 Příjmení/Surname u cestovního pasu bez strojově čitelných údajů za příjmení držitele cestovního pasu při jeho vydání; nelze-li pro nedostatek místa zapsat titul a vědeckou hodnost, popřípadě další tituly a vědecké hodnosti do položky 01, zapíše se do úředních záznamů na stranu 30.

(5) Do úředních záznamů na stranu 30 u cestovního pasu bez strojově čitelných údajů, do cestovního pasu podle vzoru uvedeného v příloze č. 11 vyhlášky č. 177/2000 Sb. nebo na stranu 5 u cestovního pasu podle vzoru uvedeného v příloze č. 8 vyhlášky č. 642/2004 Sb. se otiskne v pravé horní části speciální obdélníkové razítko orgánu, který cestovní pas vydal; použije se speciální červená razítková barva.

Čl. 12

Zapisování údajů do cestovního průkazu

- (1) Při zapisování údajů do cestovního průkazu se postupuje obdobně jako při zapisování údajů do cestovních pasů bez strojově čitelných údajů s těmito odlišnostmi v položkách:
- a) 09 Platnost do/Date of expiry
se zapíše doba platnosti nezbytná ke splnění účelu cesty, pro kterou se cestovní průkaz vydává,

- b) 11 K cestě do/Place of destination
se zapíše stát, do kterého občan cestuje a zpět,
- c) 01 Příjmení/Surname
se za příjmení zapíše titul nebo vědecká hodnost. Nelze-li titul nebo vědeckou hodnost pro nedostatek místa zapsat za příjmení, zapíše se na stranu 8.

(2) Údaje o dítěti, titulu nebo vědecké hodnosti se zapisují na stranu 8 do rubriky „Úřední záznamy“ podle zásad uvedených v čl. 11.

(3) Úřední razítko vydávajícího obecního úřadu obce s rozšířenou působností se otiskne přes pravý spodní okraj fotografie tak, aby přesahovalo fotografii a bylo otištěno i na datové stránce cestovního průkazu. Cestovní průkaz se opatří vlastnoručním podpisem pod položku 12.

(4) Úředník obce s rozšířenou působností přelepí datovou stránku samolepící bezpečnostní fólií až po podpisu občana, kterému má být cestovní průkaz vydán.

(5) Pokud cestovní průkaz přebírá jiná osoba, např. zákonný zástupce, v položce 13 „Podpis držitele průkazu/Signature of holder“ se vypíše psacím strojem text „viz úřední záznamy“ a datová stránka se přelepí samolepící bezpečnostní fólií. Na straně 8, vpravo od předtištěného textu „Úřední záznamy“, se vyznačí psacím strojem záznam „podpis držitele“, u kterého se občan (držitel cestovního průkazu) podepíše. Úředník obce s rozšířenou působností nebo matričního úřadu o tom poučí osobu, která přebírá cestovní průkaz.

Čl. 13

Vyznačení a zrušení registrace námořnické knížky

(1) Registrace se vyznačí na straně 30, popřípadě straně 31 námořnické knížky. Při registraci se do námořnické knížky zapíše text: „Námořnická knížka registrována dne ...“ (uvede se datum provedení registrace). Zápis se opatří úředním razítkem, vlastnoručním podpisem a datem provedení zápisu.

(2) Je-li rozhodnuto o zrušení registrace, učiní se o tom zápis s textem „Registrace zrušena dne ...“ (uvede se datum zrušení registrace). Zápis se opatří úředním razítkem, vlastnoručním podpisem a datem provedení zápisu.

Zapisování údajů do jiných cestovních dokladů na základě mezinárodních smluv

Čl. 14

Hraniční průkaz pro překračování státních hranic s Polskou republikou podle Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v hraničních otázkách

Zapisování údajů do hraničního průkazu pro překračování státních hranic s Polskou republikou podle Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v hraničních otázkách se provádí obdobně jako u cestovních pasů uvedených v čl. 11 s následujícími odchylkami

1. Platnost průkazu do
zapisuje se arabskými čísly celé datum, kterým končí

doba platnosti hraničního průkazu obdobně jako v článku 5 odst. 4,

2. Razítko a podpis vydávajícího orgánu otiskne se úřední razítko a připojí se vlastnoruční podpis.

Jedna fotografie se nalepí do označeného prostoru na hraniční průkaz a druhá na žádost o vydání průkazu pro překračování státních hranic. Po úplném vyplnění se hraniční průkaz zkontroluje a poté se zalaminuje.

Čl. 15

Průkaz pro překračování státních hranic podle Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou, kterou se mění a doplňuje Smlouva o společných státních hranicích mezi ČSSR a Rakouskou republikou

Zapisování údajů do průkazu pro překračování státních hranic podle Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou, kterou se mění a doplňuje Smlouva o společných státních hranicích mezi ČSSR a Rakouskou republikou se provádí obdobně jako u cestovních pasů uvedených v čl. 11 s následujícími odchylkami

1. Státní občanství vypisuje se „Česká republika“;
2. Trvalý pobyt vypisuje se adresa místa trvalého pobytu bez okresu a poštovního směrovacího čísla,
3. Fotografie se fotografie nalepí do označeného prostoru v průkazu a otiskne se úřední razítko,
4. průkaz platí do vypisuje se celé datum, kterým končí doba platnosti průkazu obdobně jako v článku 5 odst. 4,
5. vydávající úřad vypisuje se název úřadu malými písmeny, například „Městský úřad Břeclav“;
6. místo a datum místo se vypisuje malými písmeny (např. „Břeclav“) a datum arabskými čísly obdobně jako v článku 5 odst. 4,
7. razítko a podpis otiskne se úřední razítko a připojí se vlastnoruční podpis,
8. platnost průkazu prodloužena do vypisuje se datum, v němž končí prodloužená doba platnosti průkazu obdobně jako v článku 5 odst. 4.

Čl. 16

Průkaz pro překračování státních hranic pro přípojovou a přechodovou službu v železničním provozu mezi Českou republikou a Rakouskou republikou podle Dohody mezi ČSSR a Rakouskou republikou o úpravě pohraničního přechodu železnic

Zapisování údajů do průkazu pro překračování státních hranic pro přípojovou a přechodovou službu v železničním provozu mezi Českou republikou a Rakouskou republikou podle Dohody mezi ČSSR a Rakouskou republikou o úpravě pohraničního přechodu železnic se provádí obdobně jako u cestovních pasů uvedených v čl. 11 s následujícími odchylkami

1. Datum a místo narození se zapisuje celé datum arabskými čísly obdobně jako v článku 5 odst. 4, místo se vypisuje malými písmeny (např. Náchod“),

2. Státní příslušnost vypisuje se „Česká republika“;
3. Služební postavení vypisuje se malými písmeny, např. „průvodčí“;
4. Služebna vypisuje se malými písmeny železniční stanice, ve které je občan zaměstnán, např. „Praha-Libeň“;
5. přechodové stanice vypisují se malými písmeny např. „České Velenice-Gmünd“, zbytek řádku se vypíše pomlčkami,
6. v obvodu stanice vypisují se přechodové stanice malými písmeny, např. „Břeclav-Hohenau“, zbytek řádku se vypíše pomlčkami,
7. popis osoby
  - výška postavy se vypisuje arabskými číslicemi a uvádí se v centimetrech bez označení „cm“, např. „180“;
  - tvar obličeje se vypisuje malými písmeny, např. „kulatý“;
  - barva vlasů se vypisuje malými písmeny, např. „černá“;
  - barva očí se vypisuje malými písmeny, např. „modré“;
  - zvláštní znamení se vypisuje malými písmeny; nemá-li osoba zvláštní znamení, vypisuje se v kolonce znak lomítka „/“;
8. Tento průkaz platí do vypisuje se celé datum, kterým končí doba platnosti průkazu obdobně jako v článku 5 odst. 4,
9. Vydal otiskne se razítko obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
10. Místo a datum vydání místo se vypisuje malými písmeny (např. Náchod“) a datum vydání arabskými čísly obdobně jako v článku 5 odst. 4,
11. Razítko a podpis vlevo se otiskne úřední razítko a vpravo se připojí vlastnoruční podpis,
12. přes levý dolní roh přilepené fotografie se otiskne úřední razítko.

Čl. 17

Průkaz pro překračování státních hranic podle Smlouvy mezi ČSSR a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách

Zapisování údajů do průkazu pro překračování státních hranic podle Smlouvy mezi ČSSR a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách se provádí obdobně jako u cestovních pasů uvedených v čl. 11 s následujícími odchylkami

1. Datum a místo narození se zapisuje celé datum arabskými čísly obdobně jako v článku 5 odst. 4, místo se vypisuje malými písmeny (např. Náchod“),
2. Státní příslušnost vypisuje se „Česká republika“;
3. Povolání zapisuje se malými písmeny,
4. Trvalé bydliště vypisuje se adresa místa trvalého pobytu bez okresu a poštovního směrovacího čísla,

5. popis osoby
  - výška postavy se vypisuje arabskými čísly a uvádí se v centimetrech bez označení „cm“, např. „180“;
  - tvar obličeje se vypisuje malými písmeny, např. „kulatý“;
  - barva vlasů se vypisuje malými písmeny, např. „černá“;
  - barva očí se vypisuje malými písmeny, např. „modré“;
  - zvláštní znamení se vypisuje malými písmeny; nemá-li fyzická osoba zvláštní znamení, vypisuje se v kolonce znak lomítka „/“;
6. za účelem
vypisuje se malými písmeny účel pobytu, např. „montážní práce“; zbytek řádku se vypíše pomlčkami,
7. v úseku
vypisuje se malými písmeny úsek překračování státních hranic, např. „Hevlín-Laa an der Thaya“, nebo „po celé délce státních hranic mezi Českou republikou a Rakouskem“. Zbytek řádku se vypíše pomlčkami. Místa, která se nevejdou do této rubriky, se zapisují do rubriky „Úřední záznamy“;
8. do vzdálenosti
vypisuje se v metrech nebo kilometrech, do jaké vzdálenosti od státních hranic je držitel oprávněn zdržovat se na území Rakouské republiky; před číslem musí být pomlčka, za číslem bez mezery označení „m“ nebo „km“, např. „200m“;
9. Tento průkaz platí do
vypisuje se celé datum, kterým končí doba platnosti průkazu obdobně jako v článku 5 odst. 4,
10. Vydávající úřad
otiskne se razítko obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
11. Místo a datum
místo se vypisuje malými písmeny (např. „Náchod“) a celé datum vydání obdobně jako v článku 5 odst. 4,
12. razítko a podpis
vlevo se otiskne úřední razítko a vpravo se připojí vlastnoruční podpis,
13. přes levý dolní roh přilepené fotografie se otiskne úřední razítko.

Čl. 18

Cestovní příloha podle Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o malém pohraničním styku

(1) Zapisování údajů do cestovní přílohy podle Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o malém pohraničním styku se provádí obdobně jako u cestovních pasů uvedených v čl. 11 s následujícími odchylkami

1. Platnost do
vypisuje se datum, kterým končí doba platnosti cestovní přílohy obdobně jako v článku 5 odst. 4,
2. Trvalý pobyt v obci ležící v pásmu malého pohraničního styku
vypisuje se velkými písmeny název této obce (např. „NÁCHOD“).

Jedna fotografie se nalepí do označeného prostoru na cestovní příloze a druhá na žádost. Úřední razítko se otiskne do označeného prostoru na cestovní příloze. Pro otisk se použije

speciální červená razítková barva. Po úplném vyplnění cestovní přílohy se provede její kontrola a cestovní příloha se zalaminuje.

(2) Nesprávně vypsání údajů je nepřipustné přepisovat, mechanicky nebo chemicky odstraňovat, ale je nutné vyhotovit nový doklad.

Čl. 19

Provádění změn údajů v cestovních dokladech

(1) Provádění změn údajů o dítěti zapsaném v cestovním pasu se vyznačí na stejných stranách jako zapsání dítěte. V případě nedostatku místa se provede zápis do úředních záznamů na stranu 30 u cestovního pasu podle vzoru uvedeného v příloze č. 11 vyhlášky č. 177/2000 Sb. nebo na stranu 5 u cestovního pasu podle vzoru uvedeného v příloze č. 8 vyhlášky č. 642/2004 Sb. Změna údajů o dítěti zapsaném v cestovním průkazu se provádí na straně 8.

(2) Původní zápis se přeškrtně k tomu určeným speciálním psacím prostředkem s černou barvou. Zápis změny údajů se provádí obdobně jako zápis dítěte. Každá změna údajů o zapsaném dítěti se opatří datem provedení změny (např. „Změna provedena dne 15.02.2003.“), otiskem úředního razítka a vlastnoručním podpisem.

(3) Prodloužení doby platnosti cestovního průkazu se vyznačí na straně 8 textem: „Platnost prodloužena do ...“. Zápis se opatří úředním razítkem, vlastnoručním podpisem a datem provedení zápisu.

Čl. 20

Znehodnocování a likvidace cestovních dokladů

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností neprodleně znehodnotí cestovní doklady chybně vypsání, vrácené občanem, cestovní doklady vykazující výrobní vady nebo chybnou perforaci, anebo nalezené cestovní doklady, které pozbyly platnosti. Obecní úřad obce s rozšířenou působností dále znehodnotí nevyzvednuté cestovní doklady po uplynutí doby jejich platnosti.³⁾

(2) Znehodnocování cestovních dokladů, vyjma těch, které jsou uvedeny v odstavci 3, se provádí:

- a) zatavením nebo přelepením bezpečnostní fólie na datovou stránku a vytržením listů z desek, jedná-li se o cestovní pas bez strojově čitelných údajů nebo cestovní průkaz,
- b) vytržením listů z desek, jedná-li se o cestovní pas se strojově čitelnými údaji,
- c) prodráváním všech listů, jedná-li se o ostatní cestovní doklady.

(3) Cestovní doklad vykazující výrobní vady nebo chybnou perforaci se znehodnotí:

- a) zatavením nebo přelepením bezpečnostní fólie na datovou stránku, jedná-li se o cestovní pas bez strojově čitelných údajů a cestovní průkaz,
  - b) prodráváním, jedná-li se o ostatní cestovní doklady s výjimkou cestovního pasu se strojově čitelnými údaji.
- Cestovní doklady znehodnocené podle tohoto odstavce se

zašlou ministerstvu. Ministerstvu se zašlou rovněž cestovní pasy se strojově čitelnými údaji vykazující výrobní vady nebo chybnou perforaci, avšak tyto se nezhodnocují.

(4) V evidenci vydaných cestovních dokladů se zruší původní zápis, popřípadě proškrtnou nevyplněné rubriky a provede záznam „výrobní vada“. Po znehodnocení cestovního dokladu se v evidenci vydaných dokladů učiní záznam o důvodu znehodnocení cestovního dokladu, který se opatří datem, úředním razítkem a vlastnoručním podpisem.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vyhotovuje koncem každého kalendářního měsíce seznam cestovních dokladů určených k likvidaci, v němž se uvede druh dokladu a číslo těchto cestovních dokladů. Seznam se prověřuje a potvrzuje komisionálně. Likvidaci cestovních dokladů, s výjimkou cestovních dokladů uvedených v odstavci 3, zajišťuje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.

HLAVA IV.

Společná a závěrečná ustanovení

Čl. 21

Distribuce nevyplněných tiskopisů občanských průkazů a cestovních dokladů

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností písemně požádá ministerstvo o zaslání nevyplněných tiskopisů občanských průkazů a cestovních dokladů (dále jen „dokladů“) minimálně tři měsíce před požadovaným datem dodání a současně sdělí jméno, popřípadě jména, příjmení a telefonní spojení úředníka pověřeného k převzetí dokladů.

(2) Dobu a místo předání dokladů sdělí ministerstvo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností písemně ve stupni utajení Vyhrazené.

Čl. 22

Skladování a evidence dokladů

(1) Za skladování dokladů na obecním úřadu obce s rozšířenou působností odpovídá určený úředník, který vede jejich evidenci. Vzhledem k charakteru dokladů je třeba, aby byly uskladněny v suchém prostředí se stálou pokojovou teplotou, ochráněny proti sálavému teplu a řádně zabezpečeny proti odcizení, zneužití, poškození nebo zničení.

(2) Při rozpečetění křížové pásky v balení dokladů se provede kontrola počtu dokladů a kontrola jejich čísel. V případě zjištění duplicity čísel nebo neúplného počtu dokladů se zpracuje protokol, obsahující vedle formálních náležitostí popis zjištěných vad a opatření přijatých k zajištění těchto dokladů včetně křížové pásky a ke znemožnění jejich dalšího případného použití; jeden výtisk protokolu se předává ministerstvu. Současně se o zjištěných skutečnostech neprodleně informuje ministerstvo, se kterým se dohodne další postup a opatření související s uložením těchto dokladů a stanovením termínu a způsobu jejich doručení ministerstvu.

(3) V případě ztráty, zničení, poškození nebo zneužití dokladů nebo vyplněného občanského průkazu anebo vyplně-

ného cestovního dokladu před jeho předáním občanovi, prošetří tuto skutečnost obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností po prošetření této skutečnosti sepiše protokol, v rámci svých kompetencí učiní příslušná opatření a kopii protokolu zašle ministerstvu.

(4) Dojde-li ke ztrátě nebo odcizení nevyplněných občanských průkazů nebo nevyplněných cestovních dokladů, zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností ministerstvu neprodleně seznam jejich čísel ve stupni utajení „Vyhrazené“.

Čl. 23

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede a zpracovává žádosti o vydání občanského průkazu a žádosti o vydání cestovního dokladu tak, aby byly důsledně chráněny osobní údaje v nich uvedené před neoprávněným zasahováním a aby byly shromažďovány, evidovány a používány v souladu se zvláštními právními předpisy.⁴⁾

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který vede a zpracovává evidenci žádostí o vydání občanského průkazu nebo žádostí o vydání cestovního dokladu, přijme opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k takto vedeným osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití.⁵⁾

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který vede a zpracovává evidenci žádostí o vydání občanského průkazu nebo žádostí o vydání cestovního dokladu, prověřuje, že pro další zpracování jsou na těchto žádostech uvedeny přesné a pravdivé osobní údaje. Po provedení tohoto prověření se dále tyto osobní údaje neaktualizují, neboť jsou využívány výlučně pro vydání občanského průkazu nebo cestovního dokladu v daném čase.

(4) Ohlašovna v místě trvalého pobytu občana nebo v místě pobytu jiného obyvatele⁶⁾ poskytuje uvedeným fyzickým osobám na základě jejich písemné žádosti informace o osobních údajích o nich zpracovávaných,⁷⁾ a to v rozsahu jichž je sama zpracovatelem. Pokud obywatel v žádosti projeví svůj zájem seznámit se v plném rozsahu s osobními údaji zpracovávanými o něm v informačním systému evidence obyvatel, v informačním systému občanských průkazů nebo v informačním systému cestovních dokladů, jejichž zpracovatelem je obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo jejichž správcem ministerstvo, postoupí ohlašovna tuto žádost obyvatele neprodleně k vyřízení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo ministerstvu, a to podle posouzení rozsahu a charakteru požadovaných údajů.

(5) Osobní údaje vedené a zpracovávané na žádostech o vydání občanského průkazu nebo žádostech o vydání cestovního dokladu se likvidují spolu s jejich fyzickými nosiči (žádostmi),

⁴⁾ Např. zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných čísel a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 53/2004 Sb. a zákona č. 501/2004 Sb.

⁵⁾ Zákon č. 101/2000 Sb.

⁶⁾ § 1 zákona č. 133/2000 Sb.

⁷⁾ § 8 odst. 3 a odst. 4 zákona č. 133/2000 Sb.

a to v rámci skartace prováděné podle ustanovení příslušných právních předpisů.⁸⁾

Čl. 24 **Kontaktní osoba**

(1) Kontaktní osobou se rozumí úředník pověřený tajemníkem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který zajišťuje výkon činností na úseku přepravy zásilek obsahujících žádosti občanů o vydání občanského průkazu a cestovního pasu z obecního úřadu obce s rozšířenou působností na pracoviště ministerstva a vyhotovených dokladů spolu s příslušnými žádostmi zpět.

(2) Doručovacím místem se pro účely této směrnice rozumí místo, v němž obecní úřad obce s rozšířenou působností přebírá od České pošty, s. p. (dále jen „pošta“) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností adresovanou zásilku nebo předává poště zásilku určenou k přepravě.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností jmenuje z důvodu zastupitelnosti 2-3 kontaktní osoby. Jména a příjmení kontaktních osob a jejich telefonní spojení sdělí prostřednictvím ministerstva pošty.

(4) V případě změny kontaktní osoby, telefonního spojení nebo doručovacího místa sdělí obecní úřad obce s rozšířenou působností ministerstvu tuto skutečnost 75 kalendářních dnů předem.

Čl. 25 **Příprava zásilky k přepravě**

(1) Přeprava zásilek je realizována v přepravním kontejneru (dále jen „kontejner“). Kontejnerem se rozumí schránka z umělé hmoty modré barvy o rozměrech 400 x 300 x 250 mm. Kontejner lze použít pouze k přepravě žádostí občanů o vydání občanského průkazu a cestovního pasu včetně jejich seznamu, vyhotovených dokladů a tiskopisů uvedených ve vyhlášce k provedení zákona o evidenci obyvatel, o občanských průkazech a o cestovních dokladech, případně jiných písemností souvisejících s výkonem státní správy na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů. Pro evidenční účely je kontejner uvnitř očíslován.

(2) Do kontejneru se vloží přezkontrolované žádosti v maximálním počtu 400 kusů celkem, které se rozdělí na žádosti o vydání občanského průkazu a na žádosti o vydání cestovního pasu. Uvedené žádosti se vloží spolu s originálem a jednou kopií seznamu žádostí do ochranných desek po 100 kusech. Další kopii seznamu žádostí si obecní úřad obce s rozšířenou působností ponechá pro vlastní potřebu.

(3) Po uložení spisového materiálu se kontejner zabezpečí 2 kusy pečeti. Pečeteť jsou umělohmotné, jednorázové s logem ministerstva. Počet pečeteť je obecním úřadem obce s rozšířenou působností evidován.

⁸⁾ § 17 odst. 6 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 559/2004 Sb.

§ 29 odst. 3 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění zákona č. 559/2004 Sb.

Čl. 26 **Předání zásilky k přepravě**

(1) Přeprava zásilky je zajišťována poštou.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností předává zásilku k přepravě v doručovacím místě; dobu předání zásilky k přepravě dohodne s poštou podle místních podmínek.

(3) Předání zásilky k přepravě je poštou písemně potvrzeno na formuláři pošty s následným potvrzením o provedené dodávce, jehož obsahem je též uvedení čárového kódu.

Čl. 27 **Převzetí zásilky**

(1) Převzít zásilku od pošty a potvrdit její příjem je oprávněna pouze kontaktní osoba.

(2) Při převzetí zásilky kontaktní osoba přezkontroluje, zda je kontejner opatřen 2 kusy neporušených pečeteť a zda nedošlo k porušení kontejneru.

(3) V případě porušení kontejneru nebo porušení pečeteť, anebo v případě že pečeteť chybí, je tato skutečnost předmětem záznamu sepsaného se zaměstnancem pošty, který ji též poznamená a podpisem stvrdí do dodacího listu. Takto zaevidovanou porušenou zásilku obecní úřad obce s rozšířenou působností na místě převezme. O této skutečnosti informuje kontaktní osoba neprodleně tajemníka obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo jinou pověřenou osobu.

(4) V případě zjištění neúplného množství nebo poškození obsahu zásilky, je tato skutečnost předmětem záznamu sepsaného se zaměstnancem pošty, který ji též poznamená a podpisem stvrdí do dodacího listu a dále k sepsání reklamační listiny, která je podkladem pro reklamační řízení. O této skutečnosti informuje kontaktní osoba neprodleně tajemníka obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo jinou pověřenou osobu. Po sepsání záznamu a reklamační listiny převezme obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný kontejner k dalšímu využití.

(5) Po otevření kontejneru se přezkontrolují žádosti a vyhotovené občanské průkazy a cestovní pasy a obsah zásilky se předá k dalšímu zpracování.

(6) V případě, že zásilka odeslaná obecním úřadem obce s rozšířenou působností ministerstvu byla doručena s porušeným kontejnerem nebo s porušenou či chybějící pečeti a současně byla zjištěna neúplnost jejího obsahu, zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností ministerstvu na jeho vyžádání seznam odeslaných žádostí o vydání občanského průkazu a cestovního pasu.

(7) Jednou za měsíc oznamuje obecní úřad obce s rozšířenou působností ministerstvu počet zásilek, řešených podle odstavců 3 a 4, u nichž byl vyhotoven společně s poštou zápis nebo reklamační listina.

(8) Reklamaci a případnou náhradu škody uplatňuje ministerstvo na základě podkladů zpracovaných obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

HLAVA V**Čl. 28****Zrušovací ustanovení**

Touto směrnicí se zrušuje směrnice Ministerstva vnitra č.j.:SC-1029/2002 ze dne 16. prosince 2002 k zákonu č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zákonu č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a zákonu č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změ-

ně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů, publikovaná ve Věstníku vlády České republiky pro orgány krajů, okresní úřady a orgány obcí, ročník 2, částka 8, pod číslem 11.

Čl. 29**Účinnost**

Směrnice nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr vnitra
Mgr. František Bublan
v. r.

4. SMĚRNICE

Ministerstva vnitra
ze dne 2. června 2005 č. j.: VS-95/60/2-2005

k jednotnému postupu matričních úřadů při souběžném vedení matričních knih pomocí výpočetní techniky

Odvětví: veřejná správa

Ministerstvo vnitra vydává v souladu s § 61 odst. 2 písm. b) bod 1. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění zákona č. 313/2002 Sb., § 30 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění zákona č. 231/2002 Sb. a § 31 odst. 3 písm. b) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., tuto směrnici:

Čl. 1

Směrnice stanoví podmínky pro souběžné vedení

- a) zápisů matričních událostí¹⁾ fyzických osob na území České republiky a matričních událostí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky,
- b) zápisů matričních skutečností²⁾, jimiž se formou dodatečných záznamů³⁾ mění a doplňují zápisy matričních událostí ve svazku matriční knihy již provedené,
- c) dodatečných zápisů⁴⁾ a
- d) zápisů změn a oprav⁵⁾

pomocí výpočetní techniky⁶⁾.

Čl. 2

Matriční úřady budou vybaveny programovým vybavením, které musí umožnit:

- a) vedení údajů o matričních událostech, matričních skutečnostech, dodatečných zápisech, změnách a opravách pomocí výpočetní techniky na matričním listu⁷⁾ včetně jeho automatického očíslování za podmínek stanovených zákonem č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“) a vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“);
- b) zabezpečení uzavření zápisů matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav tak, aby nemohly být měněny nebo opravovány, s výjimkou možnosti označení nesprávného nebo chybně zapsaného údaje;

- c) provedení zápisu matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav pomocí výpočetní techniky tak, jak jsou uvedeny na matričním listu ve svazku matriční knihy rukopisně vedené, a to včetně chyb a následných oprav;

- d) tisk

- 1. matričního listu nebo jeho části,
- 2. rodného listu, oddacího listu, úmrtního listu (dále jen „matriční doklad“) na předepsaném tiskopise⁸⁾ s aktuálními údaji ke dni jejich vydání,
- 3. potvrzení⁹⁾ o údajích zapsaných ve svazku matriční knihy,
- 4. doslovného výpisu¹⁰⁾ v rozsahu uvedeném ve svazku matriční knihy rukopisně vedené;
- e) vedení evidence zápisů matričních událostí vedených pomocí výpočetní techniky za kalendářní rok s uvedením jména, popřípadě jmen, příjmení fyzických osob, jichž se zápis matriční události týká, svazku, ročníku, listu a pořadového čísla zápisu matriční události;
- f) vyhledávání zápisů matričních událostí podle příjmení nebo jména a příjmení, nebo rodného čísla, nebo data narození fyzických osob, jichž se zápis matriční události týká, nebo data a místa matriční události, anebo svazku, ročníku, listu a pořadového čísla zápisu matriční události;
- g) předávání dat mezi informačním systémem matričního úřadu a informačním systémem evidence obyvatel¹¹⁾, bude-li matriční úřad na tento informační systém připojen způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- h) zpracovávat osobní údaje za splnění podmínek stanovených zvláštním zákonem¹²⁾.

Čl. 3

- (1) Zápisy matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav vedené pomocí výpočetní techniky provádí matrikáři¹³⁾.

¹⁾ § 1 odst. 4 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 578/2002 Sb., zákona č. 165/2004 Sb., zákona č. 422/2004 Sb. a zákona č. 499/2004 Sb.

²⁾ § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 301/2000 Sb.

³⁾ § 49 zákona č. 301/2000 Sb.

⁴⁾ § 15 odst. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění vyhlášky č. 230/2001 Sb., vyhlášky č. 499/2001 Sb., vyhlášky č. 566/2002 Sb. a vyhlášky č. 660/2004 Sb.

⁵⁾ § 48 zákona č. 301/2000 Sb.

⁶⁾ § 14 vyhlášky č. 207/2001 Sb.

⁷⁾ § 50 zákona č. 301/2000 Sb.

⁸⁾ § 12 vyhlášky č. 207/2001 Sb.

⁹⁾ § 6 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb.

¹⁰⁾ § 3 odst. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb.

⁸⁾ Vyhláška č. 207/2001 Sb., příloha č. 2, vzor č. 9 až 11.

⁹⁾ § 24 odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb.

¹⁰⁾ § 25 odst. 1, 2 a 4 vyhlášky č. 207/2001 Sb.

¹¹⁾ § 24 odst. 2 a § 25 odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb.

¹²⁾ § 25 odst. 3 vyhlášky č. 207/2001 Sb.

¹³⁾ § 3 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 53/2004 Sb. a zákona č. 501/2004 Sb.

¹²⁾ § 5 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 107/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 310/2002 Sb., zákona č. 517/2002 Sb., zákona č. 439/2004 Sb., zákona č. 480/2004 Sb. a zákona č. 626/2004 Sb.

¹³⁾ § 4 odst. 4 zákona č. 301/2000 Sb.

(2) Zápisy matričních událostí a dodatečné zápisy vedené pomocí výpočetní techniky se provádí tak, že matrikář vyplní jednotlivé oddíly matričního listu a poté je uzavře tím, že uvede datum provedení zápisu matriční události a dodatečného zápisu ve svazku matriční knihy rukopisně vedené, datum provedení zápisu matriční události a dodatečného zápisu pomocí výpočetní techniky, své jméno a příjmení a své identifikační číslo¹⁴⁾).

(3) Dodatečné záznamy vedené pomocí výpočetní techniky se provádí tak, že matrikář uvede v oddíle „Dodatečné záznamy a opravy“ údaje shodné s údaji uvedenými v tomto oddíle ve svazku matriční knihy rukopisně vedené. Poté jej uzavře tím, že uvede datum provedení dodatečného záznamu ve svazku matriční knihy rukopisně vedené, datum provedení dodatečného záznamu pomocí výpočetní techniky, své jméno a příjmení a své identifikační číslo. Výtisk oddílu „Dodatečné záznamy a opravy“ doplněný o svazek, ročník, list a pořadové číslo zápisu matriční události se založí do sbírky listin.

(4) Zápisy matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav pomocí výpočetní techniky se provádí na základě uzavřeného zápisu ve svazku matriční knihy rukopisně vedené. Datum uzavření zápisu matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav vedených pomocí výpočetní techniky je vždy shodný s datem uzavření zápisu matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav provedených v matriční knize rukopisně vedené.

(5) Tisk matričních listů, matričních dokladů, doslovných výpisů a potvrzení o údajích zapsaných ve svazku matriční knihy se provádí pouze z uzavřených zápisů¹⁵⁾ matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů a změn a oprav provedených ve svazku matriční knihy jak rukopisně vedené, tak i vedené pomocí výpočetní techniky.

(6) Zápisy matričních událostí vedené pomocí výpočetní techniky se označují stejným pořadovým číslem a stejným číslem matričního listu jako zápisy prováděné ve svazku matriční knihy rukopisně vedené.

Čl. 4

(1) Zrušení chybného neuzavřeného nebo chybně zapsaného uzavřeného zápisu¹⁶⁾ matriční události vedeného pomocí výpočetní techniky se provede stejným způsobem jako ve svazku matriční knihy rukopisně vedené s tím rozdílem, že tento chybný zápis po jeho vytištění přeškrtně čarou napříč ten matrikář, resp. zaměstnanec územního samosprávného

celku podílející se na výkonu správních činností na úseku matrik zařazený do krajského úřadu, Magistrátu hl. m. Prahy, magistrátu města Plzně, Ostravy a Brna nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností, u něhož je sbírka listin k tomuto zápisu uložena. Výtisk oddílu „Dodatečné záznamy a opravy“ doplněný o svazek, ročník, list a pořadové číslo zápisu se založí do sbírky listin.

(2) Při zjištění chybného nebo nesprávného údaje uvedeného v zápisu matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav ve svazku matriční knihy rukopisně vedené se stejné chybné nebo nesprávné údaje uvedou v zápise matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav vedených pomocí výpočetní techniky. Oprava se zde provede stejným způsobem jako ve svazku matriční knihy rukopisně vedené tak, že chybný nebo nesprávný údaj se označí podtečkováním nebo podčárkováním, aby po jeho vytištění bylo zřejmé, že se jedná o chybný nebo nesprávný údaj (článek 2 písm. b) a d) bod 1.).

(3) Při zjištění chybného nebo nesprávného údaje uvedeného v zápisu matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav vedeném pomocí výpočetní techniky po jeho uzavření a jsou-li ve svazku matriční knihy rukopisně vedené zapsány správné údaje, vyznačí se tyto správné údaje v oddíle „Dodatečné záznamy a opravy“ v zápise matriční události vedené pomocí výpočetní techniky. V zápise ve svazku matriční knihy rukopisně vedené se v tomto případě neprovede žádný dodatečný záznam.

(4) Chybně zapsané pořadové číslo zápisu matriční události vedeného pomocí výpočetní techniky se opraví tak, že se označí podtečkováním nebo podčárkováním, aby po jeho vytištění bylo zřejmé, že se jedná o chybně zapsané pořadové číslo. Učiní se o tom dodatečný záznam v oddíle „Dodatečné záznamy a opravy“ a uvede se zde správné pořadové číslo. Pořadové číslo zrušeného zápisu je považováno za neučiněné, pokud za zrušeným zápisem není ještě proveden další zápis.

(5) Vynechá-li se jeden nebo více matričních listů¹⁷⁾ ve svazku matriční knihy rukopisně vedené, vyznačí se tato skutečnost i v zápise matriční události vedené pomocí výpočetní techniky na vynechaném matričním listu nebo více matričních listech v oddíle „Dodatečné záznamy a opravy“.

Čl. 5

Směrnice nabývá účinnosti dnem vyhlášení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí.

Ministr vnitra
Mgr. František Bublan

v. r.

¹⁴⁾ § 16 odst. 1 písm. l) zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.

¹⁵⁾ § 51 zákona č. 301/2000 Sb.

¹⁶⁾ § 7 vyhlášky č. 207/2001 Sb.

¹⁷⁾ § 6 vyhlášky č. 207/2001 Sb.

MINISTERSTVO VNITRA**vydává seznam platných právních předpisů****a směrnic (instrukcí) týkajících se činnosti orgánů krajů a orgánů obcí,
aktualizovaný k 31. prosinci 2004.****Předpisy jsou v rámci odvětví, popř. v rámci dílčího úseku, dále členěny na
soubor platných právních předpisů (oddíl A) a soubor směrnic (instrukcí),
tedy interních normativních aktů řízení (oddíl B).****V seznamu jsou užívány tyto zkratky:**

Sb. Sbírka zákonů

Ú.l. Úřední list

Ú.v. Ústřední věstník

V.v. ČSR NV Věstník vlády ČSR pro národní výbory

V.v. ČR Věstník vlády ČR pro orgány krajů, okresní úřady a orgány obcí

V.v. Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí

A. Úvodem se uvádějí platné právní předpisy, které jsou základními právními normami pro činnost orgánů krajů a orgánů obcí na všech úsecích spravovaného odvětví, a to:

Ústava České republiky, změna úst. zák. č. 347/1997 Sb., úst. zák. č. 300/2000 Sb., úst. zák. č. 448/2001 Sb., zák. č. 395/2001 Sb. a zák. č. 515/2002 Sb. **č. 1/1993 Sb.**

Usnesení předsednictva o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, změna úst. zák. č. 162/1998 Sb. **č. 2/1993 Sb.**

Ústavní zákon ČNR, o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky **č. 4/1993 Sb.**

Vyhláška ministra zahraničních věcí o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech **č. 120/1976 Sb.**

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8, ve znění sdělení MZV č. 243/1998 Sb. **č. 209/1992 Sb.**

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o podpisu Protokolu č. 11 k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod, kterým se mění kontrolní mechanismus v ní ustavený **č. 243/1998 Sb.**

Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR, ve znění zák. č. 34/1970 Sb., zák. č. 60/1988 Sb., zák. č. 173/1989 Sb., zák. opatř. předs. ČNR č. 9/1990 Sb., zák. č. 126/1990 Sb., zák. č. 203/1990 Sb., zák. č. 288/1990 Sb., zák. opatř. předs. ČNR č. 305/1990 Sb., zák. č. 575/1990 Sb., zák. č. 173/1991 Sb., zák. č. 283/1991 Sb. a se zřetelem na úst. zák. č. 53/1990 Sb. a ústavní zák. č. 101/1990 Sb., zák. č. 19/1992 Sb., zák. č. 23/1992 Sb., zák. č. 103/1992 Sb., zák. č. 167/1992 Sb., zák. č. 239/1992 Sb., zák. opatř. předs. ČNR č. 350/1992 Sb., zák. č. 474/1992 Sb., zák. č. 548/1992 Sb., zák. č. 358/1992 Sb., zák. č. 359/1992 Sb., zák. č. 21/1993 Sb., zák. č. 166/1993 Sb., zák. č. 285/1993 Sb., zák. č. 47/1994 Sb., zák. č. 89/1995 Sb., zák. č. 289/1995 Sb., zák. č. 135/1996 Sb. (část), zák. č. 272/1996 Sb., zák. č. 152/1997 Sb., zák. č. 15/1998 Sb., zák. č. 148/1998 Sb., zák. č. 63/2000 Sb., zák. č. 130/2000 Sb., zák. č. 204/2000 Sb., zák. č. 365/2000 Sb., zák. č. 154/2000 Sb., zák. č. 239/2000 Sb., zák. č. 257/2000 Sb., zák. č. 258/2000 Sb., zák. č. 458/2000 Sb., zák. č. 256/2001 Sb., zák. č. 13/2002 Sb., zák. č. 47/2002 Sb., zák. č. 219/2002 Sb., zák. č. 517/2002 Sb., zák. č. 62/2003 Sb., zák. č. 162/2003 Sb., zák. č. 18/2004 Sb., zák. č. 362/2004 Sb., zák. č. 421/2004 Sb., zák. č. 499/2004 Sb., zák. č. 501/2004 Sb. a zák. č. 587/2004 Sb. **č. 2/1969 Sb.**

Zákon o právu petičním **č. 85/1990 Sb.**

- Zákon o státní kontrole (platí pouze třetí část - Kontrolní řád), ve znění zák. č. 166/1993 Sb., zák. č. 148/1998 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 274/2003 Sb. a zák. č. 501/2004 Sb. **č. 552/1991 Sb.**
- Zákon o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zák. č. 331/1993 Sb., zák. č. 117/1994 Sb., zák. č. 224/1994 Sb., zák. č. 58/1995 Sb., zák. č. 236/1995 Sb., nálezů Úst. soudu č. 296/1995 Sb., zák. č. 148/1998 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 220/2000 Sb., zák. č. 442/2000 Sb., zák. č. 239/2001 Sb., zák. č. 127/2002 Sb. a zák. č. 282/2002 Sb. **č. 166/1993 Sb.**
- Zákon o Ústavním soudu, ve znění zák. č. 331/1993 Sb., zák. č. 236/1995 Sb., zák. č. 77/1998 Sb., zák. č. 18/2000 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 48/2002 Sb., zák. č. 202/2002 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 114/2003 Sb., zák. č. 120/2004 Sb. a zák. č. 83/2004 Sb. **č. 182/1993 Sb.**
- Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění zák. č. 120/2001 Sb., zák. č. 234/2002 Sb. a zák. č. 539/2004 Sb. **č. 82/1998 Sb.**
- Zákon o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 164/1999 Sb., zák. č. 18/2000 Sb., zák. č. 29/2000 Sb., zák. č. 363/2000 Sb., zák. č. 30/2000 Sb., zák. č. 60/2001 Sb., zák. č. 322/2001 Sb., zák. č. 151/2002 Sb., zák. č. 310/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 436/2003 Sb., zák. č. 257/2004 Sb. a zák. č. 386/2004 Sb. **č. 148/1998 Sb.**
- Zákon o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 114/2003 Sb. **č. 309/1999 Sb.**
- Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 227/2000 Sb. a zák. č. 177/2001 Sb., zák. č. 450/2001 Sb., zák. č. 107/2002 Sb., zák. č. 309/2002 Sb., zák. č. 310/2002 Sb., zák. č. 517/2002 Sb., zák. č. 439/2004 Sb., zák. č. 480/2004 Sb. a zák. č. 626/2004 Sb. **č. 101/2000 Sb.**
- Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění zák. č. 273/2001 Sb., zák. č. 320/2001 Sb., zák. č. 450/2001 Sb., zák. č. 311/2002 Sb., zák. č. 313/2002 Sb. a zák. č. 59/2003 Sb., zák. č. 22/2004 Sb., zák. č. 216/2004 Sb., zák. č. 257/2004 Sb., zák. č. 421/2004 Sb., zák. č. 501/2004 Sb. a zák. č. 626/2004 Sb. **č. 128/2000 Sb.**
- Zákon o krajích (krajské zřízení), ve znění zák. č. 273/2001 Sb., zák. č. 320/2001 Sb., zák. č. 450/2001 Sb., zák. č. 231/2002 Sb., zák. č. 321/2002 Sb., nálezů Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 404/2002 Sb., zák. č. 229/2003 Sb., zák. č. 216/2004 Sb., zák. č. 257/2004 Sb., zák. č. 421/2004 Sb., zák. č. 501/2004 Sb. a zák. č. 626/2004 Sb. **č. 129/2000 Sb.**
- Zákon o hlavním městě Praze, ve znění zák. č. 145/2001 Sb., zák. č. 273/2001 Sb., zák. č. 320/2001 Sb., zák. č. 450/2001 Sb., zák. č. 311/2002 Sb., zák. č. 312/2002 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 22/2004 Sb., zák. č. 216/2004 Sb., zák. č. 257/2004 Sb., zákona č. 387/2004 Sb., zák. č. 421/2004 Sb., zák. č. 499/2004 Sb., zák. č. 501/2004 Sb. a zák. č. 626/2004 Sb. **č. 131/2000 Sb.**
- Zákon o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 46/2004 Sb. **č. 312/2002 Sb.**
- Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění zák. č. 387/2004 Sb. **č. 314/2002 Sb.**
- Zákon o změnách hranic krajů a o změně zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů **č. 387/2004 Sb.**

Zákon o správním řízení (správní řád) ve spojení se zák. č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění zák. č. 261/1994 Sb., zák. č. 201/1997 Sb., zák. 169/1999 Sb., zák. č. 29/2000 Sb., zák. č. 227/2000 Sb., zák. č. 226/2002 Sb. a zák. č. 309/2002 Sb. (s účinností od 1. 1. 2006 bude zrušen zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád)	č. 71/1967 Sb.
Zákon, správní řád (účinnost od 1. 1. 2006)	č. 500/2004 Sb.
Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím správního řádu (účinnost od 1. 1. 2006)	č. 501/2004 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění vyhl. č. 388/2004 Sb.	č. 388/2002 Sb.
Nařízení vlády o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění nař. vlády č. 337/2004 Sb. a nař. vlády č. 697/2004 Sb.	č. 37/2003 Sb.
Nařízení vlády, kterým se stanoví členům zastupitelstev výše další odměny ve druhém pololetí roku 2004	č. 591/2004 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přechýslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění vyhl. č. 193/2001 Sb., kterou se mění vyhl. č. 326/2000 Sb.	č. 326/2000 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků	č. 511/2002 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků	č. 512/2002 Sb.
Zákon o působnosti národních výborů při provádění některých ustanovení zákona o právu shromažďovacím a zákona o civilní službě, ve znění zák. č. 135/1993 Sb., ve spojení s nálezem Ú.s. ČSFR k zák. č. 18/1992 Sb. (uveřejněný v části 132/1992 Sb.), zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 259/2002 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb.	č. 94/1990 Sb.
Zákon o přestupcích, ve znění zák. č. 337/1992 Sb., zák. č. 344/1992 Sb., zák. č. 359/1992 Sb., zák. č. 67/1993 Sb., zák. č. 290/1993 Sb., zák. č. 134/1994 Sb., zák. č. 82/1995 Sb., zák. č. 237/1995 Sb., zák. č. 279/1995 Sb., zák. č. 289/1995 Sb., zák. č. 112/1998 Sb., zák. č. 168/1999 Sb., zák. č. 360/1999 Sb., zák. č. 29/2000 Sb., zák. č. 121/2000 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 151/2000 Sb., zák. č. 258/2000 Sb., zák. č. 361/2000 Sb., zák. č. 370/2000 Sb., zák. č. 52/2001 Sb., zák. č. 164/2001 Sb., zák. č. 254/2001 Sb., zák. č. 265/2001 Sb., zák. č. 273/2001 Sb., zák. č. 274/2001 Sb., zák. č. 312/2001 Sb., zák. č. 6/2002 Sb., zák. č. 62/2002 Sb., zák. č. 78/2002 Sb., zák. č. 216/2002 Sb., zák. č. 259/2002 Sb., zák. č. 285/2002 Sb., zák. č. 311/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 218/2003 Sb., zák. č. 274/2003 Sb., zák. č. 362/2003 Sb. zák. č. 47/2004 Sb., zák. č. 436/2004 Sb., zák. č. 501/2004 Sb., zák. č. 559/2004 Sb. a zák. č. 586/2004 Sb.	č. 200/1990 Sb.
Zákon o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodu majetku státu na jiné osoby a Fondu národního majetku České republiky, ve znění zák. č. 285/1991 Sb., zák. ČNR č. 438/1991 Sb., zák. č. 569/1991 Sb., zák. č. 282/1992 Sb., zák. č. 210/1993 Sb., zák. č. 224/1994 Sb., zák. č. 120/1995 Sb., zák. č. 135/1996 Sb., zák. č. 104/2000 Sb., zák. č. 211/2000 Sb., zák. č. 220/2000 Sb., zák. č. 239/2001 Sb., zák. č. 15/2002 Sb., zák. č. 239/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 480/2003 Sb. a zák. č. 293/2004 Sb.	č. 171/1991 Sb.
Zákon o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění zák. č. 485/1991 Sb., zák. č. 10/1993 Sb., zák. č. 114/2000 Sb., zák. č. 277/2002 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb.	č. 172/1991 Sb.

- Zákon, kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění nálezů Ú.s. ČSFR ze dne 26. 11. 1992, vyhlášeného dne 15. 12. 1992 v částce 116/1992 Sb., zák. č. 555/1992 Sb., zák. č. 254/1995 Sb., ve znění zák. č. 422/2000 Sb., zák. č. 147/2001 Sb., zák. č. 151/2002 Sb., zák. č. 312/2002 Sb. a zák. č. 309/2002 Sb. **č. 451/1991 Sb.**
- Zákon o svobodném přístupu k informacím (v ustanoveních přechodných a závěrečných je v § 20 odst. 1 a odst. 2 uvedena pozdější účinnost některých ustanovení tohoto zákona), ve znění zák. č. 101/2000 Sb., zák. č. 159/2000 Sb. a zák. č. 39/2001 Sb. **č. 106/1999 Sb.**
- Zákon o Veřejném ochránci práv, ve znění zák. č. 265/2001 Sb., zák. č. 309/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 626/2004 Sb. **č. 349/1999 Sb.**
- Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálněprávní ochraně dětí, ve znění zák. č. 218/2000 Sb. **č. 360/1999 Sb.**
- Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zák. č. 493/2000 Sb. (ruší článek 7), zák. č. 141/2001 Sb., zák. č. 187/2001 Sb., zák. č. 320/2001 Sb., zák. č. 450/2001 Sb., zák. č. 202/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 479/2003 Sb., zák. č. 186/2004 Sb., zák. č. 257/2004 Sb., zák. č. 436/2004 Sb. a zák. č. 482/2004 Sb. **č. 218/2000 Sb.**
- Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zák. č. 320/2001 Sb., zák. č. 450/2001 Sb., zák. č. 421/2004 Sb., zák. č. 557/2004 Sb., zák. č. 562/2004 Sb. a zák. č. 635/2004 Sb. **č. 250/2000 Sb.**
- Zákon o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, ve znění zák. č. 217/2000 Sb., zák. č. 143/2001 Sb., zák. č. 86/2002 Sb., zák. č. 356/2003 Sb., zák. č. 22/2004 Sb., zák. č. 93/2004 Sb., zák. č. 99/2004 Sb., zák. č. 562/2004 Sb. a zák. č. 587/2004 Sb. **č. 132/2000 Sb.**
- Obchodní zákoník, ve znění zák. č. 264/1992 Sb., zák. č. 591/1992 Sb. (s přihlédnutím k zák. č. 4/1993 Sb.), zák. č. 600/1992 Sb., zák. č. 286/1993 Sb., zák. č. 156/1994 Sb., zák. č. 84/1995 Sb., zák. č. 94/1996 Sb., zák. č. 142/1996 Sb., zák. č. 77/1997 Sb., zák. č. 15/1998 Sb., zák. č. 165/1998 Sb., zák. č. 356/1999 Sb., zák. č. 27/2000 Sb., zák. č. 29/2000 Sb., zák. č. 30/2000 Sb., zák. č. 105/2000 Sb., zák. č. 370/2000 Sb., zák. č. 367/2000 Sb., zák. č. 120/2001 Sb., zák. č. 239/2001 Sb., zák. č. 353/2001 Sb., zák. č. 501/2001 Sb., zák. č. 15/2002 Sb., zák. č. 125/2002 Sb., zák. č. 126/2002 Sb., zák. č. 151/2002 Sb., zák. č. 308/2002 Sb., zák. č. 309/2002 Sb., zák. č. 312/2002 Sb., zák. č. 476/2002 Sb., zák. č. 87/2003 Sb., zák. č. 88/2003 Sb., zák. č. 437/2003 Sb., zák. č. 85/2004 Sb., zák. č. 257/2004 Sb., zák. č. 360/2004 Sb., zák. č. 484/2004 Sb., zák. č. 499/2004 Sb. a zák. č. 554/2004 Sb. **č. 513/1991 Sb.**
- Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam utajovaných skutečností, ve znění nař. vlády č. 89/1999 Sb., nař. vlády č. 152/1999 Sb., nař. vlády č. 17/2001 Sb., nař. vlády č. 275/2001 Sb., nař. vlády č. 403/2001 Sb., nař. vlády č. 549/2002 Sb. a nař. vlády č. 631/2004 Sb. **č. 246/1998 Sb.**
- Nařízení vlády, kterým se stanoví přechodné období pro výkon funkce zakladatele státních podniků okresními úřady, ve znění nař. vlády č. 316/1995 Sb. a nař. vlády č. 309/1996 Sb. **č. 270/1994 Sb.**
- Nařízení vlády, kterým se upravuje součinnost orgánů státní správy s obcemi při zajišťování povinností obcí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím **č. 364/1999 Sb.**
- Nařízení vlády, kterým se zrušují nař. vlády č. 475/1990 Sb., kterým se určují pověřené obecní úřady, ve znění nař. vlády č. 315/1995 Sb. a nař. vlády č. 82/1992 Sb., kterým se určují další pověřené obecní úřady **č. 343/2000 Sb.**

Nařízení vlády, kterým se zrušuje nař. vlády č. 357/2000 Sb., o vztahu Ministerstva vnitra k přednostům okresních úřadů při plnění úkolů zaměstnavatele a nadřízeného orgánu, a nař. vlády č. 377/2000 Sb., o pravidlech výběrového řízení na funkci přednosty okresního úřadu, ve znění nař. vlády č. 428/2002 Sb. **č. 484/2002 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se zrušuje vyhláška Ministerstva vnitra č. 444/1992 Sb., o pravidlech výběrového řízení na funkci přednosty okresního úřadu **č. 327/2000 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků **č. 512/2002 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, ve znění vyhl. č. 340/2003 Sb. **č. 231/1996 Sb.**

Vyhláška, kterou se zrušují některá nařízení okresních úřadů **č. 385/2004 Sb.**

Nález Ústavního soudu ČSFR k ustanovení § 32 odst. 4 zák. č. 367/1990 Sb., o obcích **(částka 97/1992 Sb.)**

Nálezy Ústavního soudu ČR ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky a nařízení obce:

č. 35/1994 Sb. (částka 12/1994 Sb.)	č. 204/1996 Sb. (částka 60/1996 Sb.)	č. 69/1999 Sb. (částka 27/1999 Sb.)
č. 9/1995 Sb. (částka 3/1995 Sb.)	č. 260/1996 Sb. (částka 78/1996 Sb.)	č. 99/1999 Sb. (částka 36/1999 Sb.)
č. 17/1995 Sb. (částka 5/1995 Sb.)	č. 294/1996 Sb. (částka 88/1996 Sb.)	č. 126/1999 Sb. (částka 47/1999 Sb.)
č. 18/1995 Sb. (částka 5/1995 Sb.)	č. 71/1997 Sb. (částka 24/1997 Sb.)	č. 162/1999 Sb. (částka 55/1999 Sb.)
č. 80/1995 Sb. (částka 17/1995 Sb.)	č. 118/1997 Sb. (částka 42/1997 Sb.)	č. 216/1999 Sb. (částka 75/1999 Sb.)
č. 272/1995 Sb. (částka 71/1995 Sb.)	č. 221/1997 Sb. (částka 78/1997 Sb.)	č. 239/1999 Sb. (částka 81/1999 Sb.)
č. 280/1995 Sb. (částka 72/1995 Sb.)	č. 300/1997 Sb. (částka 100/1997 Sb.)	č. 51/2001 Sb. (částka 18/2001 Sb.)
č. 14/1996 Sb. (částka 5/1996 Sb.)	č. 350/1997 Sb. (částka 115/1997 Sb.)	č. 269/2001 Sb. (částka 103/2001 Sb.)
č. 108/1996 Sb. (částka 35/1996 Sb.)	č. 351/1997 Sb. (částka 115/1997 Sb.)	č. 8/2002 Sb. (částka 4/2002 Sb.)
č. 109/1996 Sb. (částka 35/1996 Sb.)	č. 62/1998 Sb. (částka 26/1998 Sb.)	č. 556/2002 Sb. (částka 193/2002 Sb.)
č. 123/1996 Sb. (částka 38/1996 Sb.)	č. 120/1998 Sb. (částka 41/1998 Sb.)	č. 205/2003 Sb. (částka 73/2003 Sb.)
č. 125/1996 Sb. (částka 38/1996 Sb.)	č. 128/1998 Sb. (částka 43/1998 Sb.)	č. 57/2004 Sb. (částka 19/2004 Sb.)
č. 192/1996 Sb. (částka 57/1996 Sb.)	č. 216/1998 Sb. (částka 75/1998 Sb.)	č. 567/2004 Sb. (částka 192/2004 Sb.)
č. 202/1996 Sb. (částka 60/1996 Sb.)	č. 293/1998 Sb. (částka 102/1998 Sb.)	č. 583/2004 Sb. (částka 200/2004 Sb.)
č. 203/1996 Sb. (částka 60/1996 Sb.)	č. 28/1999 Sb. (částka 12/1999 Sb.)	

B. Resortní směrnice (instrukce)

Instrukce Ministerstva vnitra ze dne 28. května 1999 č.j.: VS - 956/99 - 04 již se zrušují některé instrukce ministerstva vnitra ČSR týkající se národních výborů a jejich organizací a některé instrukce Ministerstva vnitra České republiky týkající se okresních úřadů a orgánů obcí (tato instrukce nabyla účinnosti dnem 14. června 1999. V téže částce V.v. ČR je uveřejněno „Sdělení“ Ministerstva vnitra, které obsahuje seznam směrnic (instrukcí) MV, které zůstaly v platnosti)

(publ.) pod č. 1 v částce 2/1999 V.v. ČR

Směrnice Ministerstva vnitra ze dne 27. října 2003 č.j.: MS – 1662/4-2003 k postupu krajských úřadů při provádění dozoru a kontroly obcí

(publ.) pod č. 6
v částce 9/2003 V.v.

VŠEOBECNÁ VNITŘNÍ SPRÁVA**I. OCHRANA VEŘEJNÉHO POŘÁDKU****A. Platné právní předpisy**

Zákon o přestupcích, ve znění zák. č. 337/1992 Sb., zák. č. 344/1992 Sb., zák. č. 359/1992 Sb., zák. č. 67/1993 Sb., zák. č. 290/1993 Sb., zák. č. 134/1994 Sb., zák. č. 82/1995 Sb., zák. č. 237/1995 Sb., zák. č. 279/1995 Sb., zák. č. 289/1995 Sb., zák. č. 112/1998 Sb., zák. č. 168/1999 Sb., zák. č. 360/1999 Sb., zák. č. 29/2000 Sb., (zák. č. 151/2000 Sb.), zák. č. 121/2000 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 258/2000 Sb., zák. č. 361/2000 Sb., zák. č. 370/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 52/2001 Sb., zák. č. 164/2001 Sb., zák. č. 254/2001 Sb., zák. č. 265/2001 Sb., zák. č. 273/2001 Sb., zák. č. 312/2001 Sb., zák. č. 6/2002 Sb., zák. č. 62/2002 Sb., zák. č. 78/2002 Sb., zák. č. 216/2002 Sb., zák. č. 259/2002 Sb., zák. č. 285/2002 Sb., zák. č. 311/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 218/2003 Sb., zák. č. 274/2003 Sb., zák. č. 362/2003 Sb., zák. č. 47/2004 Sb., zák. č. 436/2004 Sb., zák. č. 501/2004 Sb., zák. č. 559/2004 Sb. a zák. č. 586/2004 Sb.

č. 200/1990 Sb.

Zákon o Policii České republiky, ve znění zák. č. 26/1993 Sb., zák. č. 67/1993 Sb., zák. č. 163/1993 Sb., zák. č. 326/1993 Sb., zák. č. 82/1995 Sb., zák. č. 152/1995 Sb. a zák. č. 18/1997 Sb. a ve spojení s nálezem Ú.s. č. 186/1997 Sb. k zák. č. 283/1991 Sb. (uveřejněný v částce 67/1997 Sb.), nález Ú.s. č. 138/1999 Sb., zák. č. 168/1999 Sb., zák. č. 325/1999 Sb., zák. č. 326/2000 Sb., zák. č. 329/1999 Sb., zák. č. 105/2000 Sb., zák. č. 258/2000 Sb., zák. č. 361/2000 Sb., zák. č. 60/2001 Sb., zák. č. 120/2001 Sb., zák. č. 265/2001 Sb., zák. č. 216/2002 Sb., zák. č. 436/2003 Sb., zák. č. 362/2003 Sb. a zák. č. 119/2004 Sb.

č. 283/1991 Sb.

Zákon o obecní policii, ve znění zák. č. 67/1993 Sb., zák. č. 163/1993 Sb., zák. č. 82/1995 Sb., zák. č. 153/1995 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 311/2002 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb.

č. 553/1991 Sb.

Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zák. č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění zák. č. 120/2001 Sb., zák. č. 234/2002 Sb. a zák. č. 539/2004 Sb.

č. 82/1998 Sb.

Nařízení vlády ČR, kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie ČR k orgánům obcí a obecní policii

č. 397/1992 Sb.

Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se provádí zákon o obecní policii

č. 88/1996 Sb.

Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, ve znění vyhl. č. 340/2003 Sb.

č. 231/1996 Sb.

II. STÁTNÍ SYMBOLY, ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ

A. Platné právní předpisy

Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění zák. č. 176/2001 Sb. **č. 347/1997 Sb.**

Zákon o územním členění státu, ve znění zák. č. 69/1967 Sb., zák. č. 29/1968 Sb., zák. č. 175/1968 Sb., zák. č. 40/1969 Sb., zák. 41/1969 Sb., zák. opatř. č. 126/1971 Sb., zák. opatř. č. 248/1990 Sb., § 27 zák. č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění zák. č. 147/2000 Sb., zák. č. 108/1995 Sb., zák. č. 132/2000 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb. **č. 36/1960 Sb.**

Zákon o státních symbolech České republiky, ve znění zák. č. 154/1998 Sb. **č. 3/1993 Sb.**

Zákon o zajišťování obrany České republiky, ve znění zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 436/2004 Sb. **č. 222/1999 Sb.**

Zákon o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů **č. 352/2001 Sb.**

Nařízení vlády, kterým se zrušují nařízení vlády č. 85/1991 Sb., kterým se stanoví přechodná opatření pro postupné nahrazení dosavadního státního znaku novým státním znakem České republiky, a nařízení vlády č. 175/1993 Sb., kterým se stanoví přechodná opatření pro postupné nahrazení státních znaků České republiky nebo České a Slovenské Federativní Republiky novým státním znakem České republiky **č. 87/2001 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přechýslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění vyhl. č. 193/2001 Sb. **č. 326/2000 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění vyhl. č. 623/2004 Sb. **č. 564/2002 Sb.**

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. **č. 388/2004 Sb.**

III. SHROMAŽĎOVÁNÍ A VEŘEJNÉ SBÍRKY

A. Platné právní předpisy

Zákon o právu shromažďovacím, ve znění zák. č. 175/1990 Sb., zák. č. 151/2002 Sb., zák. č. 259/2002 Sb. a zák. č. 501/2004 Sb. **č. 84/1990 Sb.**

Zákon o působnosti národních výborů při provádění některých ustanovení zákona o právu shromažďovacím a zákona o civilní službě, ve znění zák. č. 135/1993 Sb., ve spojení s nálezem Ústavního soudu ČSFR k zák. č. 18/1992 Sb. (uveř. v částce 132/1992 Sb.), zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 259/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 501/2004 Sb. **č. 94/1990 Sb.**

Zákon o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů **č. 117/2001 Sb.**

IV. MIMOSOUDNÍ REHABILITACE**A. Platné právní předpisy**

- Zákon o mimosoudních rehabilitacích, ve znění zák. č. 264/1992 Sb., zák. č. 87/1991 Sb., zák. č. 267/1992 Sb., zák. č. 133/1993 Sb., zák. č. 115/1994 Sb., zák. č. 116/1994 Sb., (k tomu náleží Ústavního soudu č. 164/1994 Sb. uveř. v částce 52/1994 Sb.), zák. č. 107/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 2/1997 Sb., zák. č. 134/1997 Sb., zák. č. 78/1998 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 153/1998 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 57/1999 Sb. a zák. 351/1999 Sb.
- Zákon ČNR o působnosti orgánů České republiky v mimosoudních rehabilitacích, ve znění zák. ČNR č. 544/1991 Sb., zák. opatř. předs. ČNR č. 345/1992 Sb., zák. č. 133/1993 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb. **č. 231/1991 Sb.**
- Zákon o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu **č. 198/1993 Sb.**
- Nařízení vlády, kterým se provádí zákon o mimosoudních rehabilitacích **č. 174/1991 Sb.**
- Nařízení vlády o výši finanční náhrady v hotovosti poskytované podle zákona o mimosoudních rehabilitacích **č. 233/1991 Sb.**
- Nařízení vlády o vyplacení jednorázové náhrady ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem **č. 165/1997 Sb.**
- Nařízení vlády o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální **č. 622/2004 Sb.**

V. STÁTNÍ OBČANSTVÍ, MATRIKY**A. Platné právní předpisy**

- Zákon o rodině, ve znění zák. č. 132/1982 Sb., zák. č. 234/1992 Sb., zák. č. 72/1995 Sb., zák. č. 91/1998 Sb., zák. č. 360/1999 Sb., zák. č. 301/2000 Sb., zák. č. 109/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 321/2002 Sb. a zák. č. 315/2004 Sb. **č. 94/1963 Sb.**
- Zákon o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění zák. č. 272/1993 Sb., zák. č. 140/1995 Sb., zák. č. 139/1996 Sb., zák. č. 194/1999 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 357/2003 Sb. (úplné znění č. 471/2003 Sb.) **č. 40/1993 Sb.**
- Zákon o ověřování shody opisů nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady, ve znění zák. č. 15/1997 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 18/2004 Sb. **č. 41/1993 Sb.**
- Zákon o Rejstříku trestů, ve znění zák. č. 126/2003 Sb. **č. 269/1994 Sb.**
- Zákon o státním občanství některých bývalých československých státních občanů, ve znění zák. č. 320/2002 Sb. **č. 193/1999 Sb.**
- Zákon o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění zák. č. 2/2002 Sb., zák. č. 217/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 519/2002 Sb., zák. č. 222/2003 Sb., zák. č. 501/2004 Sb. a zák. č. 539/2004 Sb. **č. 325/1999 Sb.**
- Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 140/2001 Sb., zák. č. 151/2002 Sb., zák. č. 217/2002 Sb. a zák. č. 222/2003 Sb., (úplné znění vyhlášeno pod č. 290/2004 Sb. v částce 94/2004 Sb.), a ve znění zák. č. 436/2004 Sb., zák. č. 501/2004 Sb. (účinnost 1. 1. 2006), zák. č. 539/2004 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. **č. 326/1999 Sb.**
- Zákon o dočasné ochraně cizinců **č. 221/2003 Sb.**

- Zákon o občanských průkazech, ve znění zák. č. 491/2001 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 53/2004 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. (zák. č. 559/2004 Sb. nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005, s výjimkou čl. I bodu 9 a čl. III bodu 57, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2006, a dále čl. III bodu 4, který nabývá účinnosti dnem zrušení kontrol na státních hranicích, stanoveným v rozhodnutí Rady Evropské unie o vstupu Úmluvy, podepsané dne 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Francouzskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím a Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích pro Českou republiku, v platnost) **č. 328/1999 Sb.**
- Zákon o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zák. č. 2/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 53/2004 Sb., (úplné znění vyhlášeno pod č. 302/2004 Sb. v částce 98/2004 Sb.), a ve znění zák. č. 501/2004 Sb. **č. 133/2000 Sb.**
- Zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 578/2002 Sb., zák. č. 165/2004 Sb., zák. č. 422/2004 Sb. a zák. č. 499/2004 Sb. **č. 301/2000 Sb.**
- (zákon č. 236/1920 Sb. z. a n., ve znění zák. č. 194/1949 Sb. a zák. č. 72/1958 Sb., v rozsahu ustanovení, která nebyla dosud zrušena)
- Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky **č. 287/1998 Sb.**
- Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin **č. 45/1999 Sb.**
- Nařízení vlády, kterým se prodlužují lhůty stanovené pro volbu a udělení státního občanství České republiky státním občanům Slovenské republiky **č. 337/1993 Sb.**
- Úmluva o naturalisaci mezi Československem a Spojenými Státy (platnost ukončena ke dni 20. 8. 1997, sdělení MZV č. 229/1977 Sb. - platí jen pro potřebu zjišťování občanství ČR) **č. 169/1929 Sb. z. a n.**
- Úmluva mezi ČSSR a SSSR o úpravě státního občanství osob s dvojím občanstvím (platí jen pro potřebu zjišťování státního občanství) **č. 47/1958 Sb.**
- Evropská úmluva o státním občanství (v platnosti od 1. 7. 2004) **č. 76/2004 Sb.m.s.**
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o Ženevských úmluvách ze dne 12. 8. 1949 na ochranu obětí války **č. 65/1954 Sb.**
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o Úmluvě mezi ČSSR a MLR o úpravě některých otázek státního občanství (jen pro potřeby zjišťování státního občanství v době platnosti, tj. od 4. 11. 1960 do 17. 10. 1996) **č. 37/1961 Sb.**
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o Úmluvě o státním občanství vdанých žen **č. 72/1962 Sb.**
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o Úmluvě mezi ČSSR a Polskou lidovou republikou o úpravě otázek týkajících se dvojího státního občanství (platí jen do 20. 5. 2001, dále jen pro potřeby zjišťování státního občanství ČR) **č. 71/1966 Sb.**
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o smlouvě mezi ČSSR a NDR o úpravě dvojího státního občanství (platí jen pro potřebu zjišťování státního občanství) **č. 37/1974 Sb.**
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o Smlouvě mezi ČSSR a BLR o úpravě dvojího státního občanství (jen pro určování státního občanství v době platnosti, tj. od 4. 5. 1975 do 4. 5. 1995) **č. 61/1975 Sb.**
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o Smlouvě mezi ČSSR a SSSR o zamezení vzniku dvojího státního občanství **č. 71/1981 Sb.**

Vyhláška ministra zahraničních věcí o Smlouvě mezi ČSSR a Mongolskou lidovou republikou o úpravě dvojího státního občanství	č. 96/1985 Sb.
Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, kterou se stanoví kritéria pro prokazování znalostí českého jazyka žadatelů o udělení státního občanství České republiky	č. 137/1993 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podmínek pro pověření obecních úřadů ověřováním shody opisu nebo kopie s listinou a ověřováním pravosti podpisu	č. 138/1993 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se provádí zák. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění vyhl. č. 230/2001, vyhl. č. 499/2001 Sb., vyhl. č. 566/2002 Sb. a vyhl. č. 660/2004 Sb.	č. 207/2001 Sb.
Zákon, kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel	č. 53/2004 Sb.
Vyhláška, kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel a kterou se mění vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhl. č. 661/2004 Sb.	č. 296/2004 Sb.
Nařízení vlády, kterým se stanoví lhůty pro výměnu občanských průkazů bez strojově čitelných údajů (nabývá účinnosti 1. 1. 2005)	č. 612/2004 Sb.
Vyhláška, kterou se provádí zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech (nabývá účinnosti 1. 1. 2005)	č. 642/2004 Sb.
Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů (neplatí od 1. 1. 2005)	č. 543/2002 Sb.
Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o vyhlášení seznamu smluv sjednaných mezi bývalou Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Německou demokratickou republikou, které pozbyly platnosti sjednocením Německa dne 3. října 1990	č. 123/1994 Sb.

VI. VOLBY, REFERENDUM A SDRUŽOVÁNÍ

A. Platné právní předpisy

Ústavní zákon o referendu o přistoupení České republiky k Evropské unii a změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších Ústavních zákonů	č. 515/2002 Sb.
Zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění zák. č. 468/1991 Sb., zák. č. 68/1993 Sb., zák. č. 189/1993 Sb., zák. č. 117/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 296/1995 Sb., zák. č. 322/1996 Sb., zák. č. 340/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 98/2001 Sb., zák. č. 104/2001 Sb., zák. č. 170/2001 Sb., zák. č. 151/2002 Sb., zák. č. 501/2004 Sb. (nové znění ustanovení § 8 odst. 3 - nabývá účinnosti 1. 1. 2006) a zák. č. 556/2004 Sb.	č. 424/1991 Sb.
Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů	č. 22/2004 Sb.
Zákon o volbách do Parlamentu ČR a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění zák. č. 212/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 243/1999 Sb., zák. č. 204/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 64/2001 Sb., zák. č. 491/2001 Sb., zák. č. 37/2002 Sb., zák. č. 171/2002 Sb., zák. č. 230/2002 Sb., zák. č. 62/2003 Sb. a zák. č. 418/2004 Sb.	č. 247/1995 Sb.
Zákon o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 273/2001 Sb., zák. č. 37/2002 Sb., zák. č. 230/2002 Sb. a zák. č. 309/2002 Sb.	č. 130/2000 Sb.

Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 230/2002 Sb. a zák. č. 309/2002 Sb.	č. 491/2001 Sb.
Zákon o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů	č. 62/2003 Sb.
Zákon o provádění referenda o přistoupení České republiky k Evropské unii a o změně některých zákonů (zákon o provádění referenda)	č. 114/2003 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o provedení některých ustanovení zák. č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění vyhl. MV č. 401/2002 Sb. a vyhl. MV č. 565/2002 Sb.	č. 152/2000 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění vyhl. MV č. 401/2002 Sb. a vyhl. MV č. 565/2002 Sb.	č. 59/2002 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o provedení některých ustanovení zák. č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění zák. č. 212/1996 Sb., nálezů Ústavního soudu uveřejněného pod č. 243/1999 Sb., zák. č. 204/2000 Sb., ve znění vyhl. MV č. 80/2002 Sb., vyhl. MV č. 188/2002 Sb., vyhl. MV č. 401/2002 Sb. a vyhl. MV č. 565/2002 Sb.	č. 233/2000 Sb.
Vyhláška Ministerstva zahraničních věcí, kterou se určují zastupitelské úřady České republiky v zahraničí, kterým budou při volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu hlasovací lístky dodány, a zastupitelské úřady České republiky v zahraničí, kterým budou hlasovací lístky zaslány k vytištění nebo rozmnožení přenosovou technikou, ve znění vyhl. MZV č. 100/2002 Sb., vyhl. č. 143/2003 Sb., vyhl. č. 196/2004 Sb. a vyhl. č. 566/2004 Sb.	č. 351/2001 Sb.
Vyhláška, kterou se provádí některá ustanovení zák. č. 114/2003 Sb., o provádění referenda o přistoupení České republiky k Evropské unii a o změně některých zákonů (zákon o provádění referenda)	č. 115/2003 Sb.
Vyhláška, kterou se stanoví bližší podmínky způsobu složení a vrácení kauce a složení a vrácení příspěvku na volební náklady v souvislosti s konáním voleb do Parlamentu České republiky	č. 396/2003 Sb.
Vyhláška o provedení zák. č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů	č. 409/2003 Sb.

B. Resortní směrnice (instrukce)

Směrnice Ministerstva financí ze dne 12. února 2002 č.j. 124/1354/2002, kterou se upravuje postup obcí, krajů a okresních úřadů při financování voleb do zastupitelstev obcí, krajů a Parlamentu České republiky, ve znění směrnice Ministerstva financí ze dne 3. ledna 2003 č.j.: 124/123 009/2002	(publ.) pod č. 1 v částce 1/2002 V.v. ČR
Směrnice Ministerstva financí ze dne 11. března 2004 č.j. 124/42 055/2004, kterou se upravuje postup obcí a krajů při financování voleb do Evropského parlamentu,	(publ.) pod č. 1 v částce 1/2004 V.v.

VII. SPRÁVA STÁTNÍCH HRANIC

A. Platné právní předpisy

Ústavní zákon o změnách státních hranic s Rakouskou republikou	č. 76/2004 Sb.
Ústavní zákon o změně státních hranic se Spolkovou republikou Německo	č. 633/2004 Sb.
Zákon o státních hranicích a o změně zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o státních hranicích)	č. 312/2001 Sb.

Zákon o ochraně státních hranic České republiky a o změně některých zákonů (zákon o ochraně státních hranic), ve znění zákona č. 481/2004 Sb. **č. 216/2002 Sb.**

VIII. SPRÁVNÍ ČINNOSTI

A. Platné právní předpisy

Zákon o občanských průkazech, ve znění zák. č. 491/2001 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 53/2004 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. (zák. č. 559/2004 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2005, s výjimkou čl. I bodu 9 a čl. III bodu 57, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2006, a dále čl. III bodu 4, který nabývá účinnosti dnem zrušení kontrol na státních hranicích, stanoveným v rozhodnutí Rady Evropské unie o vstupu Úmluvy, podepsané dne 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Francouzskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím a Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích pro Českou republiku, v platnost) **č. 328/1999 Sb.**

Zákon o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění zák. č. 217/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 539/2004 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. (zák. č. 559/2004 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2005, s výjimkou čl. I bodu 9 a čl. III bodu 57, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2006, a dále čl. III bodu 4, který nabývá účinnosti dnem zrušení kontrol na státních hranicích, stanoveným v rozhodnutí Rady Evropské unie o vstupu Úmluvy, podepsané dne 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Francouzskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím a Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích pro Českou republiku, v platnost) **č. 329/1999 Sb.**

Zákon o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zák. č. 2/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 54/2004 Sb. a zák. č. 501/004 Sb. **č. 133/2000 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech, ve znění vyhl. č. 192/2001 Sb., vyhl. č. 248/2001 Sb., vyhl. č. 543/2002 Sb. a vyhl. č. 296/2004 Sb. **č. 177/2000 Sb.**

B. Resortní směrnice (instrukce)

Směrnice Ministerstva vnitra č.j. SC - 1029/2002 ze dne 16. prosince 2002 k zákonu č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zákonu č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a zák. č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů **(publ.) pod č. 11 v částce 8/2002 V.v. ČR**

IX. SPISOVÁ SLUŽBA A ARCHIVNICTVÍ

A. Platné právní předpisy

Zákon o archivnictví, ve znění zák. č. 343/1992 Sb., zák. č. 27/2000 Sb., zák. č. 120/2001 Sb., zák. č. 107/2002 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb. **č. 97/1974 Sb.**

Zákon o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005) **499/2004 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra ČSR, o uznávání archiválií za kulturní památky a o zvýšené ochraně archiválií jako kulturních a národních kulturních památek	č. 101/1974 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra ČSR, kterou se stanoví podrobnosti převodu vlastnictví k archiváliím	č. 102/1974 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra ČSR, kterou se stanoví kritéria pro posuzování písemností jako archiválií a podrobnosti skartačního řízení	č. 117/1974 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra a životního prostředí ČSR, o státních archivech a archivech NV	č. 225/1988 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o postupech při provádění spisové rozluky v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů a o náležitostech spisové evidence při provádění spisové rozluky	č. 362/2002 Sb.
Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005)	č. 645/2004 Sb.
Vyhláška o podrobnostech výkonu spisové služby (vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005)	č. 646/2004 Sb.
Směrnice Ministerstva vnitra ČSR o způsobu vedení evidence archiválií a skladbě Jednotného archivního fondu v ČSR	(publ.) pod č. 1 v částce 1/1975 Ú.v.
Směrnice Ministerstva vnitra ČSR o ochraně a kategorizaci archiválií	(publ.) pod č. 2 v částce 1/1975 Ú.v.
Směrnice Ministerstva vnitra ČSR o ukládání archiválií do archivů, ve znění zák. č. 343/1992 Sb. (zrušen § 13)	(publ.) pod č. 6 v částce 5/1975 Ú.v.
Směrnice Ministerstva vnitra ČSR o využívání archiválií, ve znění zák. č. 343/1992 Sb. (zrušen § 2)	(publ.) pod č. 7 v částce 5/1975 Ú.v.
Směrnice Ministerstva vnitra k rozdělení a předání písemností uložených na okresních úřadech, jimž neuplynuly skartační lhůty	(publ.) pod č. 6 v částce 5/2002 V. v. ČR

B. Resortní směrnice (instrukce)

Instrukce Ministerstva vnitra ČSR ze dne 18. července 1977 č.j. Ar/3-2165/77 o způsobu vedení evidence archiválií	(publ.) pod č. 10 v částce 4/1977 Ú.v.
Instrukce Ministerstva vnitra ČR ze dne 25. 5. 1992 č.j. VSC/1 - 793/92, o spisové službě, ve znění směrnice MV č.j.: AS/3 - 2375/01 ze dne 17. 8. 2001, publ. pod č. 6 v částce 6/2001 V.v. ČR a směrnice MF č.j.: VSC/1 - 3618 ze dne 27. 11. 2001, publ. pod č. 7 v částce 8/2001 V.v. ČR	(publ.) pod č. 1 v částce 1/1992 V.v. ČR

X. POŽÁRNÍ OCHRANA, INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM A CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ

A. Platné právní předpisy

Zákon o požární ochraně, ve znění zák. č. 425/1990 Sb., zák. č. 40/1994 Sb., zák. č. 203/1994 Sb., zák. č. 163/1998 Sb., zák. č. 71/2000 Sb., zák. č. 237/2000 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb.	č. 133/1985 Sb.
Zákon o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 309/2002 Sb., zák. č. 362/2003 Sb. a zák. č. 586/2004 Sb.	č. 238/2000 Sb.

Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 20/2004 Sb.	č. 239/2000 Sb.
Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zák. č. 320/2002 Sb.	č. 240/2000 Sb.
Nařízení vlády ČSR o jednorázovém mimořádném odškodňování osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany, ve znění nař. vlády ČSR č. 168/1989 Sb., nař. vlády ČR č. 195/1995 Sb. a nař. vlády č. 497/2002 Sb.	č. 34/1986 Sb.
Nařízení vlády ČR k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nař. vlády č. 36/2003 Sb.	č. 462/2000 Sb.
Nařízení vlády ČR o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nař. vlády č. 527/2002 Sb.	č. 463/2000 Sb.
Nařízení vlády ČR k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nař. vlády č. 498/2002 Sb.	č. 172/2001 Sb.
Vyhláška, kterou se stanoví základní metody pro zkoušení nebezpečných vlastností chemických látek a chemických přípravků z hlediska hořlavosti a oxidační schopnosti	č. 164/2004 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří	č. 202/1999 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, ve znění vyhl. č. 352/2000 Sb.	č. 255/1999 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách	č. 87/2000 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví zásady pro stanovení zóny havarijního plánování a rozsah a způsob vypracování vnějšího havarijního plánu pro havárie způsobené vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky	č. 383/2000 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)	č. 246/2001 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany	č. 247/2001 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci přijímacího řízení, průběhu studia a jeho ukončování ve školách Požární ochrany a o finančním a hmotném zabezpečení žáků	č. 277/2001 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů, ve znění vyhl. č. 433/2004 Sb., vyhl. č. 564/2004 Sb. a vyhl. č. 657/2004 Sb.	č. 323/2001 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví požadavky na fyzickou a zdravotní způsobilost příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR, druhy služeb zvláště obtížných a zdraví škodlivých a postup při udělování ozdravného pobytu, ve znění vyhl. č. 297/2002 Sb. (bude zrušeno ke dni účinnosti zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů 1. 1. 2006)	č. 324/2001 Sb.
Vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhl. č. 429/2003 Sb.	č. 328/2001 Sb.

Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva **č. 380/2002 Sb.**

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 564/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů **č. 657/2004 Sb.**

Vyhláška o technických podmínkách požární techniky **č. 49/2003 Sb.**

Nařízení vlády o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků **č. 352/2003 Sb.**

B. Resortní směrnice (instrukce)

Směrnice Ministerstva vnitra č.j.: PO-365/IZS-2004 ze dne 8. října 2004, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje a obce, jeho uvedení do pohotovosti, vedení dokumentace a některé další podrobnosti **(publ.) pod č. 4 v částce 4/2004 V.v.**

Metodická pomůcka Ministerstva vnitra č.j.: PO-1590/IZS2003 ze dne 30. června 2003, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních) prací spojených s předcházením, řešením a odstraňováním následků mimořádných událostí, ve znění sdělení o opravě tiskové chyby uveřejněné ve V.v. částka 7/2003 **(publ.) v částce 6/2003 V.v.**

XI. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

A. Platné právní předpisy

1. Ochrana veřejného pořádku

Zákon o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ve znění zák. č. 168/1999 Sb., zák. č. 247/2000 Sb., zák. č. 361/2000 Sb. a zák. č. 320/2002 Sb. **č. 12/1997 Sb.**

Zákon o pozemních komunikacích, ve znění zák. č. 102/2000 Sb., zák. č. 132/2000 Sb., zák. č. 489/2001 Sb., zák. č. 256/2002 Sb., zák. č. 259/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 358/2003 Sb. a zák. č. 186/2004 Sb. **č. 13/1997 Sb.**

Zákon o občanských průkazech, ve znění zák. č. 491/2001 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 53/2004 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. **č. 328/1999 Sb.**

Zákon o cestovních dokladech a o změně zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění zák. č. 217/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. **č. 329/1999 Sb.**

Vyhláška, kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel a kterou se mění vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhl. č. 661/2004 Sb. **č. 296/2004 Sb.**

Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění zák. č. 60/2001 Sb., zák. č. 478/2001 Sb., zák. č. 62/2002 Sb., zák. č. 311/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 436/2003 Sb. a zák. č. 53/2004 Sb. **č. 361/2000 Sb.**

Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění vyhl. č. 300/1999 Sb., vyhl. č. 355/2000 Sb., vyhl. č. 367/2001 Sb. a vyhl. č. 555/2002 Sb. **č. 104/1997 Sb.**

Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech, ve znění vyhl. č. 192/2001 Sb., vyhl. č. 248/2001 Sb., vyhl. č. 543/2002 Sb. a vyhl. č. 296/2004 Sb. **č. 177/2000 Sb.**

Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, ve znění vyhl. č. 153/2003 Sb. a vyhl. č. 176/2004 Sb. **č. 30/2001 Sb.**

Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů o evidenci dopravních nehod **č. 32/2001 Sb.**

2. Evidence a jiné správní věci

Zákon o občanských průkazech, ve znění zák. č. 491/2001 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 53/2004 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. **č. 328/1999 Sb.**

Zákon o cestovních dokladech a o změně zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění zák. č. 217/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb. a zák. č. 559/2004 Sb. **č. 329/1999 Sb.**

Zákon o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zák. č. 2/2002 Sb., zák. č. 320/2002 Sb., zák. č. 53/2004 Sb., (úplné znění vyhlášeno pod č. 302/2004 Sb. v částce 98/2004 Sb.) a ve znění zák. č. 501/2004 Sb. **č. 133/2000 Sb.**

SDĚLENÍ MINISTERSTVA VNITRA

Ministerstvo vnitra sděluje, že došlo ke ztrátě úředních razítek:

Kulatého úředního razítka se státním znakem o průměru 25 mm a s textem

Obec Loučná pod Klínovcem

Razítko nebylo opatřeno evidenčním číslem a k jeho ztrátě došlo 16. května 2005.

Kulatého úředního razítka se státním znakem o průměru 36 mm a s textem

**OBECNÍ ÚŘAD NESTRAŠOVICE
okres Příbram**

Razítko nebylo opatřeno evidenčním číslem a k jeho ztrátě došlo 20. dubna 2005.

Hranatého razítka o rozměrech 15 x 50 mm a s textem

**MAGISTRÁT MĚSTA
LIBEREC
SPRÁVNÍ ODBOR**

Razítko bylo opatřeno evidenčním číslem 12 a k jeho ztrátě došlo 24. května 2005.

Kulatého úředního razítka se státním znakem o průměru 25 mm a s textem

MĚSTO CHRUDIM

Razítko bylo opatřeno evidenčním číslem 2 a k jeho ztrátě došlo 1. června 2005.

Hranatého razítka o rozměrech 57 x 19 mm a s textem

**Obecní úřad
ČERMNÁ
543 77 pošta Čermná u Vrchlabí
okres Trutnov**

Razítko nebylo opatřeno evidenčním číslem a k jeho ztrátě došlo 12. dubna 2005.

Hranatého razítka o rozměrech 24 x 44 mm a s textem

**LESNÍ SPRÁVA MĚSTA
TÝN NAD VLTAVOU
375 01**

Razítko bylo opatřeno evidenčním číslem 2 a k jeho ztrátě došlo 13. dubna 2005.

Ministerstvo vnitra sděluje, že došlo k odcizení:

Služebního průkazu tajemníka Úřadu MČ Praha 17 vystaveným na jméno Ing. Jiří Valeček. Na průkazu je fotografie a staré označení úřadu – Místní úřad Praha Řepy. Ke ztrátě průkazu došlo dne 16. května 2005.

Od: Vítoš, s.r.o. Suchdolská 169/13 165 00 Praha 620	TZ	P.P. 0051/2003 225 00 Praha 025
Adresát (odběratel)		